Prèkè

De bijdrage aan het Solidariteitsfonds kunnen we nu zéker vergeten

Amigoe

102e JAARGANG — NO.: 252

VRIJDAG 1 NOVEMBER 1985

LIO VAN DER VEEN ...ontslag...

VANDAAG

Nieuws in vogelvlucht

ABHOE DHABI — Elk OPEC-lid is voortaan vrij zijn olie te verkopen tegen de prijs welke men wil. Sinds de oliecrisis van 73 heeft de Opec de olieprijzen kunnen binden aan een richtprijs. Nu zijn aandeel op de wereldmarkt steeds kleiner wordt, mede door Engeland en Noorwegen, lukt dit steeds minder, aldus Olieminister Oteiba van de Verenigde Arabische Emiraten, voorzitter van het Opec-marktcomite. De niet-Opecleden willen volgens hem niet meewerken met de Opec om het evenwicht terug te brengen op oliegebied. Hij sprak over een kritiek stadium in de olie- geschiedenis.

*****

LONDEN — Er zijn geen aanwijzingen die het wijdverbreide begrip bewapeningswedloop steunen. De militaire uitgaven van de meeste landen, de supermachten uitgezonderd, zijn in de voorbije 12 maanden slechts weinig gestegen en deels zelfs gedaald. De meeste wapenprogramma's zijn gericht op kwalitatieve verbetering der strijdkrachten. Afgezien van de rijkere landen schijnen nieuwe militaire bestellingen terug te lopen. Wat de VS en de SU betreft: er is nagenoeg evenwicht in aantallen kernkoppen, maar de vernietigingskracht van het SU- arsenaal in megatonnen is zo'n 60% groter dan die van de VS, aldus het Internationale instituut voor strategische studies IISS in Londen.

*****

COLOMBO — Als gevolg van landmijnen in noord Sri Lanka zijn gisteren 7 doden gevallen. Op 10 oktober werd een 2e staakt het vuren van kracht tussen regering en Tamilgroepen.

*****

WASHINGTON — De economische barometer van de VS - de index voor de op korte termijn te verwachten bedrijvigheid -is in september met 0,1% gestegen tot 130,9 (1967: 100). De stijging van 0,7% in aug is herzien in een stijging van 0,9%, het hoogste percentage sinds januari. Het tekort op de handelsbalans bedroeg in sept 15,5 miljard dollar, het grootste negatieve saldo dat ooit werd geboekt. Het was 5,6 miljard groter dan in aug. Het vorige record was 13,7 miljard in juli 84. Dit komt vooral voor rekening van de auto-, textiel- en luchtvaartindustrie met 2,2 miljard.

*****

PRETORIA — Het geweld kostte in de voorbije 12 maanden 761 doden in ZA, aldus de politie; onafhankelijke bronnen schatten wel 775 doden sedert sept 84. Het aantal gewonden wordt niet genoemd, maar dit loopt in de duizenden. Volgens de officiele gegevens werden 504 mensen door politie of leger gedood, terwijl 232 doden vielen door intern zwart geweld. Er kwamen 15 politiemannen om, van wie 14 zwarten. Rotterdam met een socialistisch bestuur is omzichtig mbt een olieboycot tegen ZA, waar internationaal op wordt aangedrongen. Zich inlaten met buitenlandse politiek kan de betrouwbaarheid en soliditeit jegens alle regiems aantasten, aldus burgemeester Pepers.

*****

ATHENE — In een Griekse autobus ontplofte tijdens de rit op de hoofdweg langs de kust een bom, waarbij zeker 28 gewonden vielen en veel materiele schade werd aangericht. Kort daarvoor was voor de explosie door een opbeller gewaarschwud namens de onbekende Revolutionaire partij van de linkervleugel. Het gebeurde vlakbij een VS- basis.

*****

ROTTERDAM — Voor de Maleisie- kust zijn 36 Vietnamese bootvluchtelingen van 2 tot 50 jaar opgepikt door een Nederlandse sleepboot. Zij zaten in een bootje van 8 bij 2 meter, aldus Rederij Goliath.

*****

WASHINGTON — De nieuwe VS-onderminister voor mensenrechtenzaken Schifter (62) wil een actievere rol gaan spelen bij de strijd tegen het martelen. De VS hebben de VN- conventie tegen martelingen nog niet geratificeerd, maar dit zal hopelijk snel gebeuren.

*****

BRUSSEL — De EG steekt ruim 75 miljoen dollar in een kort termijnplan ter bestrijding der honger in Afrika. Het plan kost 150 miljoen. Doel ervan is oa de voedselproductie in de hongerlanden weer op gang te brengen.

*****

BEIRUT — De vrijlating van 3 SU-diplomaten in Beirut wordt beschouwd door de linkse pers als een gevoer van de Arabisch- SU- relaties. Zij werden 1 maand vastgehouden door Sunnitische Moslim- fundamentalisten. Er ging een krachtig SU diplomatiek offensief aan vooraf, waarbij Iran en Syrie werden ingeschakeld. Er zitten nog 6 VS- gevangenen vast.

*****

LONDEN — Moskou geeft jaarlijks 0,5 tot 1 miljard dollar uit om buitenlandse radiouitzendingen naar de SU te storen, zo becijferde de BBC.

Contadora achter gesloten deuren bijeen

PANAMASTAD — Achter gesloten deuren is gisteren een Contadora- vergadering gehouden in Panamastad, welke bedoeld was als voorbereiding op de deze maand te houden vergadering. Gesproken werd over de strategie bij het komende overleg met de Middenamerikaanse landen. Aan de bespreking in Panama namen deel de onder- ministers van Buitenlandse zaken van Colombia, Mexico, Panama en Venezuela. Volgens plan duurt de vergadering tot zaterdag. De Contadoragroep heeft op zijn bijeenkomst in september Midden Amerika tot 20 november de kans gegeven om tot een akkoord te komen over het Vredes- en samenwerkingsverdrag waaraan al lange tijd wordt gewerkt. Overigens is nog geen datum afgesproken voor de vergadering van Contadora met de Middenamerikaanse landen.

Familie verdwenenen

Kathedraal in Guatemalastad bezet

GUATEMALASTAD — De kathedrale kerk van Guatemalastad is door de groep Wederzijdse steun (GAM) sinds donderdagavond bezet. Dit is een organsatie van familieleden van verdwenen gevangenen in Guatemala, waarvan sedert de oprichting verleden jaar juli al twee bestuursleden zijn vermoord bij aanslagen.

Deze groep heeft via vreedzame acties en gesprekken met de militaire regering geprobeerd opheldering te krijgen over het lot van verdwenen familieleden. Volgens GAM telt Guatemala **-35.000 verdwenenen. Men vraagt internationale steun.** Verder stelt de groep voor dat de aartsbisschop van Guatemalastad mgr Prospero Penados del Barrio lid wordt van een commissie ter bemiddeling met de regering. Ook noemt men als kandidaten daarvoor Vinicio Cerezo, presidentskandidaat van de christendemocraten en dr Eduardo Meyer, rector van de universiteit.

In een verklaring wijst GAM er op dat men nu voor verkiezingen staat. Desondanks heeft men nog steeds geen antwoord gekregen op de vraag waar de verdwenen gevangenen zijn gebleven. De wetten worden gebruikt om «de sporen van onze geliefde verdwenenen uit te wissen. Ons enige wapen is de waarheid. Wij bezetten de kathedraal om de militaire regering te binden aan de verplichting ons te respecteren». Zondag worden algemene verkiezingen gehouden in Guatemala. Formeel komt dan een einde aan een langdurig militair bewind. Volgens waarnemers echter blijft het leger op het vinkentouw en zal men zeker ingrijpen als er een regering komt welke de militaire leiding niet zint of wanneer er maatregelen worden getroffen welke het leger en de bezittende klasse niet welgevallig zijn. Dit is in het verleden maar al te dikwijls gebeurd.

*ORANJESTAD — Door hevige regenval stortte gisteren een gedeelte van het oude Arubaanse huis op de hoek van de Wilhelminastraat / Kruisweg gedeeltelijk in. Deze woning werd enige tijd geleden onbewoonbaar verklaard en velen van de bewoners trokken naar het hospitaal; eergisteren vertrok de laatste bewoonster. Jaren geleden begon de **Nieuwe Eerste Nederlandse (NV ENNIA)** in de benedenverdieping zijn eerste kantoor op Aruba (1948), terwijl toen op de bovenverdieping Foto Jan Bonke was gevestigd. De laatste jaren raakte dit eens zo statige Arubaanse huis geheel in verval en op de duur bleken er ruim tweehonderd erfgenamen te zijn van deze onverdeelde boedel. Het pand kreeg de laatste jaren de naam Castillo. Wie een en ander moet opruimen zal ook nog wel een uitzoekerij worden.*

VS-eis parlementsontbinding

MANAGUA — De Verenigde Staten gaan pas met Nicaragua op hoog niveau aan tafel zitten wanneer dit land zijn parlement ontbindt. Zo deelde Buitenlandse zaken in Managua mee. In de voorgaande dagen is er contact geweest tussen beide landen om te zien of de dialoog kan worden hervat welke door de VS werd afgebroken. De Amerikaanse Midden Amerika-ambassadeur Harry Shlaudemann liet dit de Nicaraguaanse ambassadeur in Washington Carlos Tunnerman weten. Er zouden nog meer eisen door de VS zijn gesteld. In Managua vindt men dat de parlementseis van de VS getuigt van een gebrek aan respect ten opzichte van een klein land. Het Nicaraguaanse parlement werd een jaar geleden gekozen tijdens verkiezingen welke volgens buitenlandse waarnemers over het algemeen correct zijn verlopen. Amerika en een deel der Nicaraguaanse oppositie heeft daar een andere mening over. Managua wil een bijeenkomst op functionarissen- niveau om over de plaats en de agenda voor komende ontmoetingen van gedachten te wisselen.

Afro-Aziatisch congres in Caracas

CARACAS — In de Venezolaanse hoofdstad komen deze maand ruim vijfig deskundigen op het gebied van de Afro- Aziatische studies uit elf Latijnsamerikaanse landen bijeen. Het is het zesde congres van hun genootschap. Het algemene thema is De relatie van Latijns Amerika met Azie en Afrika, zo zei de organisator van de samenkomst Mazhar Al- Shereidah, die het hoofd is van het olie- onderzoekcentrum van de Centrale universiteit van Caracas. Ook wisselt men van gedachten over de samenwerking op energiegebied en de overdracht van technologie. De conferentie begint op 21 november.

ONDANKS LICHTPUNTEN VRIJ SOMBER BEELD OVER MILITAIR BESTUUR

Onderzoekcommissie: gevangenen lichamelijk en geestelijk gefolterd

OAS klaagt Suriname aan op mensenrechtengebied

WASHINGTON — De mensenrechten in Suriname worden nog steeds geschonden ondanks enige lichte verbetering. Tot die conclusie komt een rapport van de Commissie voor de Mensenrechten van de Organisatie van Amerikaanse Staten (OAS) dat in Washington is gepubliceerd. De commissie gaat onder meer uitvoerig in op folterpraktijken in Surinaamse gevangenissen. Het is het tweede rapport van de Mensenrechtencommissie van de OAS over Suriname. Het eerste, dat zeer negatief oordeelde over de mensenrechtensituatie in Suriname, werd in 1983 gepubliceerd.

De onderzoek- commissie is na een uitvoerig onderzoek met onder meer een bezoek aan Suriname in het begin van dit jaar, tot de conclusie gekomen dat "de bevolking van Suriname nog steeds beroofd wordt van zijn politieke rechten". De noodtoestand is nog steeds van kracht. Het recht van vrijheid van vergadering is beperkt en er is een één-partij- systeem, al functioneren vakbonden en bedrijfsbonden. Het rapport is overigens opgesteld voor de recente totstandkoming van de dialoog van legerleider Bouterse met de oppositie- leiders Arron en Lachmon.

Het rapport toont weinig vertrouwen in het democratiserings- proces van de Surinaamse regering: de Nationale Assemblee die tijdens de overgangs- periode van 287 maanden een grondwet moet opstellen en verkiezingen moet voorbereiden, bestaat volgens de commissie uitsluitend uit leden die door de regering benoemd zijn en niet zijn gekozen.

"De commissie zal dit overgangs- proces verder volgen, en zou maatregelen toejuichen die het genot van mensenrechten in Suriname mogelijk maken", zegt het rapport. Tot dusver constateert de commissie dat de bevolking van Suirname niet de gelegenheid heeft gehad om deel te nemen aan het overgangsproces.

Het rapport gaat uitvoerig in op veelvuldige beschuldigingen van foltering in de Surinaamse gevangenissen. De meeste beschuldigingen zijn anoniem. Maar het rapport maakt gewag van beschuldigingen dat de Militaire Politie onder meer de gebroeders Gobardhan en een aantal bij name genoemde andere personen heeft gefolterd. De commissie zegt die beschuldigingen gegrond te achten. De gebroeders Gobardhan werden samen met anderen in november 1983 gearresteerd op beschuldiging van het voorbereiden van een staatsgreep.

Volgens getuigen die de commissie heeft gehoord, zi n de gevangenen tijdens ondervraging mishandeld: zij zijn over het hele lichaam geslagen, onder meer op de geslachtsdelen. Een van de ondervragings- methodes was verder het plaatsen van een stoelpoot op de handpalm van de gevangene, waarna de ondervrager op de stoel ging springen. Verder werden gevangenen gedwongen een brandende vloeistof op te drinken, terwijl de commissie gebroken tanden, neuzen, benen en andere lichaamsdelen heeft waargenomen.

Tot de folter- prakti ken behoorden eveneens psychologische methodes zoals schijn- executies, bedreiging van familieleden en schieten op de voeten van gevangenen. Het rapport vermeldt vijftien namen van uitvoerders van martel- praktijken, allen militairen, onder wie de plaatsvervangend commandant van de Militaire Politie, sergeant- majoor Zeeuw.

De regering van Suriname is in staat gesteld op alle beschuldigingen van de commissie te reageren alvorens het rapport is gepubliceerd. Zij ontkent de martel- praktijken, maar de ontkenning wordt door de commissie als "niet overtuigend" van de hand gewezen.

Het aantal politieke moorden in Suriname is afgenomen, een van de lichtpunten van het rapport. De commissie maakte gewag van twee beschuldigingen gedurende de afgelopen twee jaar waarover nog geen definitieve uitspraak wordt gedaan, al laat de verklaring van de Surinaamse regering dat het "natuurlijke doodsoorzaak" betrof volgens de commissie veel te wensen over. Het gaat hierbij onder meer om een aantal dienstplichtige militairen dat begin dit jaar onder onopgehelderde omstandigheden om het leven kwam.

Ook over politieke moorden van vijanden van het regime in Nederand spreekt de commissie zich nog niet uit. Zij wil eerst het onderzoek van de Nederlandse justitie afwachten. In de conclusies van het rapport worden deze moorden echter wel nadrukkelijk genoemd, zoals onder andere de aanslag eerder dit jaar in Rijswijk, waarbij drie mensen om het leven kwamen.

Mogen politieke moorden in Suriname minder voorkomen dan voorheen, over de rechtspraak en rechtszekerheid is de commissie allerminst te spreken. Dat geldt met name in zaken "misdrijven tegen de staatsveiligheid". Het rapport spreekt over willekeurige arrestaties, het onthouden van rechterlijke bijstand en processen waarbij verdachten pas op het laatste moment met een advocaat kunnen spreken. In normale civiele en strafrechtelijke processen wordt de rechtsgang bevredigend genoemd.

De regering van Suriname heeft de schijn willen wekken dat de persvrijheid in ere is hersteld. Maar volgens het rapport is er geen sprake van vrije nieuwsgaring, al zijn enkele kranten weer verschenen die in 1982 verboden werden. "Ondanks de heropening van de pers bestaat er nog steeds een algemene vrees voor intimidatie bij de bevolking", zegt het rapport.

SU-journalisten: niets nieuws bij gesprek met VS- president

Reagan: VS- wapenantwoord aan SU raakt ook terrein ruimtewapens

WASHINGTON — De VS gaven de Sovjet-Unie vandaag in de Geneefse wapenonderhandelingen antwoord op zijn voorstel de arsenalen kernwapens te halveren die elkaars grondgebieden kunnen bereiken. Dit heeft president Reagan donderdag aangekondigd tijdens een fotosessie voorafgaande aan het eerste vraaggesprek van een Amerikaanse president met vier Sovjet-journalisten na 24 jaar. Het antwoord zal lijken op een vroeger Amerikaans voorstel, maar ook "werkelijk tonen dat wij instemmen met enige getallen", die in het Sovjet- voorstel voorkomen, zei Reagan.

Sovjet- leider Gorbatsjov had aan het voorstel, dat hij op 4 oktober in Parijs deed, de voorwaarde verbonden dat de VS afzien van ruimtewapens.

Reagan zei geen bijzonderheden te kunnen geven, maar het Amerikaanse voorstel te willen karakteriseren als gericht op "sterke verminderingen, geen voordeel in vermogen om een eerste klap uit te delen, onderzoek naar defensieve middelen, daar defensie goedkoper is dan aanvallen, en geen bedrog". Hij zei ook in Genève te laten verzoeken om verlenging van de huidige derde ronde van het wapenoverleg met de SU, die oorspronkelijk vrijdag zou eindigen. De ronde zou moeten worden verlengd tot volgende week om de nieuwe voorstellen te kunnen bespreken.

Het Amerikaanse voorstel, zei Reagan, is gericht op bevordering van de vooruitzichten op werkelijke verminderingen in kernwapens, vergroting van de stabiliteit en rekening te houden met de legitieme zorg van de VS en hun bondgenoten zowel als die van de SU. "Ons voorstel is serieus, het is gedetailleerd, en het raakt alle drie terreinen waarover in Genève wordt onderhandeld", strategische kernwapens, middellange- afstands- raketten en ruimtewapens.

Reagan werd donderdag geïnterviewd door vier Russische journalisten die later vertelden dat de president "niets nieuws" zei en dat de bijeenkomst — de eerste van deze soort sinds 1961 — "niets bijzonders" was. De vrijmoedige Sovjet- verslaggevers klonken zoals hun Westerse collega's soms doen en zeiden over het vraaggesprek: "Geen kapstok, geen grote koppen". Ze hadden de Amerikaanse president een half uur geïnterviewd. De uitnodiging van het Witte Huis aan de Russische media was de eerste sinds John F. Kennedy in 1961 een vraaggesprek toestond aan een Russische journalist.

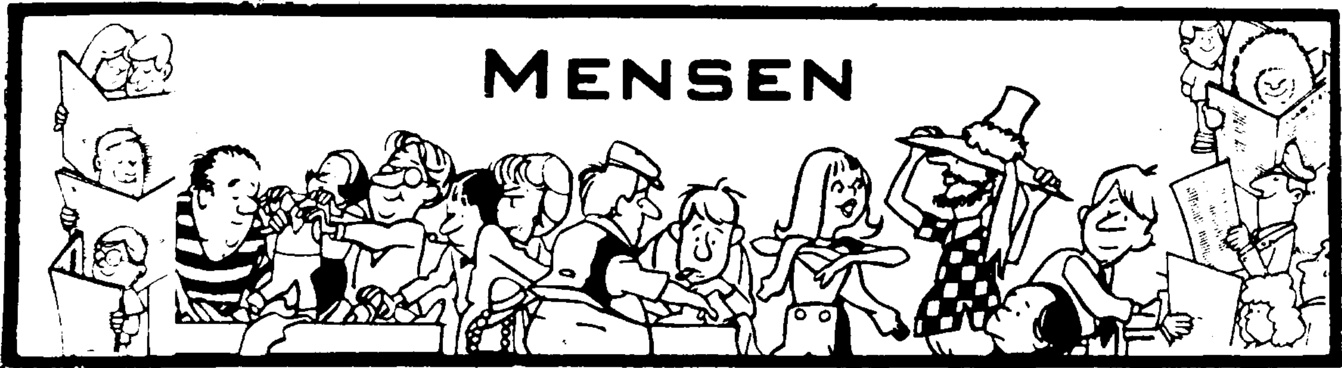
Rellen in Dominicaanse hoofdstad

SANTO DOMINGO — In de Dominicaanse hoofdstad is het tot botsingen gekomen tussen studenten en politie toen de studenten de straat opgingen om te protesteren tegen de aanhouding van een aantal anti- regerings- militanten wegens «misdaden tegen de natie». De jongelui gooiden stenen naar de politie en blokkeerden straten. De politie gebruikte traangas en schoot ook in de lucht om de studenten uit elkaar te jagen.

In twee volksbuurten van Santo Domingo werd gestaakt en kwam het openbare leven geheel stil te liggen omdat men protesteerde tegen de dood van orkestleider Tony Segal. Deze is bij een onduidelijk incident om het leven gekomen. Hij was door de politie aangehouden bij een razzia onder drugs- gebruikers van verkopers. Het ging om een grootscheepse actie op verschillende punten in de hoofdstad. Er werden honderden jongelui daarbij opgepakt. De meesten zijn ondertussen weer vrijgelaten.

*****

SANTIAGO — Bij bomontploffingen in de Chileense hoofdstad zijn vijf gewonden gevallen, van wie er één ernstig aan toe is. Een der bommen ontplofte bij de kantoren van het Amerikaanse transnationale ITT- concern.

Op Aruba heeft DIGNA LACLE, na 41 jaar afscheid genomen van het onderwijs. Ze gaat nu genieten van een welverdiend pensioen. Ook heeft ze nu alle tijd om zich in te zetten voor de AVP, de politieke partij, waarvoor zij kandidaat is bij de komende verkiezingen. Op de foto: mgr Wim Ellis en het hoofd van de school Margo Croes tijdens het afscheid van Digna Lacle.

*****

DRIE JONGELUI die met bijlen en voorhamers waren gewapend hebben onlangs onder het oog van gelovigen die aan het bidden waren, het Maria- beeld kapotgeslagen waarvan werd gezegd dat het bewoog. Het beeld in een grot langs de weg in het gehucht Ballinspittle in het Graafschap Cork, heeft sinds augustus enorme menigten getrokken sinds een groepje plaatselijke bewoners had gezegd dat het zich bewoog. De jongelui sloegen het beeld stuk onder de uitroep van: "Jullie dommeriken, die een gipsen beeld vereren. Op dat ogenblik bad er een 30 -tal pelgrims, onder wie religieuzen.

*****

De LIJKSCHOUWER die 23 jaar geleden de sectie verrichtte op het stoffelijk overschot van Marilyn Monroe, heeft aangedrongen op een nieuw onderzoek naar haar dood, hoewel hij blijft bij zijn oorspronkelijke slotsom dat zij waarschijnlijk zelfmoord pleegde. De lijkschouwer, die zijn oude functie niet meer bekleedt, zei dat een nieuw onderzoek noodzakelijk was om de affaire eens en vooral te beslechten, vooral waar het betreft Monroe's veronderstelde liefdesaffaire met John Fitzgerald en Robert Kennedy. Naar zijn mening moet de huidige controverse betreffende de Kennedy's naar welke kant ook moeten worden opgelost. Journalisten hebben meermaals gezegd dat Monroe naar alle waarschijnlijkheid geen zelfmoord pleegde en dat op instigatie van de gebroeders Kennedy aan doofpotpolitiek is gedaan.

*****

In het noorden van Oman is de op een na grootste ONDERAARDSE KAMER ter wereld ontdekt. De kamer doet in omvang alleen achter voor die van Sarawak in Malaysia en ligt in dezelfde kalkstenen grond. De kamer is 310 meter lang en 225 breed en heeft een gewelfd plafond van 120 meter hoog. De vloer- oppervlakte van de kamer bedraagt 58.000 vierkante meter en het niet gesteunde dak is voor een groot deel meer dan 12 meter dik. In de kamer werden hagedissen, slangen en spinnen aangetroffen, waarvan een aantal zich had aangepast aan leven onder de grond, waar de temperatuur constant 17 à 18 graden celsius is, vergeleken met maximaal 40 aan de oppervlakte. De in 1980 gevonden kamer van Sarawak is 700 meter lang en heeft een gemiddelde breedte van 300 meter en minimum- hoogte van 70 meter.

*****

VIETNAMESE VLUCHTELINGEN die in het kamp Bowring in Hongkong terechtkomen worden daar behandeld als gevangenen. Ze ontberen ieder burgerrecht, kinderen krijgen geen goed onderwijs en volwassenen leven onder onnatuurlijke omstandigheden. In een rapport dat opgesteld is in opdracht van een Brits hulpfonds, werd geadviseerd de scholen en de werkplaatsen in het kamp op te heffen gezien de erbarmelijke toestanden. Bowring is een van de gesloten kampen voor Vietnamese vluchtelingen in Hong Kong waar ca 10.000 mensen achter prikkeldraad verblijven. De Britse regering wees vorige maand voorstellen af om de kampen te sluiten die in 1982 werden opgericht om Vietnamese vluchtelingen te ontmoedigen. Wel was ze bereid 500 Vietnamezen uit Hong Kong op te nemen en andere landen te pressen ook meer Vietnamezen toe te laten.

*****

Een KONINKLIJK bal rond prins Charles en prinses Diana van Wales op 12 november slaat niet bij iedereen aan in de VS, zelfs niet in het sjieke Palm Beach. Plaatselijke miljonairs halen de neus op voor de exorbitante toelatings- prijs van 10.000 dollar per twee kaartjes en 50.000 dollar voor de beste tafeltjes. Gregg Dodge, vrouw van wijlen de automobiel- tsaar, zei dat haar society- agenda vol was en zo reageren meer lieden die behoren tot de "society". Het bal is bedoeld om twee miljoen dollar bijeen te brengen voor beurzen voor een internationale school zonder winstgevend doel in New Mexico. Organisator van het bal is de 87- jarige Armand Hammer, de schatrijke president van Occidental Petroleum, die de prins en prinses van Wales voor zijn karretje heeft weten te spannen. Een van de society- dames zei te vrezen dat ze de zaal moeten vullen met niet- betalende gasten die ze ten einde raad buiten oppikken. Het bezoek trekt de aandacht omdat het het eerste is dat Charles en Diana samen aan Amerika brengen.

*****

Vandaag staken in verschillende Nederlandse steden SCHOLIEREN tegen kernwapens. Minister Deetman heeft laten weten dat vandaag een gewone schooldag is en de regels voor school- verzuim bekend zijn. De scholieren hebben voor de staking gekozen omdat de regering de vrij vergaande beslissing neemt om 48 kruisraketten te gaan plaatsen. Het actie- middel scholieren- staking is geen nieuw fenomeen. Al eerder gaven scholieren op die wijze uiting aan hun bezorgdheid over de bezuinigingen in het onderwijs. Er zijn verschillende scholen die stakende leerlingen duidelijk hebben gemaakt dat ze voor elk uur dat ze staken, dubbele uren terug moeten komen, omdat het vandaag een gewone schooldag is. Ieder verzuim wordt wel op zijn merites bekeken. Elke spijbelaar krijgt achteraf de gelegenheid zijn wegblijven van school te motiveren, wanneer een scholier ernstige gewetensbezwaren heeft, wordt er zeker anders gereageerd dan bij een leerling die van de gelegenheid gebruik maakt om te spijbelen.

*****

De Russische dissidenten ANDREI SACHAROV en ANATOLI SJTSJARANSKI zouden wel eens in een transactie waarbij de Sovjet- unie, de VS en beide Duitse Staten zijn betrokken, geruild kunnen worden voor spionnen die in het westen gevangen zitten. Volgens het Westduitse dagblad "Bild" zijn de onderhandelingen tussen de vier betrokken partijen aan de gang en zou de ruil plaats- hebben na de topontmoeting van president Reagan van de VS en de Russische partijleider Gorbatsjov op 19 en 20 november in Genève. De VS zouden bereid zijn spionnen naar de Sovjet- Unie terug te sturen die tot langdurige gevangenisstraffen zijn veroordeeld. Moskou op zijn beurt, zou bereid zijn naast Sacharov en Sjtsjaranski, twaalf spionnen voor de VS, Groot- Brittannië en West-Duitsland te laten gaan. De DDR zou vooral zijn meester- spion en ex ambtenaar in het ministerie van defensie in Bonn Lothar Lurtze willen terughebben.

*****

Een Israëliër die vond dat zijn dochter de familie- eer had bezoedeld door als ongetrouwd meisje seks te hebben hield haar 17 jaar in een kaar gevangen en sneed haar keel door nadat de buren erachter gekomen waren. De 55- JARIGE MAN heeft zichzelf aangegeven en biechtte op dat hij zijn dochter Naifa, die 34 jaar was toen zij stierf had vermoord. Haar stoffelijk overschot werd onlangs gevonden.

*****

De Bond van FILM- EN TELEVISIE- ACTEURS in Amerika heeft geëist dat zijn 58.000 leden voor ondertekening van een contract wordt meegedeeld dat zij scenes moeten spelen waarin kussen met open mond voorkomt, uit vrees voor het oplopen van aids. Soortgelijke clausules zijn er ook ten aanzien van naakt- scenes en stunts. De acteur Rock Hudson, die begin oktober aan aids overleed, is tijdens zijn ziekte door acteurs en actrices gekritiseerd omdat hij in de televisie- reeks "Dynasty" innige liefdes- scenes speelde met Linda Evans, hoewel hij toen al wist dat hij de ziekte had. Evans zei later dat zij veel respect voor Hudson had. Een groot percentage aids- lijders is homofiel, en een bestuurslid van de acteursbond, schatte dat eentiende van het aantal leden homofiel is.

*****

Personalia

DRS E.H. PAUW is per 1 november benoemd als hoofd van het Departement van Arbeids- en Sociale Zaken sektie Bonaire en tevens ook als lands- bemiddelaar voor Bonaire.

*****

TUNIS — De politie heeft na een inval in de zetel van de invloedrijke Algemene bond van Tunesische arbeiders het gebouw gesloten. Regering en vakbond zijn in een fel looncontlict gewikkeld.

*****

Terance en Jeanette maken met grote blijdschap de geboorte bekend van hun prinsesje:

JENNELY VANESSA

Curaçao, 30 oktober 1985.

CURAÇAO AGENDA

WEEKEINDEDIENST EILANDSGENEESKUNDIGEN

STADS- EN 2DE DISTRIKT OOST
2 november 1985 vanaf 08.00 uur t/m 4 november 1985 om 07.00 uur.
Dokter Braakman, Montaña Abao, tel.: 673355; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 671313 b.g.g. 625822/625614.

(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Wilsoe, Da Costa Gomez, Nassy, mevr. Nassy- Tseng, Lutchman, Tseng, Rauchbaar, Braakman, Doran en mevr. Guerrero- Bakmeyer)

STADS- EN 2DE DISTRICT WEST
1 november 1985 vanaf 18.00 uur t/m 4 november 1985 om 06.00 uur
Dokter Rosales- Concession, Spreekkamer: Brievengat, tel.: 77244; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 75611 b.g.g. 625822/625614.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Swart, Roose, mevr. Braakman-Bonder, Whiteman, mevr. Goilo, mevr. Soliana- Tjin, mevr. Croes, Heerenveen, Nivillac, King, mevr. Rosales- Concession en mevr. Pablo)

DERDE DISTRICT BANDABAO
1 november 1985 vanaf 18.00 uur t/m 4 november 1985 om 06.00 uur
Dokter Schellens, Spreekkamer: Barber, tel.: 641658; spreekuren: 10.00-11.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: 641784 b.g.g. 625822/625614.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Tweed, Vonhögen, Schellens, Botero Duque, Hernandez en Spong)

*****

WIT GELE KRUIS (wijkverpleging): Kantoor Santa Maria 17, tel.: 82947; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag de gehele dag gesloten; de wacht hebben zuster Bronneberg, tel.: 81506 en zuster Hoyer, tel.: 671959.

*****

DIERENARTS: Veterinaire Dienst, Parera, tel.: 614000.

DIERENASIEL: dagelijks geopend van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; op zaterdag van 08.00-13.00/14.00-18.00 uur, tel.: 54300.

*****

KLEUTERBUREAU: 14.00-16.00 uur alleen volgens afspraak.

ZUIGELINGENBUREAU: maandagmiddag van 12.30-15.30 uur; donderdagmiddag van 07.15-10.30 uur; alleen volgens afspraak.

GEZINSVERZORGING (Kwido pa Famia): geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-12.30/13.30-17.00 uur, kantoor Sta. Maria 17, tel.: 80222.

*****

BOTICA'S **(nachtdienst)**
Otrobanda: Otrabanda, tel.: 625633; Punda: Vredenberg, tel.: 613300.

*****

BOTICA BANDABAO: geopend van maandag t/m vrijdag van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; zaterdag gesloten

BIOSCOPEN
GOLDEN DRIVE-IN: **20.00 uur** *Just one of the guys* (18 jr.); **22.00 uur** *Porky's Revenge* (18 jr.); **24.00 uur** *Caricias para dos* (18 jr.).
CINELANDIA: 19.00 + 21.00 uur *Duel with devil* (18 jr.); 24.00 uur *Snake in the Monkey Shadow* (18 jr.).

*****

TELECURAÇAO
VRIJDAG: 16.30 Cartoons; 16.45 Battle of the planets; 17.15 Dance fever; 17.45 AGHUSA; 18.15 Agedres na plaka chikí; 18.30 Telenovela: «Guadalupe»: 19.15 Informe Deportivo; 19.30 America's Top Ten; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Fame; 21.30 Part. pol.; 22.00 Show di Job; 23.00 Resumen Take Two; 24.00 Sluiting.

ZATERDAG: 16.30 Club PTL; 17.30 Telefiesta; 18.30 Studiosport; 19.30 Panoramiek; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Carousel; 21.30 Estreno; 23.30 Sluiting.

*****

ZONDAG
DIVERSEN
KOMITE KARNAVAL DI KORSOU: verkiezing «reina di barıo» - Buurtcentrum Montaña.

*****

OPENBARE BILBIOTHEEK (Johan van Walbeeckplein 13): openingstijden maandagmiddag van 14.00-20.00 uur; dinsdag en vrijdag van 10.00-12.00/14.00-18.00 uur; woensdag van 10.00-12.00/14.00-20.00 uur; donderdagmiddag van 14.00-18.00 uur en zaterdagmorgen van 09.00-12.00 uur.
De studiezaal is elke dag open vanaf 09.00 uur.

FILIAAL MUNDO NOBO: alleen op maandag open van 14.00-20.00 uur (voor volwassenen).

FILIAAL BARBER: maandagmiddag van 14.00-17.00 uur; dinsdag- en vrijdagmiddag van 14.00-19.00 uur.

JEUGDBIBLIOTHEEK (Consiënciesteeg, Plaza Brion): maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag, woensdag en vrijdag 10.00-12.00/14.00-18.00 uur en zaterdag van 09.00-12.00 uur.
Elke maandag ná 16.00 uur: activiteiten voor kinderen.

BIBLIOTHEEK MONQUI MADURO (Landhuis Rooi Catootje): openingstijden dinsdag, donderdag en vrijdag van 09.00-12.00 uur (voor afspraken gelieve mevr. Dankmeyer, tel.: 34263 op te bellen).

BIBLIOTHEEK ALLIANCE FRANÇAISE: iedere zaterdag uitlenen van Franse boeken van 14.00-18.00 uur - Fokkerweg 7.

ST. EILIZABETH HOSPITAAL EN SANATORIUM: **(bezoekuren)** 's morgens van 11.30-12.30 uur en 's middags van 16.00-19.00 uur (kinderafdeling van 10.00-19.00 uur en Intensive Care: 18.00-19.00 uur).

DR. DAVID R. CAPRILESKLINIEK: **(bezoekuren)** opname afd. Mannen van 15.00-16.00/18.00-19.00 uur; opname afd. Vrouwen van 15.00-16.00/18.00-19.00 uur; overige afdelingen van 09.00-12.00/14.00-16.00/17.00-19.00 uur.

TENTOONSTELLING
CURAÇAOSCH MUSEUM: openingstijden 10.00-12.00/14.00-17.00 uur (behalve op maandag en laatste zondag van de maand).

CHRISTOFFELPARK: 08.00-15.00 uur geopend voor publiek (na 14.00 uur wordt niemand meer toegelaten).

KAS DI ARTE KORSOU (Local Art Gallery), Schrijnwerkerstraat 14, zijweg Breedestraat, Otrobanda: open dagelijks van 09.00-18.00 uur; dinsdag en zondag gesloten

CURAÇAO ONDERWATERPARK: duiktrips voor lokale duikers in het weekeinde. Voor informatie tel.: 624242 624705.

CURAÇAO SEAQUARUIUM (Bapor Kibrá): openingstijden maandag t/m zondag van 10.00-22.00 uur.

*****

SEDUKAL: elke woensdag van 14.00-16.00 uur is er vrij spreekuur.

LOSSE NUMMERS van de Amigoe zijn verkrijgbaar bij:

Drugstore Curaçao Plaza Hotel
Drugstore Holiday Beach Hotel
Drugstore Concorde Hotel
Bookshop Hato
Kappel, Winston Churchillweg
Toko La Palma, Schonegevelstraat 68
Celia, Postkantoor
Nene, Berg Altena
Faulborn, Berg Altena
Boekhandel Van Dorp in Punda, Otrobanda en Promenade
Boekhandel Eddine
Boekhandel Salas (Fokkerweg)
Mensing's Caminada
Novo's Book and Giftshop
Moron, Saliña
Sousa, Cas Coraweg
Jean Louis Liquor Store, Gosieweg
Zuikertuintje
Bloempot Book and Toyshop
El Chico, Caracasbaaiweg
Henriquez, Trapsteeg
Shon Nana, Breedestraat
La Bonanza (O)
Nos Tienda, Hospitaal
Shon Ma Center, Welgelegen
Boekhandel Sta. Maria, Winston Churchillweg
La Estrella, Winston Churchillweg
Kort, Schottegatweg West/Rio Canario
Eddy's, Colebra Berde

Amigoe

UITGEVERIJ AMIGOE NV
Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577
Curaçao N.A
Giro 440.000
Bankrek. nr.: 11-07-313
Algemene Bank nv
Bankrek. nr.: 874.825.10
Maduro & Curiels Bank nv

CURAÇAO
Centrale (alle afdelingen)
672000
Directie:
Namens Antillean News Holding NV:
R.F. Snow
Adjunct: I.M.Ph. de Maayer-Hollander.
Hoofdredactie:
waarnemend voor:
Laureen Ravelli-Schenk
Overige leden Redactie:
Toon van Dongen, Hanneke van Kouwen, Ana van Leeuwen, Sheila Rhodes (secretaresse), Chris van Grol (sportmedewerker), Solange Isselt (opmaak) en Ken Wong (fotograaf).
ADVERTENTIE-AFDELING
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 07.30-16.00 uur; zaterdag 07.30-10.00 uur.

Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren vóór drie uur binnen zijn.
Advertentie-afdeling (acquisitie)
Ingrid de Maayer, Viola Bernardus en Janny Naaldijk.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 07.30-16.00 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag.

Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag vóór twaalf uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE ARUBA
Nassaustraat 110.
Tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der Schoot.
Redactie: Ramiro Tromp, Ludwina Perez, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en Etleen Landsmark.

BONAIRE
CORRESPONDENT:
Hubert Linkels, Kaya Gobernador N. Debrot 154, tel.: 8627.

SINT MAARTEN
Abonnement en advertenties:
Popular Agencies,
SMTC Building, Illidge Road 38,
Tel.: 2737.
Losse nummers: Papergarden, Food Centre, Shipwrecks Stores in: Frontstreet (opposite Holland House), Great Bay Hotel, Little Bay Hotel, Mullet Bay Hotel en Papertrip Julianaluchthaven.

SABA:
Correspondente:
Ruth Hassell, tel.: 2299.

ST. EUSTATIUS:
Vertegenwoordigster/Correspondente: mevrouw Peggy van de Horde, Whitewallweg 1.

DEN HAAG:
CORRESPONDENT:
Frans Kok (tel.: 070-614911).

HILVERSUM
CORRESPONDENTEN
B. Jos de Roo en Victor Hafkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel.: 035-16151, toestel 319).

UTRECHT:
Frans Croes (fotograaf).

MIAMI:
medewerker: David Serphos, 1420 South Bay-shore Drive 503, Miami Florida 33131.

Persagentschappen: ANP en AP.
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, De Haagsche Courant, De Brabantse Pers.

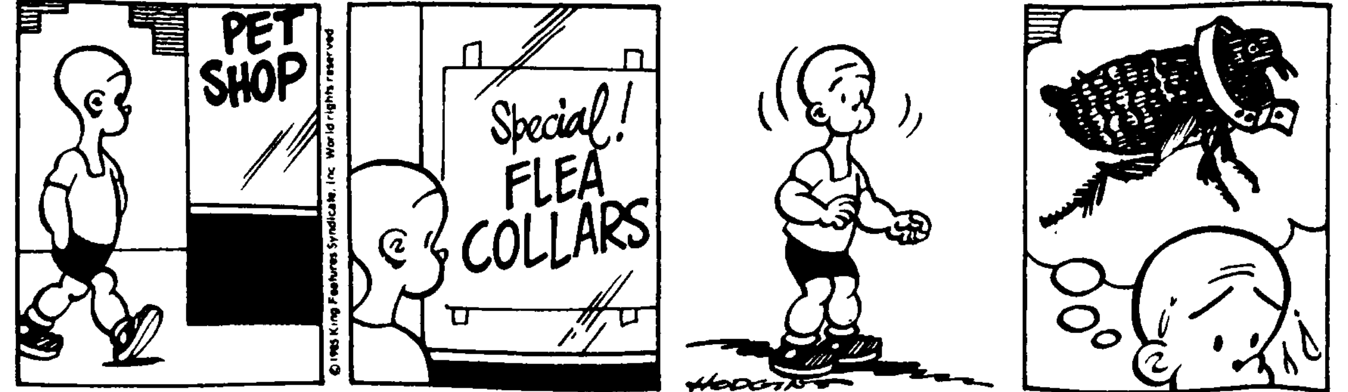
DRUKKERIJ: Rotaprint NV
DISTRIBUTIE (abonnementen):
Curaçao: Districo NV, tel.: 70503, 70504 en 70304.

Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr.: 208.000, Maduro's Bank rek. nr.: 286.330.08 en ABN rek. nr.: 11.15.626.
Aruba: Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire (abonnementen en incasso): mv. A. Wong-Loi-Sing, Noord Saliña.

Losse nummers 50 cent:
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen veertien gulden per maand.

Buiten Antillen (Nederland):
NAƒ.80,15 per maand (luchtpost) of NAƒ.24,- per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen.

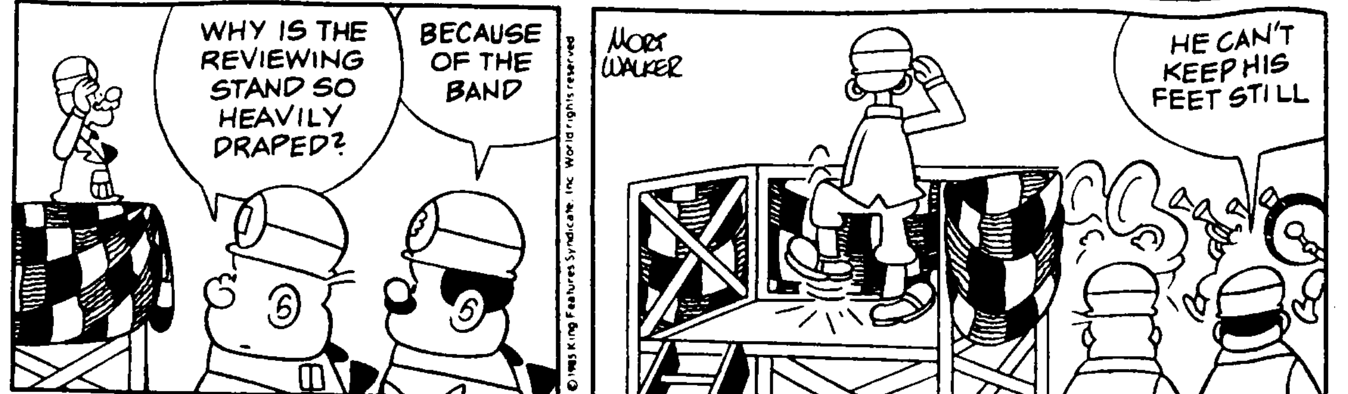
HENRY ® By Dick Hodgins

Jim Henson's™ MUPPETS

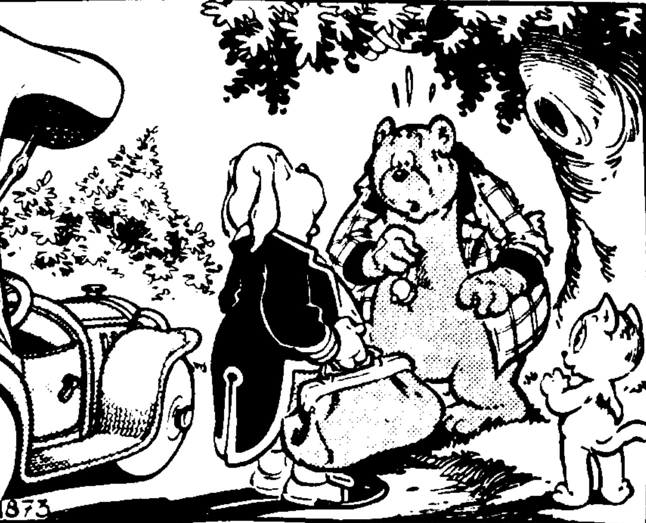
BEETLE BAILEY By Mort Walker

QUINCY ® By Ted Shearer

Tom Poes en de Wens-Werkster door Marten Toonder

1873 — Heer Ollie keek getroffen naar de brave Joost die uit de oude Schicht stapte en een valies uitlaadde. Hij slikte enige keren en het was te zien dat hij ontroerd was.

"Ach, ach!" sprak hij tenslotte. "Er bestaat dus toch nog zoiets als trouw op deze wereld, zelfs als het me slecht gaat. En ik heb het niet verdiend, nu ik eens goed nadenk. Ik heb niet genoeg naar mijn goede vader geluisterd. " "Ollie, jongen" " zei die altijd, " "geld alleen maakt niet gelukkig! Denk daaraan als je een beroemd heer geworden bent"." " Nu daar heb ik me niet aan gehouden en daardoor ben ik vaak onaardig geweest tegen jou en Tom Poes..."

"Ahum, met uw welnemen, heer Olivier", zei Joost, die wat bevangen raakte, "ik ben niet meer in uw dienst, omdat u zo goed was mij te ontslaan, zoals u zich zult herinneren. Maar ik kan u in uw kommer toch niet alleen laten en daarom..."

"Wil je weer in mijn dienst komen, Joost?" vroeg heer Ollie haastig.

Met genoegen!" zei de trouwe bediende. "Ik heb dit trouwens voelen aankomen en daarom ben ik zo vrij geweest een jas voor u mee te nemen. Ik heb hem bereids voor u ontvlekt en geperst, als u mij toestaat!"

Zo sprekende, opende dc knecht het valies en hield een schone ruitjesjas omhoog. Nu sprongen heer Bommel de tranen in de ogen en met een gesmoorde uitroep drukte hij Joost en de jas aan zijn bemodderd hart.

TER BESPREKING COMPENSATIE VAN "CRISISHEFFING"

Vanmorgen in kort geding beslist:

VALMS en ALM moeten binnen 10 dagen aan tafel

WILLEMSTAD — Binnen tien dagen moeten de Vereniging van ALM Staffunctionarissen (VALMS) en de ALM- directie beginnen met een overleg om te komen tot een oplossing in verband met de tien procent "crisisheffing". Mocht één der partijen het gevoel hebben dat er niet tot overeenstemming gekomen kan worden, moet dat schriftelijk gemeld worden bij de rechter die dan alsnog een oordeel zal vellen in het vanmorgen behandelde kort geding dat de ALM- staffunctionarissen, evenals de piloten enige tijd geleden deden, tegen de ALM hadden aangespannen.

De Amigoe besteedde al eerder uitgebreid aandacht aan de problematiek die binnen de ALM is ontstaan nadat de regering twee maanden geleden de tien procent "crisisheffing" had afgekondigd. Alle vakbonden binnen de ALM hebben een min of meer gelijk protocol in hun cao opgenomen dat hen (naar mening van de vakbonden en verenigingen) bescherming biedt tegen maatregelen als de "crisisheffing".

PROTOCOL

De piloten- vereniging stapte als eerste naar de rechter om dit protocol middels een vonnis te bekrachtigen en zodoende de ALM- directie te dwingen gevolg te geven aan het protocol en de tien procent te compenseren. De piloten werden volledig in het gelijk gesteld door de rechter die onder andere met de bond meeging in de stelling dat ook al staat de ALM er momenteel financieel zeer slecht voor, het protocol toch nageleeft moet worden. De overige bonden hadden in eerste instantie dit vonnis afgewacht daar dit naar alle waarschijnlijkheid geldig zou zijn in alle gevallen.

"Dit bleek echter niet het geval te zijn", aldus advocaat Braam vanmorgen namens de VALMS die, toen bleek dat de ALM- directie noch het vonnis naleefde noch met hen aan tafel wilde zitten, ook overging tot een kort geding. Naar Braam naar voren bracht verschillen beide kort gedingen niet veel van elkaar. Ook de VALMS heeft zich middels een protocol ingedekt tegen overheids- maatregelen en wil dat de ALM hen de tien procent compenseert. Hij eiste dan ook naleving van het protocol op straffe van een dwangsom omdat "uit ervaring geleerd is dat de ALM- directie er anders toch geen gehoor aan geeft", aldus Braam.

ESSENTIEEL

Advocaat Knoppel, die vanmorgen namens de ALM het woord voerde, was het tot op zekere hoogte eens met advocaat Braam dat deze zaak niet veel verschilt van het vorige kort geding VNV contra ALM. "Er zijn echter enkele zeer essentiele verschillen", aldus Knoppel. In tegenstelling tot het protocol in de piloten- cao, is het protocol van de VALMS uitsluitend beperkt tot loon-, monetaire- of directe belasting- maatregelen zonder dat hierbij de toevoeging "etc" is geplaatst. Dit in tegenstelling tot de VNV die door toevoeging van dat woord ongelimiteerd beschermd is. Het is dus aan de rechter om na te gaan of de "crisisheffing" een loon-, monetaire- of directe belasting- maatregel is, aldus Knoppel die dit zelf, evenals bij het vorige kort geding, ontkende. Advocaat Braam stelde dat niet ontkend kan worden dat de "crisisheffing" het loon van de VALMS- leden raakt. Bovendien overlegde hij de notulen van vergaderingen waarin over het protocol besloten werd en waarin duidelijke citaten van onder andere ALM- directeur McNamara zijn opgenomen waaruit blijkt dat het protocol moet voorkomen dat de werknemers "dubbel getroffen worden", zo citeerde Braam.

GRAPJES

"Deze grapjes kosten de ALM veel geld", zo vervolgde de advocaat Knoppel, "en dat terwijl de aandeelhouder (cq de regeringred) niet bereid is om nog meer geld in het bedrijf te stoppen. De ALM wordt de das omgedaan en naar een zeker einde gemanoeuvreerd." De advocaat haalde vanmorgen ook de situatie van de CDM-werknemers aan en anderen die al eerder hebben ingeleverd. "Die hebben evenmin het recht om van de "crisisheffing" uitgesloten te worden", aldus Knoppel die vond dat indien de ALM- werknemers de tien procent gecompenseerd krijgen de CDM- werknemers en anderen die al ingeleverd hebben dat recht ook hebben. "Dit is echter niet de bedoeling van de "crisisheffing", zo vervolgde de advocaat die stelde dat een dergelijke beslissing slechts door het parlement genomen kan worden. "De rechter zou sociale, economische en financiele politiek bedrijven indien hij met zijn interpretatie van de "crisisheffing" buiten zijn boekje zou treden", zo stelde Knoppel die eraan toevoegde dat dat "zeer gevaarlijke gevolgen zou hebben voor de gemeenschap". Advocaat Braam vond dat advocaat Knoppel de rechter de les las en stelde dat hij zijn pleidooi beter in Fort Amsterdam kon houden omdat daar de mensen zitten die moeten beslissen wat er met de ALM gebeurd.

DWANGSOM

Van spoedeisend belang is er volgens advocaat Knoppel geen sprake. Er is tot op heden naar zeggen van Knoppel slechts 1.2 procent ingeleverd op de vakantie- toelage en 2.2 procent op de vakantie- dagen. Advocaat Braam sprak hem hierin tegen met de verklaring dat met toevoeging van de "crisisheffing" reeds meer dan twintig procent is ingeleverd. Een dwangsom noemde de ALM- advocaat ook overbodig omdat inmiddels vrijwel overeenstemming is bereikt met de VNV. Dit werd vanmorgen overigens tegen gesproken door advocaat Sjiem- Fat van de VNV die desgevraagd tegenover de Amigoe verklaarde dat "advocaat Knoppel wel heel erg optimistisch is." Zoals bekend had de piloten- vereniging een deadline gesteld die vandaag zou verlopen. Sjiem- Fat stelde dat alhoewel er juridische acties waren aangekondigd hij daar in dit stadium mee wilde wachten omdat er overleg gaande is. "Het is altijd beter om overeenstemming te bereiken zonder dat daarbij juridische stappen genomen zijn", aldus de VNV- advocaat die niet kon zeggen op welke termijn de kwestie geregeld zou zijn.

TIEN DAGEN

Beide partijen verklaarde vanmorgen bereid te zijn tot overleg. Advocaat Braam noemde in dit kader het eventuele vonnis van de rechter ook een "stok achter de deur" om te komen tot overleg omdat op eerdere telegrammen en een brief geen antwoord was gekomen van de ALM- directie. Rechter Pietersz, die eveneens het vorige kort geding van de VNV tegen de ALM had behandeld, wilde daarom proberen de partijen tot "vrijwillig overleg" te laten komen. Nadat beide partijen dit met hun achterban hadden overlegd, werd afgesproken dat binnen tien dagen de eerste onderhandelingen moeten plaatsvinden. Beide partijen moeten dan met een concreet voorstel op tafel komen. Een termijn waarin een oplossing gevonden moet worden wilde mr Pietersz niet instellen waarop hij besloot dat indien één der partijen een oplossing niet meer ziet zitten of niet meer met de andere partij aan tafel wil zitten, dit schriftelijk aan de rechter gemeld wordt. Het kort geding zal daarop voortgezet worden en rechter Pietersz zal dan alsnog een oordeel vellen.

WILLEMSTAD— Minister van Justitie mr L.J. Navarro heeft onlangs de Commissie tot Herziening van de Wetboeken van Strafrecht en van Strafvordering geïnstalleerd. In de commissie hebben zitting: mr R.F. Pietersz, lid van het Hof van Justitie , als lid en voorzitter, mr J. Hellmund, advocaat, mr O.C. Kraal, juridisch medewerker van het Centraal Bureau voor Juridische en Algemene Zaken, mr H.Th. Lopez advocaat, mr H.L. Peloz, docent strafrecht aan de UNA, mr D. Piar, substituut- officier van Justitie, mr F. Wernet, officier van justitie, als leden en mr TH. M. Ch. J. Schalken, lid van het Hof van Justitie als lid en secretaris. Bij afwezigheid van mr Hellmund of mr Lo ez worden zij vervangen door mr H.W. Braam en C.H. Werleman- Lejuez.

Voorzitter en drie leden stappen op

Principe-accoord met CBV leidt tot breuk in hospitaal-bestuur

WILLEMSTAD — De principe- overeenkomst die enkele weken geleden werd bereikt tussen de bond van verpleegkundigen CBV en het bestuur van het St Elisabeth Hospitaal is oorzaak geweest tot een breuk binnen het ziekenhuis- bestuur. Van de negen bestuurs- leden dienden er deze week vier hun ontslag als zodanig in. Onder hen bevindt zich ook de voorzitter van het bestuur Lio van der Veen.

Aanleiding tot het opstappen van de vier leden, de heren Van der Veen, Ben Rosheuvel, Nils de Paula en Tom Janga, was het staken der stemmen toen in een dinsdag gehouden bestuurs- vergadering de principe- overeenkomst met de CBV in stemming werd gebracht. De stemming was nodig, omdat van de zijde van de overige bestuurs- leden bezwaren werden aangevoerd tegen de overeenkomst die, onder leiding van de voorzitter van de Kamer van Vakbonden Errol Cova, met de bond van verpleegkundigen was bereikt over de vrijstelling van dienst van een vertegenwoordiger van de bond binnen het ziekenhuis en de gedeeltelijke betaling voor de duur van drie jaar van diens salaris. Daarop was door de CBV aangedrongen.

Ex- voorzitter Lio van der Veen verklaarde vanmorgen tegenover de Amigoe uit de bezwaren van de overige bestuurs- leden van het ziekenhuis en de uitslag van de stemming, "zijn conclusies te hebben getrokken". Door uitlandigheid van het negende bestuurs- lid, staakten de stemmen met vier voor en vier tegen. Statutair betekent dan het voorstel verworpen te zijn, aldus Van der Veen. Dat zou inhouden dat de principe- overeenkomst met de CBV niet kon worden nageleefd.

Het bleek de vier bestuurs- leden, die allen zitting hadden in de onderhandelings- commissie die met de CBV een voorlopig accoord bereikte, niet mogelijk hun collega's in het bestuur te overtuigen van de noodzaak dit accoord te aanvaarden. Ook niet nadat hierover intern in het bestuur uitgebreid was gesproken. Vandaar dat hij besloten had de principe- overeenkomst in stemming te laten brengen, aldus Van der Veen. Het feit dat, op basis van de statuten, de overeenkomst als verworpen moest worden beschouwd, hadden hem doen besluiten dat het beter zou zijn zijn ontslag in te dienen. Zijn voorbeeld was door de overige drie leden van de onderhandelings- commissie gevolgd.

De afgetreden bestuurs- leden zijn met name teleurgesteld, zo bleek ook uit verklaringen van een ander lid, omdat zij ervan uit waren gegaan over een mandaat van de overige vijf te beschikken. Weliswaar hadden zij na afloop van de onderhandelingen kritische kanttekeningen vanuit die hoek verwacht; zij hadden niet op een dergelijke categorische en, volgens één der afgetreden leden, volstrekt onbeargumenteerde en onredelijke tegenstand gerekend. "Ik dacht hen van de juistheid van de overeenkomst te kunnen overtuigen", zei Van der Veen. "In plaats daarvan lieten ze me vallen". Een ander bestuurslid betichtte de aangebleven leden ervan "spijkers op laag water" te hebben lopen zoeken in hun streven de principe- overeenkomst van tafel te vegen. Die hekelde het feit dat deze bestuurs- leden "niet willen erkennen dat het in deze moderne tijd zeer belangrijk is om een goede vakbond in huis te hebben, die kan bijdragen tot het handhaven van de arbeidsrust".

De CBV is ondertussen niet van plan het afwijzen van de principe- overeenkomst zonder slag of stoot te accepteren. Namens de bond van verpleegkundigen zei vanmorgen vice- voorzitster Ivy Philipa dat de CBV zich aan de op 5 oktober ondertekende principe- overeenkomst zal houden en niet zal dulden dat het ziekenhuis- bestuur hierop terugkomt. "Hetgeen bereikt werd, moet blijven staan. We zullen daar niet verder over praten en zullen ook geen enkele wijziging aanvaarden in de principe- overeenkomst", zei Philipa nadrukkelijk. Ze liet er geen twijfel over bestaan dat de CBV bereid zal zijn tot acties over te gaan indien de indruk zou worden gewekt dat de overeenkomst door het nu uit vijf mensen bestaande bestuur niet zal worden nageleefd. "We gaan desnoods all the way", aldus de vice- voorzitster van de bond van verpleegkundigen.

De directie van het St Elisabeth Hospitaal gaf er vanmorgen de voorkeur aan zich te onthouden van commentaar op het aftreden van vier van de negen bestuurs- leden van het ziekenhuis. Zeker gezien het feit dat het komende weekeinde op verzoek van het huidige bestuur een vergadering zal plaatsvinden tussen directie en ziekenhuis- bestuur. Het bestuur telt immers nog altijd het minimaal vereiste aantal leden en dus bestaat er een bestuur, zei vanmorgen financieel- directeur van het ziekenhuis Selim Berenos. Het was de Amigoe vanmorgen niet mogelijk in contact te treden met een van de overgebleven leden van het hospitaal- bestuur, dat momenteel bestaat uit de heren Kiki Monte, Antonio Torres, Eddie Wawoe en de dames Helga Prins en Susette Rosales- Concepcion.

Handel uit de regio aanwezig

"Curaçao middels seminars verkopen"

WILLEMSTAD — Ruim 100 afgevaardigden van de Venezolaanse-, Argentijnse- en Chileense handel zullen dezer dagen op Curaçao bijeen komen ter bijwoning van een commercieel- informatief seminar over de mogelijkheden die Curaçao, ondermeer als "springplank" naar de EEG en VS- markten, te bieden heeft. Organisatie van dit evenement, waarbij de deelnemers op eigen kosten naar het eiland zijn gekomen, is in handen van een commissie, waarvan mr Larmonie — op persoonlijke titel — voorzitter is, terwijl de Venezolaans/ Argentijnse zakenman Padilla eveneens een van personen achter de schermen is.

Hoewel de resultaten van het vorige, in augustus gehouden, seminar niet goed te meten zijn, leek het de organisatoren alleszins zinvol opnieuw een groter opgezet seminar te organiseren. Dit, omdat men ervan overtuigd is, dat de vorige bijeenkomst zijn vruchten heeft afgeworpen en dat dit een soortgelijk effect zal hebben, worden op regelmatige basis dergelijke seminars gehouden. "We moeten ons eiland en onze mogelijkheden verkopen en dit is een goede manier om dat te doen; **we gaan er zelf op uit en hopen zo meer bekendheid te geven** aan Curaçao," aldus de heer Larmonie. Het was Padilla die ook gisteren weer benadrukte dat het hier om "kwaliteit- handelaren" gaat die "ernstige voornemens" hebben. Financiële hulp wordt er door de eilandsregering niet ontvangen, zei Padilla, die melding maakte van "andere medewerking" van zowel de Kamer van Koophandel als de gedeputeerden Hueck als Diaz van respectievelijk Financiën en Economische ontwikkeling.

De opzet van dit seminar, dat anderhalve dag duurt, is groter dan het vorige, toen ongeveer 50 mensen uit voornamelijk Venezuela aanwezig waren; ook zijn er enkele "schoonheidsfoutjes" weggewerkt, verzekerden de organisatoren gisteren. Aanwezig waren tijdens de persconferentie ook vertegenwoordigers van de 'Grupo Consolidado' een van de grootste (bankaire) instellingen in Venezuela en Zuid-Amerika. waarvan een dochtermaatschappij reeds enige jaren op Curaçao gevestigd is. General manager Rospigliosi van 'Concitrade,' een filiaal van de groep, kondigde aan dat men grote plannen heeft voor diverse actviteiten op Curaçao. "We zijn vast van plan hier te investeren en via Curaçao zaken te doen," aldus deze vertegenwoordiger van het Venezolaanse financiële concern. Naar werd meegedeeld **heeft de Grupo Consolidado in totaal** 25 personen naar het vandaag begonnen seminar afgevaardigd.

Ivm raffinaderij/Cot overname

Spoedig tekening definitieve Venezuela-Antillen accoorden

WILLEMSTAD — De ondertekening van de twee definitieve Antillen/ Venezuela/ PDVSA documenten in verband met de raffinaderij/ COT- overname vindt waarschijnlijk eind volgende week plaats.

De woordvoerder van de Antilliaanse onderhandelings- delegatie, Oscar Steenbaar, verklaarde vanmorgen tegenover de Amigoe dat de op dinsdag begonnen onderhandelingen goed verlopen zijn. Op een aantal punten na, hebben de partijen, zei hij, overeenstemming bereikt, nadat tijdens de eerste vergadering, op dinsdag, bleek dat er nogal verschillen van mening waren. Over de diverse aangelegenheden wilde Steenbaar "uit ethische overwegingen" niet nader ingaan. De Venezolaans/Antilliaanse onderhandelingen hebben als doel het bereiken van de definitieve huurovereenkomst tussen de PDVSA en de eigenaars- maatschappi van de raffinaderij (de lokale overheden) 'Refeneria Korsou NV' en een document tussen de PDVSA en de regeringen inzake kwesties zoals deviezen- verkeer en immigratie. Wat dit laatste punt betreft zal er in het "nieuwe" document naar verwachting weinig wijziging komen: de reeds in de intentie- verklaring opgenomen bepalingen — ten aanzien van de handhaving van de voorgeschreven lokale wetgeving — zullen in tact blijven, aldus werd meegedeeld.

Steenbaar verklaarde vandaag dat beide documenten waarschijnlijk op donderdag getekend zullen worden. Dit vindt, zo wordt aangenomen, in Willemstad plaats.

Rector Reinders:

Betalen voor UNA-Aruba samenwerking

WILLEMSTAD — De universiteit van de Antillen (UNA) zal na de status aparte met Aruba willen blijven samenwerken. Een voorwaarde is evenwel dat Aruba hiervoor financieel bijdraagt. Dit verklaarde rector mr drs Reinders van de UNA vandaag tegenover de Amigoe. Het gaat hierbij om een bijdrage van tussen de één en de anderhalf miljoen gulden.

Hij zei dit nadat een speciaal hiervoor benoemde commissie zich de afgelopen weken heeft bezig gehouden met nieuwe samenwerkings- vormen na het vertrek van Aruba. Reinders stelde dat Aruba naar alle waarschijnlijkheid over één afstudeer- richting zal beschikken en wel van de Sociaal- Economische faculteit, zodat studenten daar de 'bachelors degree' zullen kunnen behalen. De UNA-rector benadrukte dat het hier niet om een hele faculteit zal gaan. Over een aantal punten werden principe- accoorden bereikt. "Alles staat of valt evenwel met de politieke toezegging dat Aruba financieel zal moeten bijdragen, indien zo'n samenwerking tot stand komt", aldus Reinders, die meedeelde dat de universiteit er in twee opzichten bij gebaat is indien die samenwerking een feit wordt: het draagvlak wordt dan immers zowel in financieel opzicht, als wat het aantal studenten betreft groter.

Wat betreft de financiële situatie bij de Universiteit zei Reinders te verwachten dat de overheid gezien de bezuinigingen ook in de UNA- begroting die momenteel zeven miljoen gulden per jaar bedraagt zal snoeien. Een dergelijke bekendmaking namens de minister van onderwijs is, tijdens de diverse ontmoetingen met vertegenwoordigers van de UNA, evenwel nog niet gedaan, zei Reinders.

Jeugd veroorzaakt overlast in Punda

WILLEMSTAD— **Zakenlieden klagen de laatste tijd steeds** meer over de overlast, die de jeugd veroorzaakt, die op vrijdag- middag naar Punda komt en dan voor de zaken hangt en op de stoep zit. Niet zelden plagen zij voorbijgangers, waarbij geestelijk niet volwaardige mensen vaak het doelwit zijn.

Inbraken

WILLEMSTAD — Door het vernielen van een etalage- ruit van een kledingzaak in de Heerenstraat ontvreemdden onbekenden een aantal kledingstukken uit de etalage.

Vanuit een slaapkamer werden acht gouden armbanden ter waarde van 3000 gulden gestolen.

Voetbal en domino op Eagle- terrein

EAGLE — Op het Eagle- voetbalterrein wordt aanstaande zondag een voetbal- en domino-knockout-toernooi georganiseerd door de sportvereniging Riverplate. De wedstrijden beginnen om negen uur en duren tot zes uur in de middag. Deelgenomen wordt door Riverplate- en Atlantico- aspiranten, Concorde Rebels, Hospitaal, Arubus, Wegenbouw, Arikok, Independiente, Sportboys, Caravel, Jong Aruba en Universal. Om één uur begint de dominostrijd tussen: Budweiser Bar, Palmera Boys en Woeste Honden.

ARUBA BANK LTD.

has an opening for a

Credit Officer / Account Manager

Qualifications:
Bachelor's Degree in Business or equivalent.

Compensation commensurates with qualifications.

For prompt consideration for this immediate opening contact Personnel Manager : Tico Kock to arrange for an interview.

Petronia Progreso di Aruba

Para dilanti di un elekshon;
Eligi bo kandidato kapaslta;
Tur hende mester ta konsiente;
Riba dia di votashon, pa hasi tal;
Organisa bo mes di tal manera;
No kambia bo opinion pa nada;
Indespensable bai ku;
Alex Petronia, kandidato nr. 29

PUBLIEKE VEILING

Op vrijdag 15 november 1985 des voormiddags om 10 uur zal ten kantore van en ten overstaan van de ondergetekende notaris, zijn plaatsvervanger of opvolger worden overgegaan krachtens onherroepelijke volmacht tot de publieke verkoping van:

I. **Het woonhuis Piedra Plat 103-B,** met het recht van erfpacht tot 8 november 2034 op een perceel domeingrond groot 4.61 Are, gelegen aldaar, Kadestraal bekend als Eiland Aruba, Eerste Afdeling Sectie R. Nummer 990.

II. **Het woonhuis Primavera 1-H,** met het recht van erfpacht tot 17 november 2037 op een perceel domeingrond groot 10.00 Are, gelegen aldaar, als nader omschreven in meetbrief nummer 122 van 16 augustus 1973.

Nadere inlichtingen zijn te verkrijgen ten kantore van ondergetekende notaris, alwaar tevens de veilingsvoorwaarden voor een ieder ter inzage liggen. De veilingsvoorwaarden zijn tevens gedeponeerd ter Griffie van het Gerecht in Eerste Aanleg, Zittingsplaats Aruba.

Bieders dienen een onherroepelijke bankgarantie, bankierscheque of letter of credit te overleggen tot het bedrag van hun bod of enige zekerheid te stellen ten genoegen van de verkoper.

mr. E.L. Lacle, notaris.
Zoutmanstraat nr. 6, Oranjestad.

Telefoon: 21071, 22611, 23881.
Telex: 5015 Lacle N.A.

VERGUNNINGS-VERORDENING

Het Bestuurscollege van het Eilandgebied Aruba maakt bekend, dat een ingekomen verzoekschrift ter verkrijging van een koffiehuis- en een restaurantvergunning A ter exploitatie in het gebouw (voormalige wachterhuisje) gelegen naast de wasplaats te Hudishibana, ingaande 4 november 1985 gedurende 14 dagen op het Bestuurskantoor afdeling Algemene- en Juridische Zaken ter inzage ligt.

Een koffiehuis- en een restaurantvergunning A geven recht tot verkoop in het klein van sterke drank en spijzen voor gebruik ter plaatse voor welke de vergunningen gelden.

Gedurende genoemde termijn van 14 dagen heeft een ieder het recht schriftelijk zijn bezwaren tegen verlening der vergunningen kenbaar te maken.

ARUBA AGENDA

LOSSE NUMMERS OP Aruba dagelijks verkrijgbaar bij:

ORANJESTAD: Zepp Waver, La Fama, Piet Soda Fountain en Supermercado Pueblo.

NOORD: Parillada Rio Grande, Noord 43.

TANKI LEENDERT: Kalalu, Tanki Leendert 265.

SANTA CRUZ: Rowigini's, Santa Cruz 48.

SAVANETA: Family Pastry, Savaneta 316.

SAN NICOLAS: Nicolas Store, Zeppenveldtstraat 27.

Voorts: Giftshop Holiday Inn, Giftshop Dr. Horacio Oduber hospitaal, Giftshop Manchebo Beach Hotel en Bookstore vertrekhal luchthaven.

KANTOORUREN: 08.00-12.00 / 14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

Telefoon: 24333 (drie lijnen).

Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22950 en 22316.
Pageboy: 027-774 en 027-845.

Bankrek. nr. 248-1 Barclays Bank.
Taxicentrale: 24 uur per dag, tel.: 22116 of 21604.

POLITIE: 100.

ALARMCENTRALE: 115.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 08.00-12.00/14.00-17.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag. Alleen zoekertjes, die op maandag en donderdag voor 10.00 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

BIOSCOPEN
BOULEVARD (I): 20.15 uur *Daryl* (14 jr.); 24.00 uur Sex Fantasie (18 jr.).
(II): 20.15 uur *Daryl* (14 jr.).
DRIVE-IN: 20.30 en 24.00 uur *Desperately seeking Susan* (14 jr.).

* * * * *

WIT GELE KRUIS: Oranjestad: tel.: 23168; Noord: tel.: 23425; Santa Cruz en Paradera: tel.: 28288/25543; Savaneta en Brazil: tel.: 47020/48301; San Nicolas: tel.: 45906; Dakota: tel.: 29008 (wijkgebouw), 24444 (kantoor).
(voor brandgevallen, ongelukken of een of ander ongeluk gelieve Alarmcentrale op te bellen, tel.: 115)

* * * * *

BOTICA'S
Ten westen van de brug: del Pueblo, tel.: 21253;
Ten oosten van de brug: San Nicolas, tel.: 45712.

* * * * *

WACHTREGELING DOKTOREN
Oranjestad, Madiki, Tanki Flip, Noord, Tanki Leendert, Paradera en Sta. Cruz: dokter E. de Cuba, Sta. Cruz 56, tel.: 25666.
Pos Chiquito, Savaneta en San Nicolas: dokter C.E. Zaandam, via Centro Clinica San Nicolas, tel.: 48833.

* * * * *

DIVERSEN
FLIGHT INFORMATION CENTRE: dagelijks geopend van 07.00-20.00 uur; na 20.00 uur informaties via verkeerstoren.

ESSO SERVICE CENTRE (Oranjestad): **24.00 uur per dag geopend** (alleen gesloten van zondag 20.00 uur tot maandagmorgen 07.00 uur).

DOKTER HORACIO ODUBER HOSPITAAL (tel.: 24300): bezoekuren 15.00-15.45 /18.30-19.30 uur.

ALLIANCE FRANÇAISE D'ARUBA: iedere maandag van 19.30-20.30 uur cursus voor gevorderden en van 20.30-21.30 uur Franse literatuur; dinsdag van 20.00-21.00 uur conversatielessen; woensdag van 19.00-20.00 uur cursus voor beginners - Colegio Arubano, lokaal 61/62.

SPORTVERENIGING «DEPORTIVO INDEPENDIENTE»: 19.30-24.00 uur feria - terrein Credit Union Sta. Cruz.

SPORT
PANAMERICAN RACE OF CHAMPS: 18.00-24.00 uur dragraces - dragstrip Palo Marga.

* * * * *

ZATERDAG
DIVERSEN
CUNUCU FIESTA: 18.00-22.00 uur in cunucu Plaza, Dakota Shopping Paradise.

MERKADO SABATINO: 15.00-19.00 uur te Promenade San Nicolas.

ARUBA SECRETARIS ASSOCIATION: 09.00 uur vlooienmarkt - oude Petrona & Croes-gebouw, Annastraat, Dakota.

CRESH CENTRO DI BARIO NOORD: 09.00-17.00 uur intercambio di idea riba trahamento cu mucha chikito — Biblioteca Publico.

SPORT
SOFTBALL: 12.00 uur Dragon Hitters vs Amstel Beer; 14.00 uur Jani's Hemco vs Daimari Stars; 16.00 uur Mansur vs Aruba Video Centre - Kibaima Ballpark.

INDIAN WATERSLIDE: 10.00-18.00 uur open voor publiek - bij «Indian Rock».

MOKO ZOO RANCH: hele week geopend **(maandag t/m zondag)** van 10.00-18.00 uur.

MUSEO HISTORIKO ARUBANO: openingstijden maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/16.00-19.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.

BUREAU VOOR LEVENS- EN GEZINSMOEILIJKHEDEN (Kerkstraat 17C, tel.: 23145): open maandag t/m vrijdag van 07.30-12.00/13.30-17.00 uur.

STICHTING TOT BEVORDERING VERANTWOORD OUDERSCHAP (Famia Planea): dagelijks van 08.00-12.00/13.00-16.00 uur - Medical Centre, Bernhardstraat 75, San Nicolas, tel.: 48833, toestel 219/225.
Bij de praktijken in het Wit Gele Kruis-gebouw: dinsdag 10.00-12.00 uur te Noord 66, tel.: 23425; 13.00-14.00 uur te Oranjestad, Koningstraat/Emmastraat, tel.: 23168; woensdag: 13.00-15.00 uur te Santa Cruz 39C, tel.: 28288; donderdag: 10.00-12.00 uur te Pampoenastraat 15, Dakota.
Centro di Barrio Dakota, Pampoenastraat 19, tel.: 23822; donderdag 08.00-10.00 uur.
Club Caiquetío, Paradera 47A, tel.: 24280: dinsdag 08.00-10.00 uur.

OPENBARE BIBLIOTHEEK (**openingstijden**)
LEES- EN KRANTENZAAL: maandag t/m vrijdag vanaf 07.30 uur.
UITLENING AFDELING: maandag, woensdag en vrijdag 09.00-11.55/13.30-20.00 uur; dinsdag en donderdag van 13.30-17.30 uur (s morgens gesloten).

FILIAAL SAN NICOLAS: openingstijden maandag, dinsdag en vrijdag van 09.30-12.00/13.30-17.30 uur; woensdag- en donderdagochtend gesloten, in de middaguren geopend; woensdagmiddag geopend tot 19.00 uur.

BIBLIOTHEEK CENTRO DI BARRIO DAKOTA (**openingstijden**): dinsdag van 16.00-20.00 uur en vrijdag van 17.00-19.00 uur.

SHASA (Stichting Hulp aan Slechthorenden Aruba), Engelandstraat (Lionsgebouw t/o Eagleclub), is dagelijks geopend van 08.30-12.00/13.00-16.30 uur.

* * * * *

TELEARUBA

VRIJDAG: 13.00-15.00 Take Two; 18.00 Bassie en Adriaan; 18.30 Israel presents; 18.45 Telenovela: «Guadalupe»; 19.30 Cocktail musical; 20.00 Telenoticias; 20.30 Political progr.; 21.00 Wrestling; 22.00 CNN International news; 23.00 Showbiz today; 23.30 Sluiting.

ZATERDAG: 18.00 Fame (A musical bridge); 19.00 Progr. di gobierno central; 19.30 Knight Rider (Trust don't rust); 20.30 Political progr. (MEP); 20.45 Americas Top Ten; 21.15 Estreno (Second sight); 22.45 CNN international news; 23.30 Sluiting.

Contract voor 100.000 vaten per dag

Optimisme bij overleg Whiteford-groep en BC

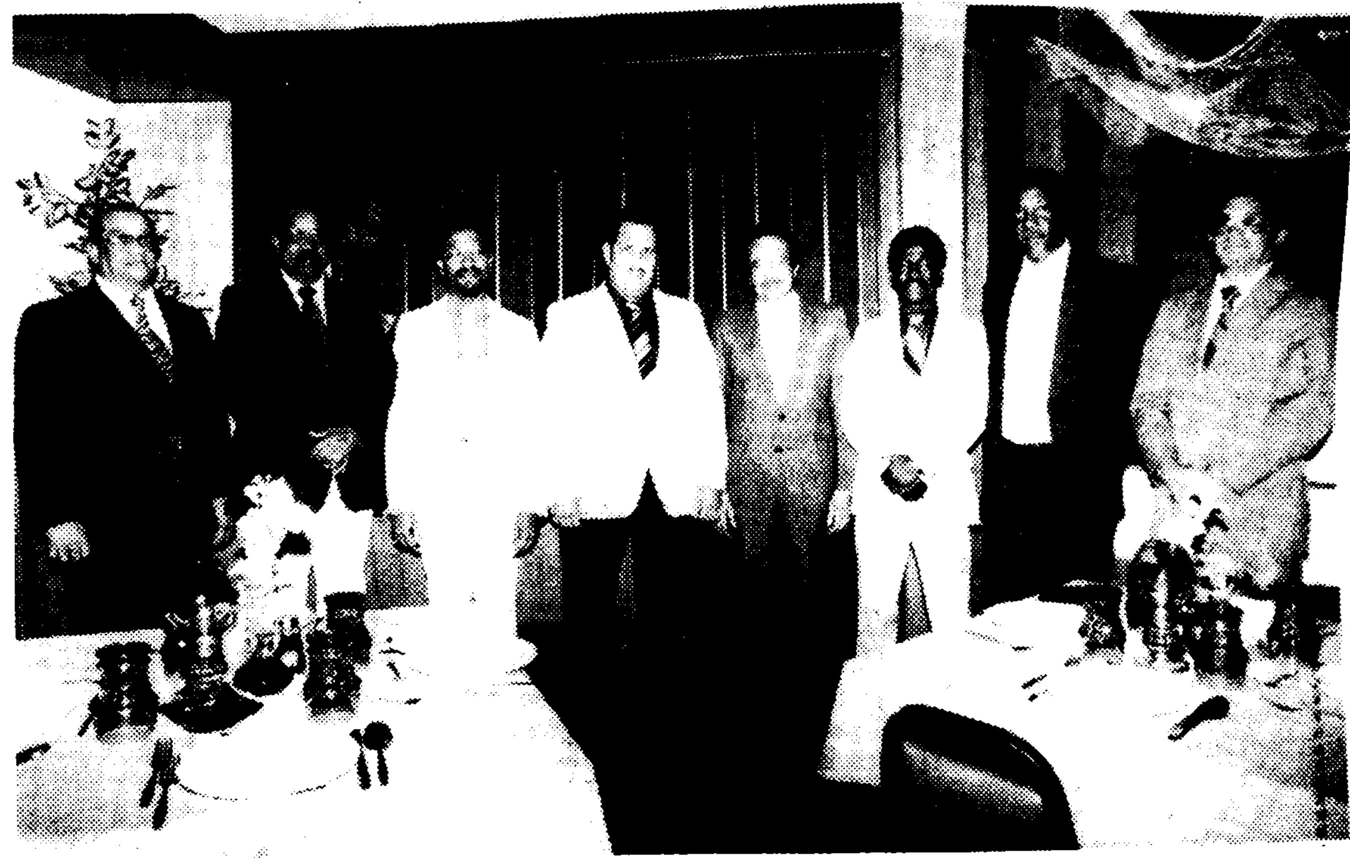
ORANJESTAD — "Wij hebben veel belangstelling en al een jaar een studie gemaakt van mogelijkheden. Wij hebben een markt en mensen met dertig jaren ervaring". Zo vertelde Peter Whiteford gisteravond in Telenoticias, nadat de eerste dag van besprekingen over mogelijke overname van Lago was afgelopen. Vandaag worden de besprekingen voortgezet. Gedeputeerde voor Oliezaken, mr. John van der Kuyp, vertelde dat de groep niet alle documenten had meegebracht, maar dat er een basis is om te blijven praten. Hij noemde de presentatie van de groep aan de onderhandelings-commissie zeer positief en goed afgewerkt. De groep beschikt reeds over een contract voor 100.000 vaten per dag.

Uit gesprek met Peter Whiteford voor Telenoticias kwam naar voren dat de groep nog niet precies weet hoeveel geld er op tafel moet komen om Lago weer in bedrijf te stellen. De heer Whiteford reageerde op vragen dat dit alleen mogelijk is als er een scherpe inspectie plaatsvindt. Maar er werden wel studies gemaakt, terwijl de groep ook de nodige ervaring heeft met soortgelijke situaties bij de overname van andere bedrijven. Hij noemde het wel "kostbaar" om Lago weer te openen. De groep zal voornamelijk ruwe olie uit het Midden-Oosten krijgen, terwijl ook andere leverings-gebieden niet uitgesloten worden geacht.

Olie-gedeputeerde Van der Kuyp vond de eerste dag van besprekingen met de groep uit Houston positief. Belangrijk noemde hij het dat de groep een contract heeft voor 100.000 barrels per dag. Exxon sloot Lago omdat het geen contract met Venezuela kon sluiten. Ged. Van der Kuyp herhaalde nogeens dat de overheid zeker van zijn zaak in deze wil zijn en daarom ook voorwaarden stelde waaraan voldaan moet worden.

Er is thans gebleken dat de groep Peter Whiteford de naam draagt van Caribbean Development and Commerce SA. Deze firma werd gisteren in een bericht door «Extra» genoemd als de maatschappij waarvan een Amerikaans olieblad publiceerde dat opdracht werd gegeven een ontwerp te maken voor een MTBE-plant op Aruba voor het vervaardigen van butaangas. De maatschappij zou Spaans kapitaal achter zich hebben alsmede de steun van de Spaanse regering.

Ged. John van der Kuyp kon in dit stadium nog geen verdere inlichtingen geven over de voorstellen van de groep die volgens de gedeputeerde voor Aruba zeer waardevol kunnen zijn.

ORANJESTAD — In het Ocean Restaurant kwamen donderdagmiddag de zes gezaghebbers van de Nederlandse Antillen bijeen. Het werkprogramma werd voor een lunch onderbroken, waarbij de gezaghebbers afscheid namen (zie foto) van hun ex-collega Pedro Bislip.

Pampers

SANTA CRUZ — Niet minder dan veertig kartonnen Pampers werden uit het Wit Gele Kruis (WGK) gebouw in Santa Cruz gestolen. Wat de dieven met zoveel papieren luiers moeten doen, blijft een raadsel. De dieven kwamen in het WGK-gebouw door een raam open te breken.

Door Monumentenzorg betreurd

Met Castillo verdwijnt een Arubaans monument

ORANJESTAD — Het instorten van het oude Arubaanse huis dat de naam kreeg van «Castillo» op de hoek van de Wilhelminastraat en Kruisweg wordt op Aruba erg betreurd omdat hierdoor wederom een oud Arubaans gebouw zal moeten verdwijnen.

De heer Carlos Bikker van de Monumentenzorg vond het maar een trieste zaak dat het zover was gekomen. Het pand stond als nummer één op de lijst om herbouwd te worden, waarvan er nu nog maar weinig terecht kan komen. Andere panden die Monumentenzorg onder haar aandacht heeft, zijn het pand van de oude bibliotheek aan de Wilhelminastraat en de vuurtoren. Het is belangrijk dat er toch wel iets uit oud-Aruba bewaard blijft. Overigens is door het instorten van Castillo ook weer de aandacht gevestigd op het Mario Arends-gebouw aan de overkant dat destijds door het BC werd aangekocht waar tot op heden niets mee werd gedaan.

Het mag een geluk heten dat op het moment van het instorten — vlak naast het gebouw is er een bushalte — geen mensen in de omgeving waren. De bestuurder van een pick-up die juist passeerde, moest vol gas geven om uit de gevarenzone te komen. De ruim zestig personen die tot voor het kort in het pand woonden, hebben dit enige tijd geleden verlaten omdat toen reeds gevaar voor instorten bestond. Het merendeel van hen zit in het oude hospitaal. Het plan bestaat om het ingestorte gebouw — dat van klei en zand werd gebouwd — neer te halen.

Plaatselijke aannemers ingeschakeld

Verbouwing ACH kan beginnen; voorbereidingswerk achter rug

ORANJESTAD — Uit gegevens verstrekt door Bredero Caribbean nv blijkt dat de voorbereidings-werkzaamheden tot het verbouwen en uitbreiden van het Aruba Caribbean hotel voorbij zijn en dat nu met alle kracht aan de eigenlijke werkzaamheden begonnen wordt. Het geheel verloopt volgens schema wat inhoudt dat de opening van het complete Aruba Caribbean Golden Tulip hotel met 416 kamers in april/mei 1987 zal kunnen plaats vinden. Wat de werkgelegenheid betreft, blijkt uit het overzicht dat voor de werkzaamheden van nu ongeveer 75 manjaar aan Arubaanse bedrijven is opgedragen.

De voorbereidende werkzaamheden — waaronder de sloop van een belangrijk gedeelte waarover de Amigoe reeds eerder berichtte — zijn nu zodanig gevorderd dat er met het verstrekken van opdrachten aan lokale ondernemingen is begonnen.

Enkele weken geleden werd een overeenkomst afgesloten met Meta Corporation en ATCO voor het inklaren en transporteren van aan te leveren goederen naar het project. Totaal zullen er ongeveer vijfhonderd containers — ongeveer 1500 vierkante meter los materiaal — vertransporteerd moeten worden. Twee weken geleden werden de eerste containers en een bouwkraan afgeleverd. Deze bouwkraan heeft een capaciteit van 4000 kg. op 35 meter afstand en was gisteren bedrijfsklaar. Vanaf vandaag kan er dan gewerkt worden aan de uitbreiding van 176 kamers in de nieuwe Caribbean-vleugel van het hotel. De ruwbouw van de Caribbean vleugel is gisteren opgedragen aan Albo Aruba nv in een onderhandse aanbesteding. Deze onderhandse aanbesteding was noodzakelijk omdat het bouwsysteem dat toegepast gaat worden, toch enigszins nieuw is voor Aruba. Om dan tot een verantwoorde opdracht te komen, is het noodzakelijk om de werkzaamheden tot in detail door te nemen, zodat alle onduidelijkheden voor de aanvang van de werkzaamheden zijn opgelost.

Albo Aruba nv heeft volgens Bredero Caribbean nv hier voortreffelijk op ingespeeld en wel dusdanig dat men reeds op andere projecten gebruik heeft kunnen maken van een deel van de Bredero know how. Albo Aruba heeft zich verplicht de haar opgedragen werkzaamheden in 154 werkbare dagen te voltooien.

Met de renovatie werd een aanvang gemaakt. Zoals reeds eerder gemeld, zal het eerste deel van het hotel, te weten de Cabanas — totaal dertig stuks — en een zoetwater zwembad, tennisbanen en een strandrestaurant, medio februari 1986 worden overgedragen aan Golden Tulip. Deze werkzaamheden zijn opgedragen aan de Bouwmaatschappij Aruba voor het bouwkundig werk, aan Unicon voor de airconditioning en aan koeltechnisch bureau KTBA voor de electronische installaties. Over de werkzaamheden aan het zwembad, strandrestaurant en tennisbanen wordt nog gesproken.

Herhaling Melchior-kwestie onduldbaar

Tweede Kamer zegt minister de wacht aan

DEN HAAG — De Tweede Kamer vindt dat de constructie waarbij de zakenman Melchior van de Nederlandse regering voor projecten op Aruba voor 3,5 miljoen Nederlandse gulden feitelijk een blanco volmacht heeft gekregen, eens maar nooit weer moet zijn.

PvdA en VVD (samen een Kamer-meerderheid) drongen er donderdag in de Tweede Kamer bij minister Jan de Koning van Antilliaanse Zaken in een motie op aan, dat er in de toekomst dergelijke opdrachten niet meer worden verstrekt, voordat de Kamer zich daarover heeft kunnen uitspreken.

De Koning verweerde zich met het argument dat voor een verbetering van de economische toestand op Aruba (de olie-raffinaderij was net gesloten) rond de jaarwisseling 1984/85 geen alternatieven voor handen waren. In ieder geval geen oplossingen die minder risico en meer zekerheid zouden bevatten dan de Melchior-opdracht. Tevens wilde hij niet het risico lopen dat Aruba de indruk zou krijgen dat hij niet geïnteresseerd zou zijn in de problemen van het eiland, in het geval hij zijn handen had afgetrokken van de plannen van Melchior.

Annaschool bij trefbal kampioen

NOORD — In de sporthal behaalde St Annaschool woensdagmiddag het kampioenschap trefbal voor scholen, georganiseerd onder auspiciën van Idefre. Pieter Boerschool werd subkampioen. De derde plaats was voor het Heilig Hart College en de vierde voor het Mon Plaisir College. Woensdag wordt in de sporthal begonnen met het kampioenschap trefbal voor jongens.

Als korpschef

Stanley Zaandam naar Bovenwinden

ORANJESTAD / PHILIPSBURG — Inspecteur eerste klas Stanley Zaandam zal midden december naar Sint Maarten vertrekken, waar hij de opvolger wordt van inspecteur Candelaria als korpschef van de politie op de Bovenwinden. Het is dan voor de tweede maal dat een Zaamdam korpschef wordt, aangezien zijn broer Remy Zaandam jaren geleden ook korpschef van de Bovenwinden was. Aruba verliest in inspecteur Stanley Zaandam een politie-officier van uitstekende naam en faam, die altijd bereid is te luisteren en mogelijk te helpen.

Nummering lijsten op Sint Maarten

PHILIPSBURG — Bij de nummering van de lijsten op Sint Maarten voor de komende verkiezingen werd de Democratische Partij Bovenwinden nummer één met de kleur rood en Sint Maarten Patriotic Movement (SPM) werd lijst twee met de blauwe kleur.

Tuturutu feria

SANTA CRUZ — De Feria Tuturutu, waarvan de opbrengst bestemd is voor aanleg van een voetbalveld voor Deportivo Independiente gaat vanavond niet meer van start. Gelet op de weersomstandigheden en het feit dat het veld onder de modder zit, werd de feria voor een week verschoven. Tevens willen de organisatoren meewerken met de internationale dragraces, opdat zoveel mogelijk mensen deze kunnen bijwonen.

Voorziet duidelijk in behoefte

Noord creche bestaat 10 jaar

NOORD — Op bescheiden wijze heeft de crèche van het Buurtcentrum Noord afgelopen maandag haar tweede lustrum gevierd.

Uit een verslag blijkt dat de crèche in die tien jaren bewezen heeft in een behoefte te voorzien. De crèche is viermaal per week actief met dertig kinderen en vijf leiders. Ongeveer 300 tot 400 kinderen hebben tot op heden gebruik gemaakt van de crèche. Dat de crèche zijn werk kon doen is mede te danken aan de steun van de ouders bij de verschillende activiteiten. Bij de opzet werd steun en advies van Osticeba ontvangen. Als wens voor de toekomst bestaat dat de crèche over een eigen lokaal zal kunnen beschikken hetgeen al in het uitbreidingsplan van Buurtcentrum Noord werd opgenomen.

In verband met het tweede lustrum wordt zaterdag een uitwisselings-bijeenkomst gehouden tussen personen die werken met kinderen beneden vier jaar. De bijeenkomst is in de Openbare Bibliotheek in Oranjestad.

ATTA: eigen zaal nodig

ORANJESTAD — Tijdens de opening van de competitie 1985 van de Aruba Table Tennis Association (ATTA) liet voorzitter Marcolino Croes horen dat het een dringende noodzaak wordt dat de ATTA een eigen zaal ter beschikking krijgt.

De Sporthal is meestal bezet, terwijl Estrella doende is de zaal op te knappen. Van Don Bosco-club ontvangt de ATTA alle medewerking. Het ATTA-bestuur heeft plannen om ook wedstrijden te gaan spelen in Estrella, de Sporthal, Caiquetio en in de Buurtcentra Brazil en Noord. Dit neemt echter niet weg dat de ATTA serieus moet gaan denken aan de opzet van een eigen "ping pong hal".

In de eerste ontmoetingen behaalde King Ming Stars II een 3-1 overwinning op Estrella. Ook de tweede serie werd door Kong Ming Stars — dit maal het eerste team — gewonnen van Don Bosco club met 3-0.

Vanavond zijn er geen wedstrijden. Volgende week woensdag wordt de competitie voortgezet met de wedstrijden: Estrella II tegen KMS I en Don Bosco - KMS II.

Vervolg op 11 november

Politiek coördinatie-overleg verloopt in een goede sfeer

ORANJESTAD — Het politieke coördinatie-overleg dat gisteren op Aruba plaats had, is in goede sfeer verlopen. Dit overleg gaat tussen enerzijds de ministers van de voorbereiding status aparte Aruba mr. Hendrik Croes en voor Staatkundige Herstructurering Nederlandse Antillen Frank Rozendal en anderzijds gedeputeerde voor Wetgeving en Constitutionele Zaken Nelson Oduber. Ook in deze vergadering werden vele zaken besproken en interne beslissingen genomen. Aangezien minister Rozendal naar de Bovnewinden gaat, wordt het overleg op Aruba op maandag 11 november voortgezet. De politieke coördinatie-vergaderingen wordt tweewekelijks gehouden, de afgelopen maand zelfs wekelijks.

Uit een persconferentie bleek gistermiddag dat onder meer de volgende onderwerpen werden besproken: boedel-beschrijving en boedelscheiding, overgang Lands-personeel, Sociale Verzekerings Bank, pensioenfondsen, overdracht Lands-departementen, toekomstig luchtvaart-beleid en luchtvaart-politiek, telecommunicatie-overeenkomst, voortzetting huur gebouwen op Aruba voor de verschillende diensten, samenwerking op het gebied van universitair onderwijs, afspraken betreffende voortzetting behandeling van Arubaanse patiënten in de Caprileskliniek, de Landsloterij, Volkskredietbank en de Bouwkredietbank, gezamenlijke beleggings-fondsen, eigen Postspaarbank voor Aruba en het Solidariteitsfonds. In verband met de krappe tijd moest noodzakelijk overgegaan worden tot een onderscheid in zaken die beslist voor 31 december aanstaande geregeld dienen te zijn en zaken die ook na 31 december geregeld kunnen worden.

BOEDELSCHEIDING

De ambtelijke gemengde werkgroep heeft onder meer de door het accountants-bureau Croes en Co. opgestelde model-boedel-beschrijving en het door een ad hoc werkgroep boedel-beschrijving onroerende goederen uitgebrachte rapport, concepten onderlinge regelingen aan de regering en het Bestuurscollege aangeboden. Deze ontwerpen zullen in de periode na 7 november door respectievelijk de Staten en Eilandsraad van Aruba behandeld moeten worden. In deze ontwerpen zijn vastgelegd de procedure-regels en afspraken die voor beide overheden bindend zijn. De eenvormige Landsverordening Constitutioneel Hof en de eenvormige Landsverordening ex artikel 67 tweede lid van de SWR zijn aan de Raad van Advies voorgelegd. Een ontwerp voor het Reglement van Orde door de Ministeriële samenwerkings-raad is gereed. Deze raad zal in zijn eerste vergadering in 1986 dit onderwerp in behandeling nemen.

Het ontwerp voor afzonderlijke regeling voor boedelscheiding van de Bank van de Nederlandse Antillen is gereed en gaat deze week naar de Raad van Advies. Ook de afzonderlijke regeling voor de opsplitsing van het vermogen van de Sociale Verzekerings Bank gaat deze week naar de Raad van Advies.

BELEGGINGSFONDSEN

De Raad van Ministers heeft geen bezwaar tegen gezamenlijke beleggings-fondsen voor beperkte duur voor beleggingen die niet of niet zonder waardevermindering kunnen worden gescheiden. Aruba zal de Volkskredietbank voortzetten. Het vermogen zal in de algehele boedelscheiding worden betrokken. De Postspaarbank werd PM opgebracht. Gewerkt wordt aan een samenwerkings-overeenkomst ten aanzien van de UNA.

LANDSLOTERIJ

Aruba zal er in zijn wetgeving in moeten voorzien dat de Landsloterij van de Nederlandse Antillen geen verboden loterij zal zijn. De Nederlandse Antillen zullen er in hun wetgeving in moeten voorzien dat ook Arubaanse stichtingen kunnen worden bedeeld uit de winst.

Uit de persconferentie bleek voorts dat de taxatierapporten van de onroerende goederen van het land gereed zijn. Wat het Solidariteits-fonds betreft is een concept rijkswet door de Nederlandse regering aan de regering van de Nederlandse Antillen en het BC van Aruba voor commentaar voorgelegd.

VOLKSGEZONDHEID

Het BC van Aruba zal spoedig beslissen over de aanwijzing van een inspecteur voor de geneesmiddelen. Over opname van Arubaanse patiënten in de Caprileskliniek op Curaçao zullen andere afspraken worden gemaakt.

Wat de overgang van Landsoverheids-personeel betreft ligt het ontwerp Onderlinge regeling bij de Raad van Advies. Het CBPZ, afdeling Aruba, zal alle lopende zaken het Lands-personeel op Aruba betreffende voor 31 december 1985 afhandelen.

Over luchtvaart-beleid en politiek alsmede telecommunicatie komen overeenkomsten op korte tijd gereed.

Het BC zal op korte termijn beslissingen nemen — op advies van de commissie Huisvesting Diensten — welke gebouwen gehuurd zullen worden.

Tenslotte bleek dat tijdens het overleg van gisteren ten aanzien van het Pensioenfonds de gedachten over de splitsing van het vermogen van de pensioenfondsen en de toescheiding van de deelgenoten nog niet uitgekristalliseerd zijn. De uiteindelijke beslissingen kunnen ook na 1 januari 1986 worden genomen.

Als gevolg van overeenkomst regering- guerrilla

Colombia gaat vanaf '88 burgemeesters kiezen

BOGOTA—Met ingang van 1988 gaat Colombia zijn burgemeesters kiezen. Dit is de eerste bestuurlijke hervorming als gevolg van het politieke pact tussen de overheid en de guerrilla, dat wordt overgenomen door het parlement.

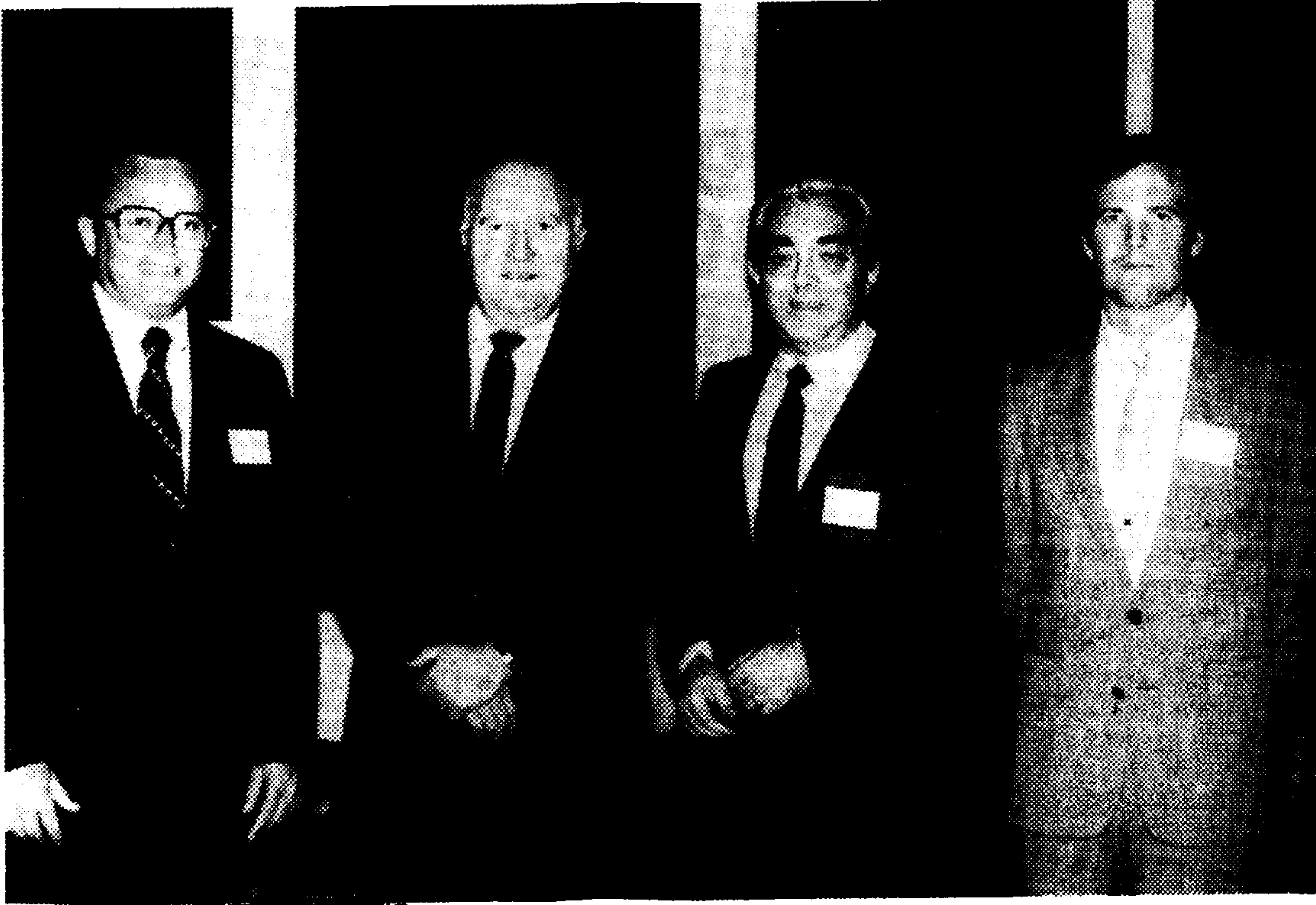
Nog voor de sluiting van de huidige zitting van het Colombiaanse parlement zal deze grondwetshervorming moeten worden goedgekeurd waarbij de kiezers voortaan hun burgemeester kunnen aanwijzen. Die goedkeuring komt er omdat na een langdurig verschil van mening de liberalen, conservatieven en de communisten elkaar hebben kunnen vinden.

De eerste burgemeesters- verkiezing zal in maart 1988 zijn beslag krijgen in 8.750 gemeenten. Dit gebeurt tegelijk met de verkiezing van nieuwe parlementariers. Tot heden toe is het zo dat de burgemeesters bij regeringsbesluit worden aangewezen. Daarop bestaat één uitzondering: de burgemeester van de hoofdstad Bogota wordt om het speciale karakter van deze stad aangewezen door de zittende president. Alle andere burgemeesters worden benoemd namens de regering door de gouverneurs van de departementen.

Niet iedereen is enthousiast over het idee van de gekozen burgemeester. Verschillende politici hebben hun reserves daarover omdat vooral in kleine gemeenten de mogelijkheid zo geopend wordt dat er de burgemeesters uit de bus komen uit de kring van de guerrilla. Deze heeft namelijk in verschillende delen van het platteland een aanzienlijke invloed. Het is inderdaad de guerrilla welke deze zaak heeft aangezwengeld. Verleden jaar kwam het tot een verdrag tussen de regering van president Belisario Betancur en vooral onder diens aandrang, met enige guerrillabewegingen. De guerrilla eiste politieke hervormingen, waaronder men met name de burgemeesterskeuze noemde.

Ook stond men er op voordat men tot een staakt het vuren besloot dat er over sociale en economische hervormingen zou worden gesproken. Tot heden toe is daar slechts een voorstel tot landbouwhervorming uit voortgekomen. Dit is bij het parlement ingediend, maar het ziet er niet naar uit dat deze hervorming nog in de resterende veertig dagen erdoor zal komen. Daar zal dan tot volgend jaar mee moeten worden gewacht. Het parlement zet er namelijk geen haast achter. Deze traagheid was er oorzaak van dat het staakt het vuren- akkoord dat eigenlijk op 1 december af zou lopen moest worden verlengd. De verdragsperiode loopt nu tot 1 september 1986. Zo verluidt in kringen van de Vredescommissie van de overheid. Voor die tijd moet de guerrillabeweging worden omgezet in een politieke partij en ook gedemobiliseerd zijn.

Tot heden toe is alleen de FARC- guerrilla partner van de regering bij dit staakt het vuren. De M- 19- guerrillabeweging welke aanvankelijk meedeed heeft zich teruggetrokken. Dit deed men, naar men zei, omdat de regering zich niet aan de afspraken hield wat betreft de beloofde minimum hervormingen, welke men nodig acht wil men de armoede uitbannen welke het gevolg is van de ongelijke verdeling van de rijkdommen, aldus M- 19. Met de aankondiging van een akkoord over de burgemeesters- verkiezing is tenslotte een stapje gezet op de lange weg van de vele hervormingen welke de Colombiaanse guerrilla voor ogen staan. Voor het parlement hoeft dit allemaal niet zo erg.

ORANJESTAD — Met een cocktailparty en diner in het Aruba Concorde Hotel is een aanvang gemaakt met de conventie van Mastercard International voor Latijns-Amerika en het Caribisch gebied. Onder de deelnemers bevinden zich ook de heren Serge Robert van Mastercard New York en John Cunningham en Richard Child. Van Arubaanse zijde waren aanwezig de heren Boy Eman en Glenn Robles van Aruba Bank, die als gastheer van de conventie optreedt. Bi de foto: bij de opening vlnr Glenn Robles, Boy Eman, Serge Robert en Richard Child.

Omgeven door Hondurese leger-instellingen

Contra's trainen in centrum van Honduras

TEGUCIGALPA — De opleiding van anti- Sandinistische guerrillastri ders gebeurt in het hartje van Honduras, niet ver van de hoofdstad Tegucigalpa en wel temidden van een aantal Hondurese militaire vestigingen. Het is voor buitenstaanders nagenoeg onmogelijk er binnen te komen, omdat het opleidingscentrum zwaar wordt bewaakt. De contra's krijgen er een guerrilla- opleiding, maar het is niet bekend of deze wordt verzorgd door Hondurese militairen. Zo heeft het Amerikaanse persbureau UPI vernomen.

De Hondurese regering moge dan wel zeggen dat men zijn grondgebied niet laat gebruiken als thuishaven voor de contra's die door de Verenigde Staten worden gesteund, feit is dat de contra's hun bases hebben in Honduras. Het was echter niet bekend dat dit bijna onder de neus van de Hondurese regering gebeurt, namelijk in de directe omgeving van de hoofdstad. Volgens Hondurese bronnen, zoals geciteerd door UPI, ligt het trainingskamp op vijfhonderd meter afstand van de militaire academie Francisco Morazan. Dit is het belangrijkste oefencentrum van het Hondurese leger. In de buurt van het contra- kamp liggen nog de opleidingsschool voor de Hondurese politie- officieren, het commando voor logistieke steun, de basis voor het eerste infanterie- bataljon en een kampement voor een pantserregiment. Buitenstaanders komen niet in de vestiging van de contra's. De basis is omgeven met prikkeldraad en commando's houden er de wacht. Vanuit de voorstad Ciudad Nueva kan men twee paviljoens zien liggen, waarvan één bestemd is voor de Amerikaanse hulpgoederen en het andere is een administratieruimte, zo wordt gezegd.

De contra's die er een opleiding krijgen behoren tot het Nationaal democratisch front (FDN) waarvan de kern bestaat uit oud- gedienden van dictator Somoza, die door de Sandinisten zes jaar geleden werd verdreven. De opleiding omvat onder meer commando- taktieken, een para- medische training en het gebruik van radio- zendapparatuur.

KUALA LUMPUR — De crisis op de tinmarkt bedreigt de mijnen en de werkgelegenheid voor duizenden in Maleisie, de grootste tinproducent ter wereld. Een groot deel van de 458 mijnen in Maleisie welke werk geven aan 23.000 mensen verkeert nu al in zulke problemen dat men niet het volle salaris kan betalen. De handel op de 2 grootste tinmarkten, Londen en Kuala Lumpur, is door de Tinraad gestaakt.

*****

ORANJESTAD — O Aruba verbleven deze week weer twee groepen reisagenten uit de Amerikaanse steden Kansas City, St. Louis en Chicago en uit verschillende Colombiaanse steden. De groep van 29 reisagenten uit Colombia kwam mede dankzij medewerking van de ALM en het Aruba Concorde Hotel. Het Toeristenbureau zorgde voor een programma van activiteiten voor beide groepen. Bij de foto: de groep uit de VS en onder de Colombiaanse groep.

Chinese premier bezoekt Brazilië

BRASILIA — De Chinese premier Zhao Ziyang heeft op zijn Latijnsamerikaanse toernee ook Brazilie bezocht. Hij werd op het vliegveld ontvangen door president Jose Sarney. Het was het hoogste Chinese bezoek dat Brazilie ooit ontving. De laatste militaire president van Brazilie, Jose Figueiredo, heeft verleden jaar een bezoek gebracht aan China. Zhao Ziyang zei dat hij de mogelijkheden kwam bekijken om de economische en politieke banden nauwer aan te halen. In 1974 gingen Brazilie en de Volksrepubliek China relaties aan. Sindsdien is de export vanuit Brazilie aanzienlijk toegenomen. In 1984 voerde Brazilie voor 453 miljoen dollar uit naar China en importeerde voor 365 miljoen dollar Chinese waar.

Advies in verband met grens-incidenten:

Colombiaanse regering moet met Caracas aan tafel

BOGOTA — De regering van president Belisario Betancur is geadviseerd met Venezuela tot een akkoord te komen over een spoedige hervatting van het overleg met betrekking tot de afbakening van het continental plat. Het advies werd gegeven door een presidentieel advies- comite.

De Colombiaanse president vergaderd deze dagen met dit advies- comite om verschillende aspecten van de buitenlandse politiek nader te bekijken. Een van de belangrijkste kwestie welke daarbij aan de orde kwam was een eventuele hervatting van het overleg met Caracas over de afbakeningskwestie in het zeegebied tussen beide landen. Dit in verband met recente incidenten bij het schiereiland Guajira tussen Colombiaanse vissersboten en de Venezolaanse marine. Zo werden in september drie boten meegenomen door de Venezolaanse marine waarbij vijftien opvarenden opgepakt werden. Dit gebeurde volgens Venezuela omdat de schepen zich in Venezolaanse territoriale wateren bevonden. Volgens de vissers bevonden zijn zich echter op zeven mijl van de Colombiaanse kust en waren zij dus ruimschoots binnen het territoriale gebied van Colombia maar dan wel tegenover de Venezolaanse Monjes- eilanden.

Het advies- comite verwees naar de onlangs gehouden ontmoeting van de presidenten Jaime Lusinchi van Venezuela en Betancur van Colombia in het Arauca- gebied. Toen besloot men een mogelijkheid te bestuderen om over te gaan tot een nieuwe etappe bij het overleg over deze zaak. Aan Colombiaanse zijde vindt men dat men dit proces nu moet versnellen zodat men spoedig kan beginnen met een nieuwe overlegronde. Mocht het directe overleg over deze materie mislukken dan kan men naar het Internationaal gerechtshof in Den Haag stappen of om arbitrage vragen overeenkomstig het gangbare internationale recht. De presidentskandidaat van de Nieuwe Liberale partij Luis Carlos Galan, die tot het comite behoort is er echter voorstander van dit grensgeschil voor twintig jaar in de i skast te zetten. Er wordt al vijftien jaar door beide landen overlegd over deze zaak zonder dat men tot een oplossing kwam. In het betrokken gebied worden namelijk grote olievoorraden verondersteld. Colombia heeft laatst voorgesteld die als een joint venture te gaan exploreren en exploiteren.

Hensley Meulens naar New York Yankees

ORANJESTAD — Van Leo Lacle, scout van de New York Yankees op de Nederlandse Antillen, wordt vernomen dat het team van George Steinbrenner, Hensley Meulens van Santa Rosa Indians / Complan van Curaçao heeft aangenomen in een contract om voor de New York Yankees te spelen. Verschillende scouts uit de VS hebben Hensley zien spelen en toonden belangstelling doch uiteindelijk werd het voor Hensley de NY Yankees.

Van Veen-Conway op 61,67% bij bridgen

ORANJESTAD — Op de competitie- avond van bridgeclub Aruba Ariba speelden dertien paren om de beste contracten. Leo van Veen en Frank Conway behaalden het beste resultaat met 61.67%. Boven het gemiddelde scoorden voorts de teams Van de Meer / Dekker 59.29%, dames Zeller / Bilderbeek 56.43%, dames Hornix / Verbunt 55.83%, mevr. Timmer / heer Hermelijn 55.83%, echtpaar Verstraten 54.29%, Alderliste / Somers 52.86%, Lopez Henriquez / Godfried 50.42%.

Werving van politiepersoneel voor Aruba

ORANJESTAD — Waarnemend commissaris Ronald Peterson zal binnenkort naar Nederland reizen in verband met mogelijke werving van politie- personeel voor Aruba.

Zowel op de Antillen van de Vijf als in Nederland bestaat belangstelling om op Aruba na 1 januari 1986 te dienen. In de politiebladen op de Antillen en Nederland werden reeds advertenties geplaatst voor personeel. Aruba heeft voornamelijk inspecteurs, onder- inspecteurs en hoofdagenten nodig. Op het Arubahuis zouden reeds enige personen hebben laten weten dat zij bereid zijn op Aruba te gaan dienen. Commissaris Peterson zal tijdens zijn verblijf in Nederland ook de kwestie van uniformen voor het Arubaanse politiekorps bespreken.

Politie-incasso

ORANJESTAD — Kort na middernacht werd door een restaurant aan de Boulevard de hulp van de politie ingeroepen voor twee toeristenechtparen, die goed gegeten en gedronken hadden, doch zonder de rekening van 98.25 dollar te betalen, in hun V-wagen waren vertrokken. De politie slaagde erin de V-wagen op te sporen en wees het viertal erop dat men op Aruba — zoals elders — moet betalen voor wat men in een restaurant gebruikt. Zi kregen een stevige berisping en het advies de rekening alsnog te gaan betalen. De 22-jarige B.K. deponeerde korte tijd later een bedrag van 100 dollar op de politiewacht. Het restaurant kon zijn geld komen halen, terwijl de toerist zijn wisselgeld van 7.15 dollar kon komen halen.

Peru stuurt weer generaals laan uit

LIMA — De Peruaanse regering heeft 23 generaals en kolonels met pensioen gestuurd van de Republikeinse garde (politie). Dit gebeurde als onderdeel van de reorganisatie van het algehele politiekorps. Al eerder heeft president Alan Garcia Perez als hoogste chef van de strijdkrachten en het politiekorps al 203 opper- officieren naar huis gestuurd.

St Maarten kan niet komen

Domino om Ant. titel

ORANJESTAD — Dit weekeinde worden op Aruba de Antilliaanse domino- kampioenschappen gehouden, waarbij wereldkampioen Old Parr de Antilliaanse titel zal moeten verdedigen, om straks weer aan de wereldkampioenschappen domino deel te kunnen nemen.

Jammer genoeg zal ditmaal Sint Maarten niet deel kunnen nemen, aangezien de dominobond aldaar de passages niet kon betalen. De kosten waren te hoog daarom werd besloten niet deel te nemen. Ook staat het nog niet vast of een team uit Bonaire present zal zijn. Het ziet er dus naar uit dat dit weekeinde de strijd om de Antilliaanse titel gaat tussen Old Parr van Aruba en Robba uit Curaçao.

Zaterdagavond begint de strijd in de Caiquetioclub tussen Old Parr en Robba, gevolgd door een vriendschappelijke wedstrijd tussen Sint Maartenclub en Balki uit Curaçao, die subkampioen is van dat eiland. Zondagmiddag om twee uur is de beslissende wedstrijd tussen Robba en Old Parr. Daarna wordt een vriendschappelijke wedstrijd tussen Centro Sociedad Paradera en Balki gespeeld.

Peru: niet bang voor financiele sancties

Brazilië verwacht nog geen akkoord met IMF

LIMA/BRASILIA — Brazilie gelooft niet dat er spoedig een nieuw akkoord uit de bus zal komen over de aflossing van zijn buitenlandse schulden. In Peru ziet men dit ook niet zitten en verwacht men zelfs financiele repressailles omdat Lima niet verder wil gaan dan het aflossen van zijn schulden, inclusief de rentebetalingen, dan ongeveer driehonderd miljoen dollar per jaar. Voor repressailles zal men niet door de knieen gaan, liet Lima weten.

De internationale banken waarbij Brazilie in het krijt staat hebben Brasilia nogmaals laten weten dat men er aan denkt aan tafel te gaan zitten met Brazilie over een nieuwe langlopende afbetalingsregeling voor een deel van zijn schuldenlast welke totaal uit ruim honderd miljard dollar bestaat. Dit zal pas gebeuren als Brasilia tot een overeenkomst is gekomen met het Internationaal Monetaire Fonds (IMF) over de hervorming van de Braziliaanse economie. Het IMF heeft onlangs meegedeeld dat het Brazilie geen geld meer verstrekt voordat dit land zich gaat houden aan zijn afspraken op economisch gebied. In het verleden bereikten Brazilie en IMF verschillende keren een overeenkomst over deze materie, welke uiteindelijk niet opgevolgd werd door Brazilie, althans volgens het IMF. Sinds 1982 heeft Brazilie van zijn buitenlandse schuld niets afgelost. Men betaalde alleen de rente daarop. Halverwege januari loopt de overeenkomst hierover af evenals een kredietovereenkomst van zestien miljard dollar voor de buitenlandse handel. President Jose Sarney wilde dat de overeenkomst een jaar wordt verlengd en is bereid tot een kortlopende overeenkomst over de periode 1986- 1990. Het sinds maart zittende burgerbewind onder leiding van Sarney heeft meer dan eens verklaard dat men zijn schuld- verplichtingen zal nakomen maar dat dit niet ten koste van de armen en de kleine man mag gaan. Onlangs merkte minister Dilson Funaro van Financien op dat er binnen drie weken een economisch plan voor 1986 op tafel zou liggen. Hij achtte de tijd echter tekort om daarover voor het einde van dit jaar tot overeenstemming te komen met het IMF.

President Alan Garcia Pers van Peru die sinds enige maanden aan het bewind is heeft sedert zijn ambtsaanvaarding verklaard dat hij niet verder wil gaan ten aanzien van zijn buitenlandse schuld dan tot betaling van tien procent van de omvang van de export van zijn land. Dit komt neer op een bedrag van ruim driehonderd miljoen dollar. Alan Garcia heeft dit woensdag nog eens herhaald. Hij knoopte daaraan de verzekering vast dat zijn land niet opzij zal gaan voor sancties of repressailles. Hij riep de bevolking op samen te werken omdat «de vijanden van rechtvaardigheid, vrijheid en welzijn overal zijn». Meteen kondigde hij aan dat de dollartegoeden bij de banken nog eens voor zes maanden worden bevroren. In augustus gebeurde dit voor drie maanden.

De uitspraken van Alan Garcia kwamen nadat het gezamenlijke Amerikaanse banken- comite dat toezicht houdt op de kredietwaardigheid van landen had bekend gemaakt dat men leningen aan Peru voortaan als bedrijfsonzeker moet beschouwen. Dit wegens de grote betalingsachterstand van Lima op zijn tot veertien miljard opgelopen buitenlandse schuld. Als gevolg van deze beslissing zijn banken voortaan verplicht om reserves achter de hand te houden om nieuwe leningen aan Peru te kunnen dekken wanneer het land onverhoopt zijn verplichtingen niet nakomt. Dit maakt het hoogst onwaarschijnlijk alleen nog maar moeilijker voor Lima om aan kredieten te komen. Hierover zei de Peruaanse president: er is maar één ding dat bedrijfsonzeker is, namelijk het kapitalistische systeem. Hij noemde het besluit van het zogenaamde Interagency country exposure review committee een beslissing in strijd met de economische souvereiniteit van Peru.

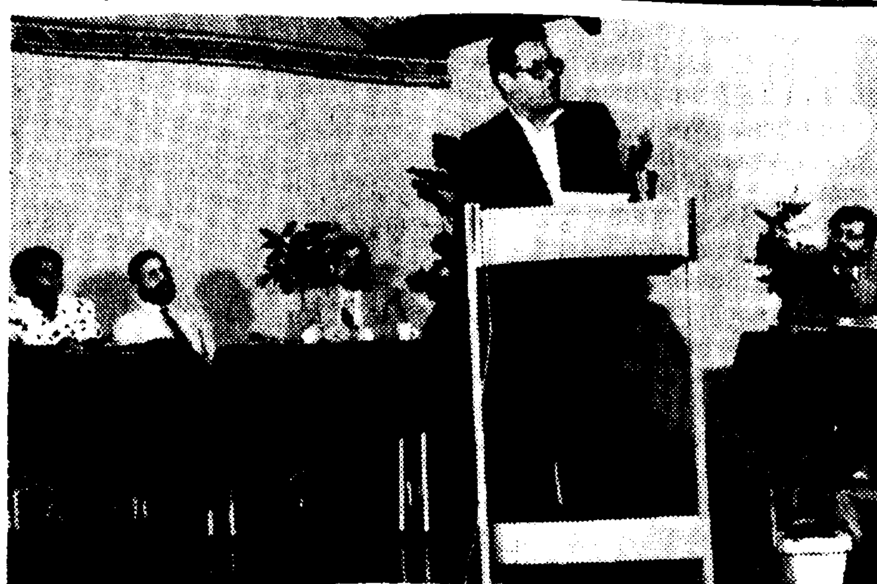
Diplomatiek incident

BOGOTA — Colombia heeft zijn verontschuldigingen aangeboden aan de regeringen van Uruguay en Argentinie in verband met een incident door de Colombiaanse ambassadeur in Montevideo, Santiago Salazar Santos. Minister Augusto Ramirez Ocampo van Buitenlandse zaken deelde dit mee. Hij wilde echter niet in details treden over het incident. Volgens Radio Caracol moet het zich een maand geleden hebben voorgedaan tijdens een cocktailparty, welke aangeboden werd door de AlADI, de Latijnsamerikaanse integratie- organisatie. Op die cocktail- bijeenkomst had de Colombiaanse ambassadeur in dronken toestand de minister van Buitenlandse zaken van Urugay Enrique Iglesias met opmerkingen beledigd en later ook de onder- minister van Buitenlandse zaken van Argentinie Jorge Sabato, die probeerde de gemoederen te bedaren. Het kwam zover dat de Colombiaanse diplomaat door de politie moest worden verwijderd.

Ondernemers Andeslanden en Midden Amerika bijeen

SAN JOSE — Ondernemers uit de landen van het Andespact, Midden Amerika, Panama en de Dominicaanse Republiek komen van 13 tot 15 november bij elkaar in de Costaricaanse hoofdstad voor hun eerste overlegronde over de mogelijkheid om de onderlinge handel te verbeteren. Dit werd meegedeeld door het centrum voor de bevordering van de export en investeringen CENPRO, dat het initiatief voor deze samenkomst heeft gelanceerd.

WILLEMSTAD— In het kerkelijk centrum Tamarijn vond een symposium plaats, met als thema: "Wat kan het protestantisme bijdragen aan de toekomst van Curaçao". In het forum hadden leden van verschillende kerken zitting. Van het symposium zijn televisie- opnamen gemaakt, die worden uitgezonden in het programma "Contacto" van Chacho de Castro. Op de foto is ds Nevell Smith van de Tamarijn- kerk aan het woord.

Naar aanleiding van wanprestaties tijdens toernooi

Mexicaanse pers is woedend op het nationale elftal

MEXICOSTAD — „Weet u waar Noord-Jemen ligt? dat zou u wel moeten weten, want dat is het enige land dat we hebben verslagen". Dat schreef een van de gezaghebbende dagbladen in Mexico deze week in de aanhef van een verhaal over het nationale voetbalelftal, dat terugkeerde van een toernee door Noord-Afrika. De Mexicanen, officieel nog steeds gastheren bij het toernooi om het wereldkampioenschap in juni volgend jaar, verloren twee van de zes oefenwedstrijden: van Egypte en Libië. Zij sleepten er drie keer een puntendeling uit — tegen Jordanië, Koeweit en de Verenigde Arabische Emiraten. De onvrede van de media was voor de Mexicaanse voetbalbond aanleiding woensdag in Mexicostad om met spoed een persconferentie te beleggen.

Daarin kwam alleen de bekritiseerde trip aan de orde. ‚Bijvoorbeeld het duel tegen Egypte, dat volledig uit de hand liep. Door de nederlagen is het vertrouwen van de pers in de ontwikkelingen rond de wereldtitelstrijd extra geschonden. De aardbevingsramp bracht Mexico immers al eerder in hevige verwarring. De wereld- voetbalfederatie (Fifa) beslist in december definitief over het al dan niet doorgaan van het toernooi, waarvan inmiddels 16 van de 24 deelnemende landen bekend zijn.

De trip naar Noord- Afrika was een uitstekende mogelijkheid geweest het zelf- vertrouwen op te vijzelen. De Mexicaanse televisie zat de selectie immers dicht op de huid. Alle duels werden integraal uitgezonden. In het hele land waren de befaamde 'cantinas' de cafes, stampvol met intens meelevende voetballiefhebbers. Gelukkig voor de topvoetballers reageerde menig Mexicaan nogal lauw op de zwakke prestaties. „Ach, volgend jaar zal het hopelijk allemaal anders zijn", was een veelgehoorde opmerking. In journalistieke kringen ging het er allemaal feller aan toe. Een radioreporter riep hevig geëmotioneerd: „Geef ze een nul voor moed, een nul voor techniek, een nul voor tactiek, een nul voor fitheid, een nul voor inzet. En nul maal iets maakt toch nul. Dat is het niveau, waarop ons team zich momenteel bevindt".

De meeste kranten probeerden hun emoties te koppelen aan verstandige redeneringen. Ze vertelden hun lezers, dat de toernee het midden hield tussen een mislukking en een ramp. Enkele bladen zeiden, dat de reis nooit had mogen doorgaan na de aardbevinden, die volgens officiële cijfers aan meer dan vijfduizend mensen het leven hebben gekost. Een Mexicaans onderzoeksbureau sprak onlangs zelfs over ongeveer 35.000 doden. „Door deze catastrofe waren de spelers psychisch niet opgewassen tegen zo'n belangri ke toernee", schreven de commentatoren.

Zij maakten schampere opmerkingen over de argumenten, die bondsbestuurders bij wijze van excuses aanvoerden: de velden waren te hobbelig, de arbiters floten slecht en de temperatuurs- verschillen schommelden erg. Het absolute dieptepunt was volgens de media de doorzichtige smoes, dat de Mexicaanse spelers niet konden wennen aan het hoogteverschil. De lucht zou in Afrika te droog zijn. Dat, maakten de kranten duidelijk, was precies het omgekeerde van de klacht, die sporters hebben als ze naar het hoog gelegen Mexico komen. De pers was ook zeer verbolgen over het wangedrag in de met 1-2 verloren wedstrijd tegen Egypte. Nadat España Mexico kort na de rust op 1-0 had gezet, kwamen de Egyptenaren snel op gelijke hoogte, om vervolgens in de slotfase het beslissende doelpunt te maken. De geïrriteerde Mexicanen raakten nota bene onder leiding van aanvoerder Tomas Boy slaags met hun gastheren, waarna de politie het veld moest ontruimen.

In een poging te redden wat er te redden viel, nodigde de Mexicaanse voetbalbond de journalisten uit voor de persconferentie. De centrale figuur was daar bondscoach Boris Milutinovic, die bij de pers op grond van zijn loopbaan als voetballer nog enig aanzien geniet. Milutinovic, een Joegoslaaf die voornamelijk in Mexico actief geweest als speler, wees op het belang van de toernee: „We zijn naar Afrika gegaan om te leren. We wilden alles weten van de teams uit dat gebied, zodat we volgend jaar niet voor verrassingen komen te staan". Ook bondsvoorzitter Rafael de Castillo ontkende, dat de trip was mislukt. Bovendien deed hij een beroep op de pers: „We zijn op het moment beland, waarop de gehele natie onze ploeg moet steunen. We moeten immers iets bereiken, dat we nog nooit hebben bereikt: het wereldkampioenschap".

ROTTERDAM — Een beeld uit de eerste wedstrijd om de Uefa-beker tussen Sparta en Borussia Moenchengladbach (1-1). Hans Georg Drehsen wordt door twee verzorgers opgetild omdat scheidsrechter A.J. Martinez (Spanje) wilde dat de geblesseerde speler buiten de lijnen moest worden verzorgd. Voor de comedie kreeg Drehsen alsnog geel. Aanstaande woensdag wordt de return in West-Duitsland gespeeld.

Voetballer de cel in na een knock-out-slag

MONTECATINI — De rechtbank in het Italiaanse Montecatini heeft donderdag de 22- jarige voetballer Ferruccio Maltagliati veroordeeld tot drie maanden onvoorwaardelijke gevangenisstraf voor het opzettelijk toebrengen van lichamelijk letsel tijdens een wedstrijd. Maltagliati raakte tijdens de wedstrijd tegen Cireglio (derde klasse) buiten zinnen en sloeg zijn tegenspeler, de 34- jarige Carlo Affinati, knock out. Nadat Affinati weer bij kennis was gekomen, diende hij een aanklacht tegen Maltagliati in.

Willen met gewone trein hun club volgen:

Ajax-supporters gaan de NS voor de rechter dagen

AMSTERDAM — Zes Ajax supporters en de stichting F-side zullen de Nederlandse Spoorwegen in kort geding voor de rechter dagen omdat zij niet door de NS verplicht willen worden met speciale supporterstreinen te reizen. Dit heeft Mr. G. Hamer, donderdag bevestigd. Volgens Hamer zijn de Ajax- fans al diverse keren door de spoorwegpolitie in Amsterdam uit „gewone" treinen gehaald en moesten zij overstappen in speciale supporters- treinen. Dit is volgens Hamer in strijd met de vervoerplicht van de NS en dus onrechtmatig jegens de fans.

De supporters willen, volgens hun advocaat, niet met supporters- treinen mee naar voetbalwedstrijden, omdat de voetbalfans in die speciale treinen en ook daarna beestachtig behandeld worden. De reguliere treinen zijn, volgens de supporters, rustiger en normaler. Bovendien kun je daar iets drinken en in de supporters treinen niet. In het verleden gingen de Amsterdammers in kleine groepjes met de „gewone" trein hun club achterna. Sinds de speciale supporterstreinen werden ingezet echter, worden zij op het station in Amsterdam al door de spoorwegpolitie uit die gewone treinen gehaald. „En dat terwijl ze rustig en gewoon doen", aldus Hamer.

Wanneer het kort geding dient in Utrecht is nog niet bekend. Een woordvoerder van NS beaamde dat de spoorwegen de plicht hebben de reizigers te vervoeren mits die reizigers zich niet misdragen. NS is momenteel aan het onderzoeken of de supporters in kwestie zich netjes gedroegen of niet. Als uit het onderzoek blijkt dat de spoorwegpolitie de supporters zonder dat daar enige aanleiding voor was dwong van de gewone trein naar de supporters- trein te verkassen is er inderdaad sprake van ontduiking van de vervoerplicht, aldus de NS- woordvoerder. „Maar als er sprake is van misdragingen zijn we niet aan de vervoerplicht gehouden".

Partij 21

WK: zet voor zet

MOSKOU — De 21e partij tussen titelverdediger Karpov en de twee punten voorstaande uitdager Kasparov is na 41 zetten afdgebroken. De partij had het volgende verloop:

Wit: Kasparov
Zwart: Karpov

1.	d2-d4	d7-d5
2.	c2-c4	e7-e6
3.	Pb1-c3	Lf8-e7
4.	C4xd5	e6xd5
5.	Lc1-f4	c7-c6
6.	e2-e3	Lc8-f5
7.	g2-g4	Lf5-e6
8.	h2-h4	Pb8-d7
9.	h4-h5	Pg8-h6
10.	Lf1-e2	Pd7-b6
11.	Ta1-c1	Le7-d6
12.	Pg1-h3	Ld6xf4
13.	Ph3xf4	Le6-d7
14.	Th1-g1	g7-g5
15.	h5xg6 e.p.	h7xg6
16.	Ke1-d2	Dd8-e7
17.	b2-b3	g6-g5
18.	Pf4-d3	0-0-0
19.	Tg1-h1	f7-f6
20.	Dd1-g1	Ph6-f7
21.	Dg1-g3	De7-d6
22.	Dg3xd6	Pf7xd6
23.	f2-f3	Td8-g8
24.	Pd3-c5	Kc8-d8
25.	Le2-d3	Ld7-c8
26.	Pc3-e2	Pb8-a6
27.	Ld3-h7	Tg8-f8
28.	Th1-h6	Pa8-c7
29.	Pe2-g3	Pd6-f7
30.	Th6-h2	Pc7-e6
31.	Pc5-d3	Pe6-g7
32.	Tc1-h1	Kd8-e7
33.	Pd3-f2	Tf8-d8
34.	Lh7-f5	Th8xh2
35.	Th1xh2	Pg7xf5
36.	g4xf5	Td8-h8
37.	Th2xh8	Pf7xh8
38.	e3-e4	Ph8-f7
39.	Pf2-g4	Pf7-d6
40.	Pg4-e3	d5xe4
41.	f3xe4	

Afgebroken.

Uitslagen 4e ronde bridgeclub Asiento

WILLEMSTAD — Dinsdagochtend 29 oktober werd de 4e ronde gespeeld van de competitie. Van de 17 paren scoorden 8 boven het gemiddelde.

1.Dames Maas - Geenen 70,07%
2.Dames Zwollo - Hiemstra 61,51%
3.Dames Kooy - De Paus 58,50%
4.Dames Breusers - Van Meijeren 56,35%
5.Dames Senior - Van der Plank 56,12%
6.Dames Henegouwen - Van Beek 54,42%
7.Dames Henriques - Henriques 53,74%
8.Dames Craane - Van der Jagt 53,06%

De overige paren scoorden beneden het gemiddelde.

Copa Antiano wedstrijden starten op 15 november

Sub-kampioenen spelen voor één plaats in de halve finale in mini-toernooi

WILLEMSTAD — Het programma voor de Antilliaanse voetbalbeker 1985 is door de NAVU, Nederland Antilliaanse Voetbal Unie, vastgesteld. Eerst zal op Bonaire de voorronde worden gespeeld tussen de subkampioenen van de drie Benedenwindse eilanden. De winnaar van dit driedaags toernooitje zal meedoen in de eindronde die op 30 november begint.

Op vrijdag 15 november wordt een aanvang gemaakt met de Copa Antiano 1985. De subkampioenen van de drie Benedenwindse eilanden Aruba, Bonaire en Curaçao, gaan op Bonaire in een weekeinde uitmaken wie het vierde team wordt dat in de semi-finale mag uitkomen. De kampioenen van de drie eilanden zijn hiervoor rechtstreeks geplaatst.

Het programma dat op Bonaire wordt afgewerkt ziet er als volgt uit:

Vrijdag 15 november: subkamp. Bonaire vs sub-kamp. Aruba. Zaterdag 16 november: sub-kamp. Aruba vs sub-kamp. Curaçao. Zondag 17 november: sub-kamp. Curaçao vs subkamp. Bonaire. De winnaar van dit mini-toernooi is de ploeg die de meeste punten heeft verzameld. Bij een gelijk aantal punten beslist het doelsaldo. Als dit ook geen oplossing brengt beslist het hoogst aantal gescoorde doelpunten. Indien zelfs dan geen beslissing is gevallen zal het lot de winnaar aanwijzen.

De winnaar wordt aangeduid in het schema van de semifinales als winnaar C. De semifinales worden op 30 november en op 4 december gespeeld. Op 30 november komt op het eiland der flamingo's de kampioen van Bonaire uit tegen de kampioen van Curaçao. De kampioen van Aruba ontmoet op die datum op Aruba winnaar C. De returnwedstrijden worden op 4 december afgewerkt.

De finale-wedstrijden worden op 7 en 14 december gespeeld. Zowel in de semi- als de finalewedstrijden geldt bij het behalen van een gelijk aantal punten na twee wedstrijden, dat de (tweede) wedstrijd met 2 x 15 minuten wordt verlengd. Mocht ook dit geen winnaar opleveren, dan worden er volgens de Fifa regels strafschoppen genomen.

Rusland zeker van plaatsing Mexico, Denemarken zo goed als zeker

MOSKOU — De Sovjet-Unie heeft zich geplaatst voor de eindronde om het wereldkampioenschap voetbal in Mexico. Door een overwinning van 1-0 op Noorwegen in het Leninstation te Moskou is de Sovjet-Unie in kwalificatie- groep 6 onbereikbaar voor drie ploegen. Denemarken kan de Sovjet-Unie nog passeren door uit de uitwedstrijd tegen Ierland tenminste een gelijkspel te halen. Uit deze groep gaan twee teams komende zomer naar het eindtoernooi.

De Sovjet-Unie werd, bij sneeuw en een temperatuur van twee graden onder nul, het veertiende land dat zich voor Mexico kwalificeert door een ongelukkige moment van Halvar Thoresen. De aanvaller van Noorwegen en PSV zorgde in de 57e minuut voor grote verwarring in de Noorse defensie. Kondratjev profeerde. Doelman Thorsved was kansloos.

Al in de eerste helft had de thuisploeg een fraaie mogelijkheid gehad. Zavarov mikte echter van tien meter naast. Na rust bracht de vergrote druk de zwakke plekken in de Noorse verdediging aan het licht. Het misverstand dat tot Kondratjevs treffer leidde, was er slechts één in een reeks.

De kracht van de Sovjet- ploeg school vooral op links waar Bessonov en Demjanenko van Dinamo Kiev de aanvals- acties stimuleerden. Een kwartier voor het einde miste Protassov na een pass van Demjanenko voor open doel de kans op 2-0. De Dnepr-spits, die vorige week tegen PSV twee keer scoorde, werd onmiddellijk vervangen door Gavrilov.

In deze groep heeft naast Denemarken ook Zwitserland nog een kans op de eindronde. Ais de Zwitsers hun laatste wedstrijd tegen Noorwegen winnen en Denemarken verliest, beslissen de doelsaldo over kwalificatie.

Stand:

1. Noorwegen	8	10	13- 8
2. Denemarken	7	9	13- 5
3. Zwitserland	7	7	5-10
4. Ierland	7	6	4- 6
5. Noorwegen	7	4	3- 9

Nog te spelen: Zwitserland - Noorwegen en Ierland - Denemarken (beide op 13 november).

Turkse bond in protest tegen de strenge straf voor Fenerbahce

ANKARA — De Turkse voetbalbond heeft donderdag officieel geprotesteerd bij de Uefa tegen de straffen voor Fenerbahce. De Turkse landskampioen werd woensdag door de Europese voetbalunie streng aangepakt na de ongeregeldheden van een week eerder bij de wedstrijd in de twee ronde van de Europa cup 1 tegen IFK Goteborg in Zweden. Reserve- doelman Yildiz Nurettin mag vijf wedstrijden niet in actie komen, Onur en Durmaz Abdulkerim ieder een keer. De vereniging kreeg een boete opgelegd van meer dan 100.00 gulden. De Turkse minister van sport, Metin Emiroglu, noemde de maatregelen van de Uefa onrechtvaardig. Volgens hem heeft de unie nagelaten de voorgeschiedenis van de incidenten te onderzoeken. Emiroglu wees daarbij op de 'vernedering' van vier spelers van Fenerbahce op het vliegveld van Goteborg. Zij werden door de douane aangehouden en aan een minitieuze fouillering onderworpen. Naar aanleiding van de behandeling op het vliegveld heeft de Turkse ambassade een protest ingediend bij de Zweedse regering.

WIELRENNEN / SEOEL — De Nederlandse wieleramateur Tom Cordes is woensdag in de derde etappe van de Aziatische ronde als vijfde geeindigd. Winnaar werd de Italiaan Mario Saligari.

PSV heeft een makkelijke voorbereiding op Ruslandreis

FC Den Bosch - Ajax wordt het topduel in de eredivisie

DEN HAAG — Vier dagen voor het tweede optreden van PSV tegen Dnepr in het Uefabekertoernooi ontmoeten de Eindhovenaren Heracles. De confrontatie in Almelo is het treffen tussen de li staanvoerder en de eerste degradatie-kandidaat. In twaalf competitieronden verspeelde PSV slechts drie punten. Heracles kan na zondag op niet meer dan vijf winstpunten bogen.

Afgelopen weekeinde voegde de ploeg uit Almelo via een gelijkspel bij AZ '67 een punt aan het schamele totaal toe. Als PSV al niet met de gedachte bij de reis naar de Sovjet Unie is, moet de Twente-klus simpel zijn.

Feijenoord, dat door een mindergunstig doelsaldo de tweede plaats bezet, ontmoet zondag plaatsgenoot Excelsior. Midweeks kwalificeerden de Rotterdammers zich ten koste van MVV voor de tweede ronde om de KNVB-beker. De echte topper is FC Den Bosch - Ajax, de ontmoeting tussen de nummers drie en vier. Onder leiding van Johan Cruiff hebben de Amsterdammers in de voetbaljaargang 85/86 geen echt belangrijke wedstrijd tot een goed einde gebracht. Bij verlies verdwijnt Ajax definitief in de grauwe middenmoot van het Nederlandse voetbal.

Fortuna Sittard mag zich voorlopig het beste Limburgse voetbalelftal noemen. De voorsprong op Roda JC bedraagt een punt. Fortuna speelt zaterdag thuis tegen NEC. Enkele tientallen kilometers zuidwaarts ontvangt Roda JC AZ '67. Beide uitspelende clubs behoren met Heracles en VVV (zaterdag tegenstander van FC Groningen) tot de kandidaten om aan het einde van dit seizoen een stapje terug te doen.

In de eerste divisie koestert FC Den Haag overduidelijk aspiraties een van de drie plaatsen op te vullen. Door de eerste elf wedstrijden in de competitiewedstrijden te winnen, verbeterde de ploeg uit de Residentie een oud record dat in het bezit was van Ajax, Feijenoord en AZ '67. FC Den Haag heeft de eerste periode-titel al binnen en een voorsprong van zes punten op RKC en PEC Zwolle, die tweede en derde zijn.

Het programma van de eredivisie wordt gecompleteerd door Go Ahead Eagles - MVV, Haarlem - FC Twente en FC Utrecht - Sparta.

Nederlandse hockey-selectie compleet naar Australië

PERTH — Gijs Weterings gaat mee met de herenhockeyploeg naar Perth, waar van 16 tot en met 25 november het toernooi om de Champions Trophy wordt gehouden. De HGC-er werd twee weken geleden, kort voor het Vierlanden- toernooi in Londen, aan de selectie toegevoegd omdat zijn clubgenoot Bas van Stekelenburg last had gekregen van een knieblessure. Weterings debuteerde in de Engelse hoofdstad in de laatste wedstrijd tegen de Sovjet-Unie en maakte toen twee van de drie Nederlandse doelpunten (3-0). Nu de blessure van Van Stekelenburg nog altijd niet is genezen, heeft hoofdcoach Wim van Heumen in overleg met zijn assistenten Joost Bellaart en Kees Koppelaar besloten Weterings bij de definitieve selectie voor Perth te houden.

Nederland speelt in de Westaustralische stad achtereenvolgens tegen bekerhouder Australië (16 november), Groot-Brittannië (18 november), Pakistan (19 november), India (21 november) en Bondsrepubliek Duitsland (23 november).

De spelersgroep voor Perth ziet er als volgt uit:
doel: Lex Bos (Klein Zwitserland) en Frank Leistra (Tilburg);
veld: Marc Benninga (HDM), Fred Bierens, Erik Parlevliet (beiden Tilburg), Floris Jan Bovenlander, Cees Jan Diepeveen en Ronald Jan Heijn (allen Bloemendaal), Bart van Kersbergen, en René Klaassen (beiden Kampong), Jan Hidde Kruize, Ties Kruize en Maarten van Grimbergen (allen Klein Zwitserland), Marc Schaeffers (Oranje Zwart), Marc Delissen en Gijs Weterings (beiden HGC).

Noqueiras-Timman: zet voor zet

MONTPELLIER — De snelle remise-partij van Jan Timman tegen de Cubaan Nogueiras wordt hieronder weergegeven.

Wit: Nogueiras
Zwart: Timman

1.	d2-d4	Pg8-f6
2.	c2-c4	g7-g6
3.	Pb1-c3	d7-d5
4.	Pg1-f3	Lf8-g7
5.	Lc1-f4	0-0
6.	Ta1-c1	d5xc4
7.	e2-e4	Lc8-g4
8.	Lf1xc4	Pf6-h5
9.	Lf4-e3	Lg4xf3
10.	g2xf3	e7-e6
11.	Pc3-e2	Dd8-f6
12.	Pe2-g3	Ph5-f4
13.	Dd1-d2	Pf4-g2
14.	Ke1-e2	Pg2xe3
15.	f2xe3	c7-c5
16.	d4-d5	e6xd5
17.	Lc4xd5	Pb8-d7
18.	Th1-d1	Ta8-d8
19.	f3-f4	Df6-h4
20.	Ke2-f1	Kg8-h8
21.	Kf1-g2	Dh4-e7
22.	Dd2-a5	H7-h5
23.	e4-e5	h5-h4
24.	Pg3-e4, remise.	

SENTRO DEPORTIVO KORSOU (zwembad)
09.00-12.00/14.00-17.00 uur open voor publiek.

TENNIS Amstel-toernooi)
vanaf 18.00 wedstrijden - RCC-banen, Mon Repos.

BOKSEN
vanaf 20.30 uur professionele wedstrijden - Stadion Dr. Antoine Maduro.

*****

Frankrijk behoudt een goede kans op Mexico

PARIJS — Het Franse voetbalelftal heeft in zijn voorlaatste kwalificatiewedstrijd in groep 4 zoals verwacht geen enkele moeite gehad met dwerg Luxemburg, dat geen enkel punt kon vergaren in acht wedstrijden. Al na vijf minuten versloeg Rocheteau op aangeven van Ayache de Luxemburgse doelman Van Rijswijk voor de eerste keer. Daarna was het slechts afwachten wanneer en welke getale de doelpunten zouden vallen.

Rocheteau had in de jacht op treffers het meeste succes. Hij scoorde nog twee keer en werd als dank gewisseld voor Bellone. De overige doelpunten kwamen op naam van Giresse, Fernandez, die een strafschop benutte, en Toure. Michel Platini scoorde ook nog, maar zijn trefzekere lob kwam volgens de Poolse scheidsrechter Listkiewicz net te laat.

Frankrijk kwam door deze ruime overwinning een stap dichterbij bij Mexico. De Europese kampioen kan op 16 november in de thuiswedstrijd tegen Joegoslavie, dat ook nog een theoretische kans heeft, de begeerde WK- plaats veilig stellen. Bij een gelijkspel wordt het duel tussen de DDR en Bulgarije, al gekwalificeerd, ook nog van groot belang. De Oostduitse voetballers, die het toernooi slecht begonnen maar een opmerkelijk herstel lieten zien, zijn gezien het mindere doelsaldo alleen gebaat bij een fikse overwinning.

Partij tegen koploper Sokolov is beslissend

Kansen voor Timman op plaats in halve finales minimaal geworden

MONTPELLIER — De kwalificatie van Jan Timman voor de halve finales van het kandidaten-toernooi, die twee dagen geleden nog een vanzelfsprekendheid leek, dreigt met de snelheid van het licht buiten beeld te verdwijnen. Dezich na de nederlaag tegen Spraggett enigszins onzeker voelende Timman was donderdag in Montpellier gedwongen in een slechtere positie het remise-aanbod van Jesus Nogueiras te aanvaarden.

Van zijn naaste concurrenten kregen Sokolov en Vaganjan door blunders van de tegenpartij de overwinning in de schoot geworpen, waardoor er een situatie is ontstaan, dat Timman zaterdag met wit van de nieuwe leider Sokolov zal moeten winnen, wil hij alsnog bij de eerste vier eindigen.

"Zo weet ik tenminste waar ik aan toe ben. Dat vind ik wel prettig", reageerde de Amsterdamse grootmeester nogal nuchter op de nieuw ontstane situatie.

Secondant Vlastimil Hort was heel wat emotioneler. De zoveel mogelijk risico mijdende Tsjechoslowaak is langzamerhand de schrik om het hart geslagen. Tot aan het moment, dat zijn tijdelijke broodheer het podium opstapt, stampt hij hem vol met goede raadgevingen om vervolgens met kromme tenen van de zenuwen te moeten toezien hoe Timman zijn eigen onnavolgbare weg gaat; soms briljant, soms verdacht, maar nooit er tussenin.

Zo blijkt achteraf, dat Spraggett woensdag halverwege de partij zettenlang op een remise-aanbod van Timman heeft zitten wachten, dat hij onmiddellijk zou hebben aangenomen. Hij was er namelijk in het geheel niet op uit de kampioen van het westen beentje te lichten. Maar Timman wilde meer en kwam zichzelf tegen. "De uitkomst van die partij heeft natuurlijk wel een zekere druk op me gelegd", gaf de Amsterdamse grootmeester toe. "Na de opening sta je vrijwel gewonnen en dan overkomt je zoiets". Vandaar dat Timman het donderdag tegen Nogueiras wat rustiger aanpakte. Een gedegen Gruenfeldindier van een wat ander type dan de lange reeks die hij met Sosonko speelde en waarbij hij lange tijd vergeefs probeerde te bewijzen, dat de witte opstelling niet deugde. Na vijf nederlagen lukte hem dat ook.

Nogueiras maakte met Lf4 enigszins de indruk twee varianten door elkaar te halen. Zwart verhinderde de rokade, hield de witte Koning in het midden en kwam langzamerhand beter te staan. Totdat Timman naar eigen zeggen op de 22e zet met h7-h5 mistastte. "Dat was een fout. Daarna was het niet verantwoord meer op winst te spelen". Nogueiras voelde het aan, stelde remise voor, waarna Timman ruim de tijd nam het voorstel te bestuderen, alvorens het aan te nemen. Op dat moment leek die uitkomst geen al te dramatische gevolgen te hebben. Uit de grote rieten picknickmand, die Spasski torste bij het binnenkomen van de zaal, was weliswaar geen etentje voor het hele gezelschap te voorschijn gekomen, maar toch; er was weinig aan de hand. Ribli stond zelfs duidelijk beter dan Sokolov en Spraggett op zijn minst gelijk tegen Vaganjan.

Met ineengezakte schouders nam Hort na de tijdcontrole de schade op. Spraggett had zich in tijdnood door Vaganjan laten beetnemen, terwijl Ribli met een stuk meer en een uur bedenktijd over op de 41e zet zo'n blunder beging, dat hij meteen opgaf. Bescheiden glimlachend verdween Andrei Sokolov achter de coulissen in de wetenschap dat hij de nieuwe leider is. Joesoepov brak namelijk (in betere stelling) af tegen Portisch en Tal (in mindere stelling) tegen Seirawan.

Daarmee is de wereldjeugdkampioen van 1982 (Kopenhagen) in de positie, waarvoor de Russen hem kennelijk hebben voorbestemd. De pas 21-jarige schaker uit Vorkoeta, die achtereenvolgens de schaakschool van de jonge pioniers, die van Botwinnik en Centaal Sportinstituut in Moskou doorliep, wordt nogal eens naar voren geschoven als woordvoerder van de Sovjet- Russische ploeg. Dat doet hij in het Frans, waarna hij na elke zin in de lach schiet vanwege de klanken die zijn keel verlaten.

Timman heeft nog nooit tegen hem gespeeld. Sokolov kwam met zo'n lage elo-rating (2555 tegen Timman 2640) naar Montpellier, dat bij de voorbereiding aan zijn aanwezigheid niet veel aandacht zal zijn geschonken. Het duo Timman / Hort heeft echter nog een dag om die kennis aan te vullen.

Hoe de zaken er precies voor staan, zal pas duidelijk zijn, nadat vrijdag de afgebroken partijen zijn opgeruimd. Maar men mag aannemen dat Sokolov zeker is van plaatsing. Hij verkeert dan naar alle waarschijnlijkheid in de positie, dat hij door van Timman te winnen de deur naar de halve finales voor de niet-Russen kan dichtgooien. De voorbereiding vergt van zijn kant zoveel werk, dat hij geen gehoord gaf aan de uitnodiging vrijdagavond voor de Franse tv te verschijnen.

De stand is: 1. Sokolov 8 1/2 pnt.; 2. Joesoepov en Tal 8 en 1 afg.; 4. Timman 8; 5. Vaganjan 7 1/2 en 1 afg.; 6. Spasski en Beljavski 7 1/2; 8. Tsjernin 7; 9. Portisch, Smislov 6 1/2 en 1 afg.; 11. Nogueiras, Ribli en Short 6; 14. Kortsjnoi 5 1/2 en 1 afg.; 15. Seirawan 5 en 1 afg.; 16. Spraggett 4 1/2.

Het begin van de partij voor de veertiende ronde van het kandidaten- toernooi in Montpellier tussen de Cubaan Jesus Nogueiras (wit) en Jan Timman (zwart) is:

1.	d2-d4	Pg8-f6
2.	c2-c4	g7-g6
3.	Pb1-c3	d7-d5
4.	Pg1-f3	Lf8-g7
5.	Lc1-f4	0-0
6.	Ta1-c1	d5xc4
7.	e2-e4	Lc8-g4
8.	Lf1xc4	Pf6-h5
9.	Lf4-e3	Lg4xf3
10.	g2xf3	e7-e6
11.	Pc3-e2	Dd8-f6
12.	Pe2-g3	Ph5-f4
13.	Dd1-d2	Pf4-g2
14.	Ke1-e2	Pg2xe3
15.	f2x-e3	c7-c5
16.	d4-d5	e6xd5
17.	Lc4xd5	Pc8-d7
18.	Th1-d1	Ta8-d8
19.	f3-f4	Df6-h4
20.	Ke2-f1	Kg8-h8
21.	Kf1-g2	Dh4-e7
22.	Dd2-a5	h7-h5
23.	e4-e5	h5-h4
24.	Pg3-e4, remise	

Basketbalduel afgelast: borden te breekbaar

HAGEN — Het eerste duel in de tweede ronde van het basketbaltoernooi om de Korac- beker tussen Hagen en Olympique Antibes is woensdag na negen minuten bij een stand van 14-17 om wel een zeer bijzondere reden onderbroken en vervolgens afgelast: de borden in de sporthal in Hagen bleken te breekbaar.

Een dunk van de Amerikaan in Franse dienst Harper betekende einde van het eerste plexiglas bord. Na een twintigtal minuten was eindelijk het reserve- materiaal geinstalleerd, maar dat sneuvelde, wellicht door te zware spanning, al bij de eerste testworpen. Meer borden waren niet beschikbaar. In overleg met Fiba- secretaris Stankovic werd besloten het duel te staken en alleen het resultaat van de wedstrijd in Frankrijk te laten gelden.

Nog acht plaatsen voor Mexico over

DEN HAAG — Nadat de Sovjet Unie zich woensdag voor de eindronde van de wereldtitelstrijd voetbal in Mexico plaatste, zijn er nog acht startbewijzen voor het toernooi te vergeven. Aan het toernooi, dat van 29 mei tot 30 juni wordt gehouden, doen 24 landen mee. Het organiserende land (Mexico) en de titelhouder (Italie) plaatsten zich automatisch.

Via kwalificatie- wedstrijden zijn nu veertien landen tot de eindronde doorgedrongen: Uruguay, Brazilie, Argentinie, Hongarije, Polen, Bulgarije, Bondsrepubliek Duitsland, Spanje Engeland, Portugal, Marokko, Algerije, Canada en de Sovjet Unie.

VOETBAL/VERONA — Preben Elkjaer-Larsen is woensdag betrokken geweest bij een auto- ongeluk in de buurt van Verona. De 28- jarige Deense voetbal- international botste met zijn auto tegen een vrachtwagen. Na medische controle mocht Larsen huiswaarts keren.

PAARDESPORT / NEW YORK — Het team van de Verenigde Staten leidt na twee dagen het CSIO van New York. De olympische kampioenen verzekerden zich van de plaats door woensdag de landenprijs te winnen. De Amerikanen, vorige week winnaars in Washington, lieten de Bondsrepubliek Duitsland en Canada achter zich. De Canadezen moesten het met drie paarden doen, een minder dan de VS en de BRD.

Amsterdam ligt na bezoek van adviseur Samaranch goed in de markt

Kandidatuur Amsterdam stijgt:

SCHIPHOL — Artur Takac, persoonlijk adviseur van IOC- voorzitter Samaranch, is met positieve ervaringen vertrokken uit Amsterdam, een van de zeven kandidaatsteden voor de Olympische Zomerspelen van 1992. De Joegoslaaf, de vroegere technisch- directeur van het Internationaal Olympisch Comité, heeft drie dagen doorgebracht in de hoofdstad. Het bezoek van Takac vond plaats op uitnodiging van de Stichting Olympische Spelen Amsterdam en op verzoek van Samaranch zelf.

Voor Takac, vorig jaar de verantwoordelijke Joegoslaaf voor de Winterspelen van Serajewo, was Amsterdam de tiende kandidaat- stad voor de Spelen van 1992, die hij bezocht. Eerder was hij in zes wintersport- oorden (uitgezonderd Anchorage) en de zomer- kandidaten Brisbane, Belgrado en Barcelona. Takac maakt ook deel van de commissie van het IOC, dat aan de 92 leden met stemrecht rapport dient uit te brengen over de kwaliteit van de organisaties. In totaal rapporteren drie internationale commissies, voordat op 17 oktober van het volgend jaar in Lausanne bij geheime stemming de beslissing over de tweede steden voor de Spelen van 1992 valt.

Het verzoek van Takac was oriënterend en adviserend. In het laatste geval met name over de te bouwen atletiek- accommodatie. Takac, bestuurder van de atletiek- federatie, heeft veel te maken gehad met de bouw van het nieuwe stadion van Split, dat binnenkort door Amsterdamse architecten wordt bezocht. Takac bezocht de Bosbaan, het RAI-complex en het Wagener- stadion.

"De concentratie van de luchthaven, de indoor- accommodaties en het stadion spreekt mij zeer aan. Het concept ziet er gezond uit. Net als in de andere steden, die ik bezocht heb, ben ik zeer onder de indruk van de brede steun, die er in Nederland voor de Spelen bestaat. De sportwereld, de stad, de overheid, iedereen is er genthousiast. Het IOC kan volgend jaar maar twee steden aanwijzen. Wij willen goede relaties opbouwen met de vele kandidaten van dit moment. Dat kan voor de toekomst van belang zijn".

Negatieve aspecten van Amsterdam kon Takac niet opnoemen. Het gebrek aan ervaring bij de organisatie van echt grote sport- evenementen pareerde de Joegoslaaf met de verwijzing naar voetbal- wedstrijden, die hier zonder problemen waren gespeeld. Van de rellen met de krakers had hij niets gezien. Nadat voorlichtster Marijn de Koning hem alsnog op de hoogte had gebracht, merkte Takac op: "Zulke problemen kent de hele wereld. De Olympische beweging kan daarbij voor een oplossing zorgen. De steden, die de Spelen houden, kunnen de voorzieningen in een later stadium voor de bevolking gebruiken. De huizen en flats van een Olympisch dorp kunnen voor de lening van woningnood zorgen".

WIELRENNEN / MOSKOU — Wielrenner Alexander Romanov uit de Sovjet Unie heeft volgens het persbureau TASS drie wereldrecords voor amateurs achter motoren scherper gesteld. In Moskou legde hij de honderd kilometer in 1 uur 6 minuten 25,739 seconden af. Over de vijftig kilometer deed hij 33 minuten 5,568 seconden. Ook verbeterde Romanov het werelduurrecord door 90 kilometer 428 meter en 44 centimeter te overbruggen.

Bericht voorbarig en onethisch genoemd

Verbazing over Franse medici en hun AIDS-verklaring

BETHESDA — In medische kringen in de Verenigde Staten en Frankrijk heeft men met verbazing gereageerd op het bericht uit Parijs dat een groep Franse medici met succes het AIDS- virus zou hebben bestreden, waarbij men een middel gebruikte dat normaliter bij orgaantransplantaties wordt aangewend om afstotingsverschijnselen tegen te gaan. Het bericht wordt prematuur genoemd en in strijd met de medische ethiek.

Dr Anthony S. Fauci, die omschreven wordt als een der meest vooraanstaande onderzoekers op AIDS- gebied van het Nationale instituut van de Volksgezondheid in Bethesda vroeg zich hoe de Franse onderzoekers «dramatische» resultaten kunnen bekend maken na amper één week van testen. Fauci zei dat hij geen enkele wetenschapper kent die na proeven met zes patienten gedurende één week aan de pers een mededeling zou durven doen daarover. Als men wil spreken over ethica dan is het beter dat men zich eerst van resultaten verzekert voordat men mededelingen doet. Hij wees er verder op dat het in Parijs gebruikte middel ciclosporine zeer giftig is en nog steeds in een experimenteel stadium verkeert. Hij meent zelfs dat dit middel wel eens averechts kan werken bij AIDS- patienten wier afweersysteem al zeer verzwakt is. Paul Volberding, die verbonden is aan de universiteit van Californie in San Francisco is het eens met zijn landgenoot Fauci dat men het risico loopt dat men met genoemd middel de gezondheidstoestand der patienten extra verslechtert.

Een andere AIDS- expert, dr Jean Paul Escande, van het Tarnier- ziekenhuis in Parijs, toonde zich ook verbaasd over het bericht van zijn landgenoten. Hij dacht wel dat de bekendmaking «een beetje prematuur» was.

Tamelijk shockerend, zo noemde dr Edgar Engelman de Franse bekendmaking van de Stanford universiteit. In de speciale AIDS- kliniek in San Francesco hadden honderden patienten de dokters om toelichting gevraagd. Het bericht is volgens hem ook kwetsend omdat voorbarige gevoelens van hoop zijn opgeroepen.

Minister Georgina Dufoix die samen met de Franse specialisten de blijde mededeling deed over het AIDS- geneesmiddel heeft intussen gas teruggenomen. Woensdag verklaarde zij: Men neemt zeker een bepaald risico als men zegt dat men over twee of drie maanden nadere resultaten van het onderzoek verwacht. Maar als er hoop is, moeten de mensen die aan de ziekte lijden daar zo snel mogelijk van kunnen profiteren, omdat ze anders zouden overlijden». In de Franse pers wordt ook kritisch geschreven over het «politiek- medisce hoogstandje» zoals het linkse dagblad Liberation het noemt. Volgens deze krant is dit het gevolg van «de kleine internationale oorlog tussen onderzoekers». Waarnemers wijzen er op dat een paar jaar geleden de Franse en Amerikaanse deskundigen met elkaar om de «eer» streden wie het eerst het AIDS- virus ontdekt had. Nu lijkt het erop dat de Fransen alvast willen claimen dat zij de therapie hebben gevonden tegen deze ziekte. Men beseft in Parijs trouwens dat ciclosporine slechts het vernietigend effect der ziekte afremt of stopzet, maar de afbraak van het immuunsysteem zou er niet door worden verminderd, laat staan ongedaan gemaakt.

WILLEMSTAD — Gezaghebber Ronnie Casseres kreeg onlangs een boek overhandigd van de religieuze organisatie Fe Baha'i. De inhoud geeft de filosofie weer van de Fe Baha'i. Op de foto het moment van de overhandiging, vlnr: Carin O'Brien, dr Nostrat Rabbani, Patrick O' Brien en gezaghebber Casseres.

US Steel neemt Texas Oil over

PITTSBURGH — US Steel Corporation heeft in principe overeenstemming bereikt met Texas Oil and gas Corporation over een fusie. De grootste staalproducent van de Verenigde Staten zal het gas- en olieconcern overnemen door middel van een aandelenruil waarbij de aandeelhouders van Texas Oil and Gas hun gewone aandelen kunnen omruilen tegen gewone aandelen US Steel tegen een koers van 0,6333. Bovendien krijgt de staalgigant van Texas Oil and gas een optie op nog uit te geven nieuwe aandelen, aldus David Roderick, de voorzitter van de raad van bestuur van US Steel. Het is de tweede grote stap van US Steel in de energiesector, nadat men drie jaar geleden de Marathon Oil Company overnam voor een bedrag van 6,5 miljard dollar. Roderick wilde niet zeggen hoeveel de nieuwe transactie gaat kosten, maar deskundigen schatten dat het gaat om een bedrag van 3,5 tot zes miljard dollar.

Den Haag: Democratisch verbond Chili goed teken

DEN HAAG — Buitenlandse invloed kan in positieve zin bijdragen aan het op gang brengen van een nationale dialoog in Chili, zo meent de Nederlandse minister van Buitenlandse zaken drs Hans van den Broek. Hij stelde dit vast in antwoord op vragen van de fractievoorzitster van de Radikale partij mevrouw Beckers. Hij laat haar weten dat hij de vorming van het Democratisch verbond van elf linkse en rechtse partijen in Chili een «hoopgevende ontwikkeling» vindt. De Nederlandse regering zal wat in zijn macht ligt doen om de ontwikkeling van een dialoog tussen het militaire bewind en het Democratisch verbond te bevorderen.

Zakenvaria

CELEBRATION HEADQUARTERS, de zaak waar de ideeën van de klant verwerkt worden op verschillende materialen, heeft haar deuren geopend te Herst 1a. Op de foto derde van links de eigenaresse Mevr Rodriquez.

PNP: Dankzij ingrijpen PNP

Sint Maarten betaalt: 130 mille overgemaakt

WILLEMSTAD/ PHILIPSBURG — Alhoewel niet kon worden achterhaald of de St Maartense overheid, na hiertoe middels toepassing van "Hoger toezicht" door de gouverneur opdracht te hebben gehad, heeft gehandeld, of dat men het uit eigener beweging heeft gedaan; vast staat dat het Bestuurscollege van St Maarten de regering inmiddels 130.000 gulden aan "crisisheffing" overgemaakt heeft.

In Willemstad stelt met name de PNP, dat men "St Maarten hiertoe gedwongen heeft," terwijl in Philipsburg gezegd wordt, dat de lokale overheid het plan om de crisis- heffing voor de eilands- ambtenaren te "subsidiëren", al klaar had voordat op woensdag- avond een Landsbesluit werd vastgesteld. Daarin wordt gezaghebber Ralph Richardson verantwoordelijk gesteld voor de afdracht van de gelden.

De ontwikkelingen rond de afdracht van het St Maartense aandeel van de crisis- heffing, lijken een andere dimensie te krijgen. Eerst werd gesteld dat men niet zou betalen en daarna werd het bericht verspreid dat de overheid van St Maarten voor de gelden, die eigenlijk ingehouden moesten worden op de ambtenaren- salarissen zou opdraaien. Wat toen niet vanuit Philipsburg gemeld werd, was dat op woensdag- avond de gouverneur op verzoek van minister- president Maria Liberia- Peters tussenbeide kwam en hij, zo stellen politici op Curaçao, "hoger toezicht" toepaste, waardoor, zo wordt verklaard, "St Maarten er nu niet meer onderuit kan".

In een bericht van de Regerings Voorlichtings Dienst (RVD) maakte vandaag de centrale regering melding van een Landsbesluit, dat op voordracht van zowel de premier als de minister van Financiën, Gilbert de Paula, werd vastgesteld en waarbij de gezaghebber van St Maarten opdracht wordt gegeven om, "zolang het Bestuurscollege van dit eilandgebied nalatig of weigerachtig blijft, uitvoering te geven aan de Lands- verordening crisis- heffing." De gezaghebber moet daarnaast "zorg dragen voor de heffing vann de crisis- heffing middels inhouding van de lonen van de werknemers in dienst van het eilandgebied St Maarten, zulks alsnog over de periode die 6 september 1985 (de datum van de inwerking- treding van de Lands- verordening crisis- heffing— red) is ingegaan en vervolgens voor de toekomst." De gezaghebber zal volgens het besluit erop moeten toezien dat het Bestuurscollege als inhoudings- plichtige, het over de maanden september en oktober verschuldigde bedrag onverwijld aan de Landsontvanger in het eilandgebied afdraagt en er voor zorgt dat in de toekomst de afdracht op de bij wettelijke regeling voorgeschreven wijze geschiedt.

Politici van de PNP blijken er kennelijk geen problemen mee te hebben dat de inmiddels overgemaakte 130.000 gulden afkomstig is van de overheid en niet van de lonen van de werknemers: PNP- Statenlid drs Rufus McWilliam verklaarde gisteren tegenover de Amigoe, dat het hen niet uitmaakt "hoe men draait of keert, als de gelden er maar komen." Overigens vond hij het geen slimme zet van de overheid de salarissen van de ambtenaren intact te laten, omdat hun loon- belasting over dit jaar hoger zal uitvallen, waardoor ze toch moeten "inleveren". "Wil men dit evenwel toch zo doen, dan kan dat wat ons betreft," aldus McWilliam, wiens partij deze zaak als een ware "overwinning" beschouwt. Zo zijn vandaag in lokale ochtendkranten advertenties verschenen, waarin de PNP het volk oproept op Maria Liberia Peters te stemmen omdat ze "weer eens bewezen heeft dat ze de problemen aankan en St Maarten ertoe gewdongen heeft de crisis- heffing te betalen." In Philipsburg, waar ook bepaalde werkgevers in de prive- sector de bijdrage van hun personeel subsidiëren, ziet men de ontwikkeling vanuit een iets ander perspectief: de betaling zou in elk geval plaats vinden en die wordt nu door de overheid gedaan: de wet wordt niet geschonden.

Insiders in Willemstad en Philipsburg zien overigens weinig heil in deze opzet. Men meent dat de bijdrage van de St Maartense overheid niet van lange duur zal zijn, aangezien dat eiland nogal "krap bij de kas" zou zijn. Men zou zelfs met financiële tekorten kampen, wordt gesteld.

Ten aanzien van de ontwikkeling rond de veel besproken 10% crisis- heffing, verzekerden vertegenwoordigers van de coalitiepartijen dat alles "volgens de spelregels" zal gebeuren: de reden, zo wordt meegedeeld, dat de eilands- ontvangers en niet de Landsontvanger — zoals aanvankelijk besloten werd — met de inning belast zijn, is dat het Land in dat geval tien extra mensen hiervoor zou moeten inschakelen, "hetgeen in het kader van de personeelstop niet kan," aldus onze bron, die ontkende als zou de gewijzigde opzet ertoe leiden dat de gelden, die alle volgens de wet eerst naar de Centrale Bank moeten vloeien, "onderweg" opraken. "De wet staat dit niet toe en het geld zal heus wel aankomen," aldus deze politici, die hiermee reageren op het feit dat tot nu toe slechts 2,2 mil oen gulden de kas van de Centrale Bank heeft bereikt.

WILLEMSTAD — Minister-President Maria Liberia- Peters kreeg door vertegenwoordigers van "Fundashon Lechi di Mama" een pentekening aangeboden, waarop een moeder afgebeeld staat die haar kind borst- voeding geeft. De tekening is ontworpen door Elis Juliana, voor het verkrijgen van de nodige fondsen. Op de foto het moment van de overhandiging door links van de Premier, Martha van de Hanst en rechts Ann Welvaart. Inschrijvingen voor de tekening zijn mogelijk bij "Fundashon Lechi di Mama.

WILLEMSTAD— Vale Croes, de Arubaanse cabaretier trad op voor een redelijk gevuld Centro Pro Arte. De toeschouwers hebben een volle avond kunnen genieten van de bijzondere humor die hij hen voorschotelde.

Papiamentstalige woorden

Gestandaardiseerde woordenlijst gereed

WILLEMSTAD — Met de publicatie, in boekvorm, van de eerste lijst gestandaardiseerde papiamentstalige woorden zal het publiek officieel kennis kunnen maken met de "standaard spelling" van onze taal. De commissie die hiermee belast is, de KSP, heeft inmiddels het aantal van 100 woorden bereikt. Die zullen over enkele maanden, na de publikatie van de tweede lijst, bekend worden gemaakt. Vanaf 11 november zal de eerste lijst in alle boekhandels te koop zijn. Voorzitter van de KSP is drs Frank Martinus Arion.

Zo blijkt uit een schrijven waarin melding wordt gemaakt van een vergadering, afgelopen week- einde op Aruba, van de commissie standaardisering van het Papiaments. Naar blijkt is de taak van de commissie- leden niet altijd even gemakkelijk geweest: verschillen tussen de eilanden maakten het vinden van een compromis vaak moeilijk. In sommige gevallen worden dan ook verschillende "varianten" toegestaan. De commissie meldt dat vooral die rnamen voor de nodige problemen hebben gezorgd: als voorbeeld noemt men de olifant. Ten aanzien van dit dier werd besloten dat die op Curaçao 'olefante' en op Aruba 'olifante' zal mogen heten, terwijl de officiële naam 'olifanti' is geworden. Om dit fenomeen te bedrukken heeft de KSP besloten de olifant als zijn symbool te verkiezen. Met andere woorden waarvan aangenomen werd dat die eveneens problematisch zouden zijn had de commmssie weinig moeite. In dit verband worden de volgende woorden genoemd: 'flanèl,' 'sûr,' 'bùs,' 'hòmber,' 'palomba,' 'maishi,' 'keintura,' 'mustashi,' 'tayer' en 'sèmènt.'

De commissie heeft overigens besloten dat men ook na de status aparte als één commissie zal blijven vergaderen om zo "de eenheid van onze taal te benadrukken," aldus meldt het persbericht van de regerings- voorlichtings- dienst (RVD).

Embleem

WILLEMSTAD — Het vertrek van Shell wordt nu ècht "zichtbaar en hoorbaar": begroette de telefoniste van de — voormalige — SNAV vanmorgen keurig met 'Curoil', ingaande vandaag prijkt de bekende schelp, het embleem van de Shell, niet meer op het hoofdkantoor van hetgeen nu precies een maand Refeneria Isla Curazao SA heet. Vanmorgen werd dit embleem verwijderd; voor zover bekend is het nieuwe symbool — "een soort anker" luidt de beschrijving — van de Isla nog niet te zien. Dit zal, evenals dat binnenkort het geval zal moeten zijn met de Curiolborden bij pompstations, spoedig gebeuren.

Vandaag is overigens zonder fanfare de Curoil periode ingeluid: de opzet van deze onder een overheids nv ondergebrachte maatschappij, zal, zo werd vernomen, voorlopig niet gewijzigd worden; dit geldt evenmin voor het personeels- bestand. Na de Curoilovername rest alleen de COT nog: of ook dit Shellbedrijf na de overname op 1 december een andere naam, opzet òf embleem zal krijgen is niet bekend...

Kunstmarkt in Punda

WILLEMSTAD— De Dienst Culturele Zaken organiseert 30 november de tweede kunstmarkt van dit jaar. De kunstmarkt wordt gehouden op het plein voor het postkantoor te Punda van acht uur 's morgens tot drie uur 's middags. Inschrijving tot deelname vindt plaats bij de Dienst Culturele Zaken aan de Raderstraat 2/20 en bij "Kas di Arte, Schrijnmakerstraat te Otrabanda. De hieraan verbonden kosten bedragen twee gulden. Niet alleen mensen die met de hand vervaardigde artikelen te koop aanbieden kunnen deelnemen, maar ook mensen die iets willen uitdragen op het creatieve vlak.

Daltino Tours hoopt met kort geding op duidelijkheid

Bij volgend incident neemt taxibond juridische stappen

WILLEMSTAD — Terwijl advocaat Braam Jr volgende week met het kort geding van Daltino Tours tegen de gezaghebber en het Bestuurs College een duidelijke uitspraak hoopt te krijgen over de werkverdeling van taxi's en tour- operators, verklaarde juridisch adviseur Bebe Rojer gistermiddag dat bij een volgende overtreding van Daltino Tours, "de enige touroperator die zich niet aan de wettelijke verdeling houdt", juridische stappen genomen zullen worden.

Zoals de Amigoe al eerder berichtte, laaide de hele taxi-problematiek weer op door een incident met Daltino Tours waarop een kort geding volgde tegen beide taxibonden: Algemene Curaçaosche Taxi- chauffeurs Bond (ACTB) en Union General di Taxista di Corsow (UGTC). Bebe Rojer noemde het vonnis van de rechter in dit kort geding gistermiddag een vonnis zonder kop of staart waarmee er geen duidelijkheid is gekomen in de problematiek. Dat advocaat Braam het vonnis intepreteerde alsof Daltino Tours er als winnende partij was uitgekomen, bevreemdde hem eveneens omdat dit naar mening van de taxibonden beslist niet het geval is.

Toen Daltino Tours vorige week dan ook wederom een groep toeristen, die op basis van een volledig package naar Curaçao was gekomen, van Hato naar het hotel wilde brengen, waarschuwde de taxibond de gezaghebber. Op gezag van hem bemoeide de Dienst Verkeer en Vervoer zich met het gebeuren. Hetgeen tot gevolg had, aldus een verontwaardigde advocaat Braam, dat de toeristen enkele uren in de bus moesten wachten. "Bepaald geen bevordering van ons toerisme", aldus de advocaat van Daltino Tours die dit volgende week voor de groene tafel zal aanvechten. Dat de toeristen er de dupe van werden vindt de taxibond wel spijtig, echter de schuld daarvan ligt niet bij hen, zo stelde Bebe Rojer desgevraagd. Daltino Tours was fout omdat het vervoer van de luchthaven naar het hotel het werkterrein is van de taxi's. Daltino Tours gaat er echter vanuit dat dit, gezien het feit dat de toeristen met een volledig package komen, in het package is inbegrepen.

De taxibond ACTB, die gistermiddag een persconferentie belegde, is in principe nog altijd bereid om te praten. Het is echter alleen Daltino Tours die dwars ligt, zo werd naar voren gebracht. De overige tour- operators beperken zich tot hun eigen terrein dat groot genoeg is om een goede boterham mee te verdienen. Dit in tegenstelling tot de taxi- chauffeurs die bepaald geen hoog inkomen hebben en ook geen sociale voorzieningen, aldus een verontwaardigde Bebe Rojer.

Eveneens boos is de taxibond over de houding van enkele "jonge agentjes" die zich, op grond van krante- artikelen waarin stond dat Daltino Tours het kort geding had gewonnen, onbeschoft gedroegen tegenover de taxi- chauffeurs. Het is dan ook zaak, aldus Bebe Rojer, dat de jonge agenten door hun meerderen op de hoogte worden gehouden van de juiste uitspraken en hetgeen de wet voorschrijft.

WILLEMSTAD — Op Curaçao vond vanmorgen de opening plaats van een commercieel seminar, waarbij circa 100 deelnemers uit Venezuela, Chili en Argentinië ingelicht zullen worden over de mogelijkheden op Curaçao. Organisatie van dit seminar is, evenals een soortgelijk evenement in augustus, in handen van een speciale commissie, waarvan de ex- PNP minister van Economische zaken mr Larmonie voorzitter is. Ook de heer Padilla die indertijd als directeur van de Antilliaanse regering is op etreden speelt een belangrijke rol bij de organistie van de bijeenkomst. Op de foto ondermeer de heren Larmonie en Padilla, respectievelijk tweede en derde van links tijdens een gisterenmiddag gehouden persconferentie.

Vriendschaps- toernooi politie sport vereniging

WILLEMSTAD— De Politie Sport Vereniging organiseert een vriendschaps- toernooi, voor haar leden, waarvan de eerste activiteiten, softbal en domino, plaatsvinden op twee november. Op drie november wordt er voetbal gespeeld en domino, gevolgd door een happy hour. Op acht en negen november is er volleybal en casino. De prijsuitreiking vindt plaats op negen november, waarbij het toernooi wordt afgesloten met een feest-avond. De deelnemende clubs zijn de Douane Sport Vereniging en de Sport Vereniging Gevangenbewaarders.

Het weer

WEERSVERWACHTING GELDIG tot morgenmiddag 12 uur. Overwegend half bewolkt met plaatselijk een bui, mogelijk vergezeld van onweer. Zwakke wind uit uiteenlopende richtingen. OVERZICHT: De tropical wave boven het Caribisch Gebied begint enigszins af te zwakken. De lucht is evenwel voldoende vochtig en onstabiel om in de komende 24 uur plaatselijk buien en mogelijk omweer tot ontwikkeling te doen komen.

Inbraken

WILLEMSTAD— Onbekenden hebben vanuit een supermarket een kasregister met inhoud en zes flessen whisky meegenomen. Het is niet bekend hoeveel geld er in het kasregister aanwezig was.

Vanuit een horeca- bedrijf werden 70 gulden, twee draagbare radio's, een fles drank en 20 pakjes sigaretten meegenomen.

Carbonades en andere vleessoorten ter waarde van 1000 gulden werden door onbekenden ontvreemd vanuit een restaurant aan de Schouwburgweg.

WILLEMSTAD— In de afgelopen 24 uur vonden 11 aanrijdingen plaats, waarbij geen gewonden vielen en een schade van 17.750 gulden genoteerd werd.

ZOEKERTJES

DINSDAGS EN VRIJDAGS
tot 10 woorden
F. 5,50
Elk woord meer
f. 0,25
UITSLUITEND A CONTANT!

TE KOOP AANGEBODEN CURACAO

3-DELIG FLATGEBOUW. Inf.: tel.: 74178.

LADA NIVA '82, in prima staat, tel.: 611975.

TWEEPERSOONS BLANKHOUTEN bed; videorecorder; kleuren televisie; Herlag zaalset; Ikea eetkamerset + servieskast; kettler porchset; wit bureau + stoel; Gero pannenset; prachtig eet + ontbijtservies; witte commode; Laura Ashley- gordijnen; blankhouten commode; koelkast; blender; mixer; stoof; koffiezet- apparaat; koffiemolen; Philips wasmachine; workmade; vlakschuurder; boormachine; lampen; spotjes; boekenplanken; planten, tel.: 672769.

WANDMEUBEL MET inklapbare tafel f.100,- en een solide hobbytafel f.100,-, tel.: 70631, Kaya Kiwa 39.

2 SLAAPKAMERWONING te Emmastad op 1300 m² eigendoms- terrein, f.95.000,-, tel.: 73539.

LADA 1200, als nieuw f.3.900,-; Philips wasautomaat f.425,-; 2 surfplanken + toebehoren t.e.a.b.; video- recorder National f.675,-; sunfish- zeilen, zeer voordelig, Schout bij Nacht van Staverenweg 2, tel.: 75589.

NIEUWE KOELKAST met groot vriesvak, nieuw; vierpits gasfornuis met oven; Honda Camino 49cc, 600 km, tel.: 53049.

WEGENS VERTREK: Volkswagen Gol (okt. '82); surfplank; surf- imperial; eettafel + 2 banken; Philips tv; Philips wasautomaat; Luxman tuner/versterker; tapedeck; draaitafel; luidspreker- boxen; buro; boekenkast; keuken- machines; gordijnen; vloerkleden; lampen; planten etc. etc. Alles slechts 6 mnd. oud, Heuvelweg 10, tel.: 662243 (k), 662421 (t).

INBOEDEL: Kaya Kiwa 16 in Schelpwijk. Kijk/koopdag: zaterdag 2 nov. 10-6 uur.

WEGENS VERTREK: kinderspullen w.o. ledikant f.175,-; wieg f.75,-; wandelwagen f.45,-; wandelwagen f.30,-; kinderstoel f.25,-; hobbelpaard f.15,-; diverse speelgoed. Inl. tel.: 672875, Jan Thiel Oost kavel 103.

VW KEVER 1600 1980 f.2.500,-; modern wandmeubel + dressoir (wit) f.1.900,-; ijskast/fr Whirlpool (no frost), 17 cuft., 3 1/2 jr. oud f.900,-; moderne eetkamertafel + 6 stoelen f.750,-; gasfornuis Etna f.250,-; stalen bed (Auping) + matras f.200,-; 2 2-zitsbankje f.250,- p.st.; ronde salontafel, wit grenen f.250,-; ronde mat 1.90 cm f.90,-; keukentafel + 4 stoelen f.180,-; Berber tapijt (nieuw) 1.70x2.40 cm f.190,-; Fasto geiser f.70,-; gordijnen; diverse kleine meubelen enz., tel.: 76639.

WEGENS OVERCOMPLEET: Chevrolet (middenmaat) Stationwagon, aut., airco, p.-brake, p.-steering, p.-window, okt. '84, 20.000 km, nieuw staat, probleemloos, goede prijs (financiering mogelijk), tel.: 76280/76281 (kantooruren).

PORCH SALE: Alles moet weg (nieuwe en gebruikte artikelen), zeer aantrekkelijke prijzen. Zaterdag 2 nov. van 9.00-18.00 uur, Professor Kernkampweg 14.

INBOEDEL GASFORNUIS f.200,-; plafondfan f.75,-; Simca Chrysler 1508 GT '78, f.2.250,-, tel.: 54582.

DATSUN LAUREL 1982, bon tené, automatiko, airco, power brake + steering, tel.: 615739, Korporaalweg 9, Janwé.

PORTABLE SEWING machine, good condition f.175,-; 3-year old aluminium storage building, 6 feet x 5 ft., f.200,-; 2 table lamps f.50,-; 3 bar/chair stools, new condition, rattan style- back, f.90,-, each for f.270,- total; plants. Call: 613664.

AWNING WINDOWS, bruin, 1.64x1.28, zware kwaliteit, CTC met bijp. luxaflex en ijzeren tralies, t.e.a.b, tel.: 88871/673426.

1 HERENFIETS MET versnelling, 1 jaar oud, f.295,-, tel.: 78589.

TWEE HERDER- puppies, twee maanden oud, reu/teef, ingeënt, ontwormd. Inlichtingen na 6 pm bellen 79463.

ZEILBOOT TYPE Stern, 14 ft., met trailer, beide zeer goed onderhouden, Kaya Achilles 1, tel.: 76101.

ZITELEMENTEN f.50,-/st.; wandmeubel wengé f.300,-; chroomtafel met glasplaat en 4 stoelen f.350,-; wollen vloerkleed f.100,-; lampen f.30,- en f.15,-; bijzettafels f.75,-; hoektafel f.50,-; serviesgoed; gordijnbalken + streken; glasgordijnen; 3 schrijfmachines f.75,-/st.; droogkap f.50,-; diaprojector f.75,-; vergrotingsapp. z-w Opemus nr. 4 f.100,-; Honda Civic onderdelen; Philips alarminst. f.250,-; telelens Vivitar 70-150 f.100,-; atari + spelen f.175,-; Engelse pockets; Sainval surfplank + zeil en trapeze f.500,-, Oleanderweg 11, tel.: 83263 zat. 2 nov. tussen 10.00-17.00 uur

DAIHATSU CHARMANT '83, full equipped z.g.s., tel.: 83451.

GARAGE SALE zaterdag vanaf 10.00 uur am.: Hydraweg 1.

TOYOTA CELICA 1981 Liftback, standard, airco, radio AM/FM, kleur blauw metallic, prijs f.6.500,-, tel.: 625038 vrijdag en zaterdag de hele dag tot 6 uur, tel.: 616018 zaterdag en zondag de hele dag, door de week na 6 uur.

MITSUBISHI COLT 1981 en Daihatsu Charade 1984, zeer voordelig, Abrahamsz A152, tel.: 671269.

PORCHE SALE: airco GE; plafondfans; vaatmachine; dia- projector; filmcamera en -projector; boeken; platen; buffetkast; glassen eetservies, Abrahamsz A152.

PORCH SALE: 2 pers. bed + matras f.350,-; National blender + grinder f.100,-; 16 dl. Oosthoeks encyclopedie f.395,-; Au Bain Marie stainless steel + formica tafel f.400,-; Philips fritessnijder f.55,-; electr. tafelgrill f.60,-; pronkkastje met houtfineer f.90,-; antiek geverfd houten beeld 1.45 m hoog f.750,-; Balinees beeldje 52 cm. hoog f.150,-; div. schilderijen; overgordijnen; div. spotlights v.a. f.10,-; div. lengtes 3-polige kabels f.0.50/meter; boeken; div. Jrg. hondenwereld, VT- wonen, Dogworld, Poland, gebonden en ongebonden; huish./keukenart.; klein gereedschap; platen en tuinplanten v.a. f.2,50. Zaterdag 2 november van 9-14 uur: Barentslaan 14, tel.: 73869.

3-, 2- EN 1-ZITSBANKSTEL wengehout f.2.500,- en Miele stofzuiger, 1000W motor + stofzakken f.250,-, Barentslaan 14, tel.: 73869.

SLECHTS f.875,- voor een submersible deepwell- pomp. Bel: 77285.

2 AIRCO'S (2 mnd. oud) 12.000 BTU (National) f.800,- p.st.; 1 airco (12.000 BTU) National f.300,-; 2 kinderstoelen f.40,- p.st.; kinderfiets Raleigh f.75,-; cassette- recorder f.75,-; 4 nieuwe waterproof buitenlampen f.200,-, Kaya Akoerio 25, tel.: 78504.

1 MAZDA 626, bjr. '81, 33.000 km, automatic, airco, financiering mogelijk, f.7.500,-, Kaya Akoerio 25, tel.: 78504.

WEGENS VERTREK: Inboedel w.o. 2-persoonsbed + matras f.150,-; airco f.450,-; 2-deurs ijskast f.850,-; automat. wasmachine f.400,-; fans; gordijnen; div. huish. artikelen. Inl.: tel.: 672875, Jan Thiel Oost Kavel 103.

TOYOTA COROLLA '72, f.1.300,-, Brokopondostraat 50 na 6 uur.

IJSKAST AMANA, 2-deurs, no-frost, 220V, vrg. prs. f.450,-, Hecubaweg 4, tel.: 79789.

STATIONWAGON DATSUN 120Y, 1982, vraagprijs f.5.000,-. Adres: Kaya Toussaint 4.

TE HUUR AANGEBODEN CURACAO

4 SLPKAMERWONING, Kaya Miguel Suriel 14 (Oost Jongbloed), tel.: 55883/77028.

VOLLEDIG GEMEUBILEERD en ingericht appartement voor korte periode, tel.: 616932 na 14.00 uur.

GEMEUBILEERD RUIM appartement in Emmastad voor 3 maanden f.625,- p.m. incl water, tel.: 73527.

TE HUUR GEVRAAGD CURACAO

HALF OF ongemeubileerd appartement, tel.: 615368 na 19.00 uur.

ONGEMEUBILEERDE WONING, tel.: 648690 (na 6.00 pm., in het weekend de hele dag).

HUIS, tel.: 76000.

PERSONEEL AANGEBODEN CURACAO

IK KAN voor U wassen, tel.: 88606 na 6 uur.

DIVERSEN CURACAO

WEGENS VERTREK tehuis gezocht voor 2 lieve honden, Hofweg 31, tel.: 87461.

I.V.M. MET spoedig vertrek zoek ik een goed tehuis voor mijn lieve gecastreerde kater, ±3 1/2 jr. Gratis af te halen, tel.: 73869.

TE KOOP AANGEBODEN ARUBA

GROTE SEMI vrijstaande appartementen in O'stad op eigendoms- grond, bestaande uit 2 slaapkamers, 2 badkamers/wc, zitkamer, keuken/eetkamer, prijs slechts f.35.000,-, tel.: 32255.

CAMARO BERLINETTA, bjr. 1982, full equip., vraagprijs f.15.000,-, tel. kantoor: 22536/24278 privé, Erasmusstraat 1B.

ONE TRAILER 16 ft.x12 ft., fully fixed up, new floor, wall panelled, electric installation, adequate as snackbar, katochi office or one person living, price f.5.500,-. For more information tel.: 48169 (office hours).

BABYBED f.200,-; commode f.250,-; buggy + babyzitje f.50,-, samen f.425,-, Rooi Koochi 48C, tel.: 41767.

PUPPIES, RAS zuivere Dobbermans Pintcher, tel.: 25240.

WEGENS OVERCOMPLEET: Toyota Landcruiser LX 1984 4236cc, 4 WD, airco, pwr.st., tinted glass, radio- cassette, equalizer, f.18.000,- of t.e.a.b., fin. mogelijk, tel.: 28934 of Datustraat 3, Ponton.

GARAGE SALE zaterdag en zondag: glassware; keukengerei; naaispullen; meubels; bedden- spreien enz., Macuarima 87, tel.: 28213.

EEN VOLKSWAGEN, bouwjaar 1972, voor slechts f.300,-, Wayaka 28.

EETHOEK; bar + krukken; slaapkamer- ameublement; kastje; tafel; stereo- inst., Sabana Basora 9 (richting Franse Pas).

ANTIEKE 3-DEURS linnenkast f.800,-; hoekbankstel f.900,-; wandmeubel Balibruin f.950,-; bureau (hout) f.250,-; éénpersoonsbed met matras f.125,-; stereo- meubel Balibruin f.200,-; medicijnkastje f.50,-; 2 comfortabele tuinstoelen à f.125,-; boekenkast f.150,-, Sabana Liber 66A.

WEGENS VERTREK: meubels; kasten; bedden; huish. art.; planten; babyzitje etc. Zat. 2 nov. de gehele dag: Schumanstraat 4, tel.: 23044.

COMPLETE INBOEDEL o.a. ijskast; fornuis; eetkamertafel + stoelen; 1 pers. + 2 pers.; babystoeltje etc. Zaterdag 9.30-12.00 am./3.00-5.30 pm: Boerhaavestraat 47, tel.: 32314.

3 M COPIEERMACHINE 1981, zeer lage prijs. Voor meer informatie tel.: 23806.

TE HUUR AANGEBODEN ARUBA

VOLLEDIG GEMEUBILEERDE kamer, eigen bad/kookruimte, G.M. de Bruynewijk 35, Savaneta, tel.: 48288.

APPARTEMENT, Seroe Blancoe 46B.

HUISTE Wilhelminastraat 117, 3 slaapk., 1 bad, ruime zitkamer, eetkamer, voorporch, ook geschikt voor kantoor etc. Heeft grote parkeerplaats aan achterkant. Te bevr.: Nassaustraat 160.

WOONHUIS NET afgebouwd. Indeling: 2 slaapkamers, zitkamer + keuken, badkamer, voorporch + tuin. Plaats: Bakval, prijs NAf.600,- pm., tel.: 26707 7-9 uur.

OF TE koop: woonhuis, 3 slaapkamers, Emmastraat 70, hoek Emmastraat - St. Helenastraat, tel.: 23114/31381.

EEN GROOT woonhuis, 4 slaapk., 2 badk., te Simeon Antonio, tel.: 25280.

PERSONEEL AANGEBODEN ARUBA

WANTED A live-in maid, experience with baby, English or Papiamento, tel.: 25056 after 6 pm.

BONAIRE AGENDA

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 08.00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00 uur.

OPENBARE BIBLIOTHEEK
(**openingstijden** voor het publiek)
maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag en vrijdag van 08.00-12.00/14.00-17.00 uur; zaterdag van 10.00-12.00 uur)
(**openingstijden** voor lezers)
woensdag van 14.00-19.00 uur.

POSTSLUITING: maandag t m vrijdag aangetekende stukken 15.45 uur; gewone stukken 16.30 uur.

SERVICE CLUBS
Kiwanis: donderdagavond 19.30 uur - Hotel Bonaire.
Lions: informatie E. Felipa, tel.: 8546/8238.
Round Table: elke tweede maandag - Buurtcentrum Terra Corra.
Rotary: woensdag 12.00 uur-Hotel Bonaire.

BESTUURSKANTOOR EN BEVOLKING: 08.00-12.00/14.00-15.30 uur loketten geopend.

MUZIEKBIBLIOTHEEK: voor bezichtiging hiervan gelieve contact op te nemen met de heer Rudy Bedacht, Noord Nikiboko 194.

KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk Kralendijk:
dagelijks 18.45 uur; zondag 08.30 en 19.00 uur.
Coromotokerk Antriol:
dagelijks 19.30 uur; zondag 09.00 en 18.00 uur
Ludovicuskerk Rincon:
dagelijks, ook zondag, 19.30 uur.

Handenarbeid tentoonstelling

KRALENDIJK — Onder auspicien van het Cultureel Centrum Bonaire zal vrijdag tot en met zondag in het jeugdhuis Jong Bonaire een tentoonstelling worden georganiseerd van handwerkartikelen. Dit is een jaarlijks terugkerende expositie, waarbij alle vormen van handenarbeid in aanmerking komen. Er zijn werkstukken te bezichtigen die gemaakt zijn van hout, steen en leer, maar eveneens schilderen, keramiek en makrame-werkstukken. Op vrijdag geopend van 6 tot 9 uur's avonds; zaterdag van 13.00 tot 18.00 uur en zondag van 10 uur's morgens tot drie uur 's middags.

Gedeputeerden: niet gewerkte uren worden betaald

Onderwijs weer lam gelegd als gevolg salarisproblemen

KRALENDIJK — Voor de tweede maal werd door het niet volledig uitbetalen van het maandsalaris het onderwijs op Bonaire lam gelegd. Hoewel slechts ongeveer de helft van de leerkrachten gehoor had gegeven aan de oproep van de vakbond Simabo en het actiecomite, was er van geregeld onderwijs op de scholen geen sprake.

Via de radio had de Simabo-voorzitter Norwin Willem reeds opgeroepen om de kinderen donderdag niet naar school te sturen aangezien er 's morgens om half acht een protestvergadering belegd zou worden in jeugdhuis Jong Bonaire. Gezien de ervaringen vorige maal hadden vele ouders hun kinderen thuisgehouden. Tijdens de vergadering van de protesterende leerkrachten werd ook het woord gevoerd door de gedeputeerde van Financien Monchin Soliana en van Onderwijs Franklin Crestian, die herhaalden dat de actie-uren niet in mindering gebracht zouden worden op het salaris. Rond elf uur werd de vergadering geschorst tot vanmorgen vrijdag. De leerkrachten keerden in dit geval niet terug naar school, maar vertrokken naar huis.

Het bestuur van de Stichting Scholengemeenschap Bonaire (SBB) had reeds woensdag laten weten niet in te gaan op het verzoek van het BC de niet-gewerkte uren uit te betalen. Ook het RK Schoolbestuur bij monde van frater Aurelio Verbunt, die momenteel op Bonaire verblijft nam een volledig afwijzend standpunt in over de betaling van de niet gewerkte uren. Hoewel frater Aurelio begrip kon opbrengen voor het ongenoegen dat bij de leerkrachten leefde, meent hij dat wanneer men besluit het werk neer te leggen, daar ook de consequenties van gedragen moeten worden. Bovendien, aldus frater Aurelio Verbunt, heeft het Schoolbestuur geen enkele officiele bevestiging ontvangen van het BC dat niet gewerkte uren uitbetaald zullen worden. Wel werd aan het Schoolbestuur een Simabo-stencil overhandigd waarin medegedeeld werd, dat indien het Schoolbestuur niet overging tot uitbetaling dat de leerkrachten via de afdeling Financien hun uren die ingehouden waren in ontvangst konden nemen. Tot op heden, aldus frater Aurelio heeft het schoolbestuur trouwens geen geld van het BC mogen ontvangen.

De voorzitter van het RK Schoolbestuur deelde desgevraagd wel mee, dat er een kort geding was aangespannen tegen het BC omdat men in gebreke was gebleven om de subsidie te verstrekken waardoor de leerkrachten betaald konden worden.

KRALENDIJK — Deze week werd de nieuwe brigadecommandant voor Bonaire inspecteur eerste klasse Stanley Kwidama geinstalleerd. Een groot aantal genodigden was aanwezig onder wie de hoofdcommissarissen van politie Johan Oldenboom. Wnd gezaghebber Avelino Cicilia die plaatselijk hoofd van politie is overhandigde de nieuwe politiecommandant en zijn voorganger de officiele benoeming tot inspecteur eerste klasse. De heer Kwidama die zijn politie-opleiding in Nederland heeft gevolgd was voor zijn komst naar Bonaire werkzaam als chef van de Verkeersafdeling op Rio Canario op Curaçao. Bij de foto: links wnd gezaghebber Avelino Cicilia en rechts de nieuwe brigade commandant Stanley Kwidama.

TEHERAN — Irans geestelijke leider Chomeini heeft zijn regering gezegd niet te radikale stappen te ondernemen en niet alles te nationaliseren. Dit zei hij tot de president en de regering.

*****

Na dertig jaar militaire dictatuur

Guatemalanen gaan zondag een burgerbewind kiezen

DEN HAAG — Na ruim dertig jaar militaire dictatuur worden aanstaande zondag in het Middenamerikaanse land Guatemala verkiezingen gehouden die de overgang naar een burgerbewind moeten inluiden. De militairen verhullen echter niet dat deze "democratische opening" geenszins kan betekenen dat een burger-regering een beleid gaat voeren dat het leger niet bevalt.

De beloofde terugkeer naar de kazernes is dan ook vooral bedoeld om het internationale beeld van Guatemala dat op het gebied van de mensenrechten een droevig stemmende reputatie heeft opgebouwd, te verbeteren. Gehoopt wordt op die manier meer buitenlandse steun los te krijgen, die het land uit de diepe economische crisis moet trekken.

Ruim 2,5 miljoen Guatemalanen zijn opgeroepen zondag naar de stembus te gaan om een nieuwe president, een vice-president, een nationale vergadering en burgemeesters te kiezen. Het huidige staatshoofd, generaal Oscar Humberto Mejía Victores, moet op 14 februari volgend jaar plaats maken voor de winnaar van de verkiezingen. Dat wordt de eerste burger-president sinds Méndez Montenegro, die van 1966 tot 1970 regeerde. Dit staatshoofd liep echter zodanig aan de hand van het leger dat nauwelijks van onderbreking van het militaire regime kon worden gesproken.

Verwacht wordt dat ook bij het komende burgerbewind de militairen voortdurend een toezied oog zullen houden op de politiek. "De nieuwe burger-regering zal de structuur en de interne wetten van het leger moeten respecteren. Het leger verwacht dat de burger-regering de militaire plannen tegen ondermijnende activiteit respecteert", zo onderstreepte kolonel Edgar Hernández onlangs in een toespraak. Hij is een van de 23 commandanten, die voor een belangrijk deel de dienst uitmaken in Guatemala. Met deze woorden liet Hernández er geen twijfel over bestaan dat een burger niet tussenbeide moet komen in de bloedige oorlog tegen het linkse verzet. Dat deze uitlating in strijd is met de nieuwe grondwet, die bepaalt dat de president stafchef van de strijdkrachten is, lijkt op Hernández weinig indruk te maken.

Van een "democratische opening" zal pas echt sprake zijn als het nieuwe bewind erin slaagt een einde te maken aan het structurele geweld dat Guatemala al decennia lang in zijn greep houdt. Het geweld, dat de afgelopen dertig jaar naar schatting 80.000 slachtoffers eiste, heeft het politieke en sociale leven vrijwel onmogelijk gemaakt. Moorden, verdwijningen en martelingen vormen een vast onderdeel van de samenleving. Het heeft Guatemala de twijfelachtige eer gegeven menig ander Latijnsamerikaans land ver achter zich te laten waar het gaat om schending van de mensenrechten.

Veertien politieke partijen doen mee aan de verkiezingen, maar er lijken vier kanshebbers voor het presidentschap. Dat zijn twee oudgedienden: Mario Sandoval, leider van de anti-communistische partij MLN (Nationale bevrijdings-beweging) en de Christen-democraat Vinocio Cerezo. De MLN, die zichzelf "de partij van het georganiseerd geweld" pleegt te noemen, wordt nogal eens in verband gebracht met de doods-eskaders die in Guatemala opereren. Zij onderhoudt nauwe banden met de Salvadoriaanse Arena-partij van de extremistische majoor D'Aubuisson. De Guatemalaanse Christen-democratische partij (PDCG), een partij in het politieke centrum, heeft zijn aanhang vooral bij boeren-coöperaties en restanten van vakbonden. In politieke kring wordt gezegd dat de VS niet ongelukkig zouden zijn met een overwinning van Vinocio. De Christen-democraat zou tevens aanvaardbaar zijn voor de militairen. Verdere kanshebbers zijn de oprichter van de Unie van het National Centrum (UCN), Jorge Carpio, en Jorge Serrano, kandidaat van de Democratische partij van Nationale Samenwerking (PDCN). De UCN is in 1983 opgericht en daarmee een jonge partij zonder "vuile handen". Gezegd wordt dat ook zij acceptabel is voor zowel de VS als het Guatemalaanse leger. De PDCN kan rekenen op steun van de invloedrijke protestantse gemeenschap. Serrano leidt zelf een fundamentalistische sekte.

De verwachting is dat geen van deze vier politici zondag een absolute meerderheid behaalt. De twee kandidaten met de meeste stemmen moeten dan in een tweede ronde uitvechten, wie de nieuwe president wordt. Die tweede verkiezings-ronde wordt op 8 december gehouden.

De Guatemalaanse verzetsbewegingen, verenigd in de URNG, wijzen de komende verkiezingen van de hand. Volgens het verzet zijn de verkiezingen slechts bedoeld om het internationale isolement van het regime te doorbreken en de steun voor de revolutionaire beweging aan te tasten.

Duartes dochter bij Reagan

WASHINGTON — President Ronald Reagan heeft donderdag kennis gemaakt met Ines Guadalupe Duarte die onlangs in de wereld-belangstelling stond doordat zij samen met een vriendin werd ontvoerd door de Salvadoriaanse guerrilla. Samen met haar vader president Jose Napoleon Duarte bezocht zij het Witte Huis. Een week eerder nog was zij in handen van de guerrilla. Op de vraag of het Witte Huis het eens was met de uitgebreide gevangenen-en gewonden-ruil rond Ines Guadalupe Duarte zei de woordvoerder van Reagan, Larry Speakes: Wat Duarte doet, is de zaak van Duarte. In El Salvador was kritiek geleverd op president Duarte dat hij in onderhandeling was getreden met de guerrilla welke men beschouwt als een onderdeel van de internationale terreurbeweging. De president maakte van de gelegenheid gebruik om zijn Amerikaanse collega uit te leggen waarom hij had meegewerkt aan deze ruil. Speakes wist wel dat tijdens het onderhoud van de beide presidenten Reagan zijn steun had toegezegd aan Duarte bij de bestrijding van de guerrilla en dat hij zijn blijdschap had uitgesproken dat Duartes dochter weer vrij was.

Protest in A'dam tegen doden gevangenen Chili

AMSTERDAM — Ongeveer honderd in Nederland verblijvende Chilenen en Nederlanders hebben in Amsterdam een stille tocht gehouden uit protest tegen het neerschieten van gevangenen in Chili. Het gaat hierbij om wat de regering omschreef als een gevangenisopstand in de hoofdstad, waarbij acht doden vielen en dertig gewonden. Onder de doden waren politieke gevangenen. De gewonden zijn daarna naar elders overgebracht, maar niemand weet waarheen, aldus de betogers.

BC en Simabo nodigen schoolbesturen uit

Salaristekort via lening op te lossen

KRALENDIJK — Om tot een oplossing te komen van het salarisprobleem zullen BC en Simabo de beide schoolbesturen uitnodigen voor een vergadering op korte termijn. Zoals bekend heeft het BC reeds eerder geopperd een lening te willen sluiten bij een lokale bank, waardoor de salarissen op tijd betaald kunnen worden.

Wanneer de Landsbijdrage dan binnen komt kan het voor de salarissen geleende bedrag plus de rente dan teruggestort worden. Aangezien het volgens de bepalingen van de ERNA verboden is voor het BC zelfstandig leningen aan te gaan en derhalve de overtrekkings-faciliteiten bij de bank te overschrijden bleek deze oplossing niet mogelijk.

Voorgesteld zal nu worden aan het RK Schoolbestuur en het bestuur van de Stichting Scholengemeenschap Bonaire om leningen te sluiten bij een lokale bank waardoor de werknemers uitbetaald kunnen worden. De aflossing en de rente zal dan voor rekening komen van het eilandgebied.

QUITO — Colombia en Ecuador hebben een overeenkomst getekend waarbij men het toerisme over en weer wil gaan bevorderen. Daarbij gaat men van de veronderstelling uit dat toerisme een bron van deviezen is. Op hoog niveau wordt overleg gepleegd over de mogelijkheden het toerisme te stimuleren.

KRALENDIJK — Nadat de leden van de brandweer de oude ambulance die gestationeerd was te Kralendijk geheel hebben gereviseerd, werd deze wagen gereed gehouden op de luchthaven van Bonaire. Tijdens de Regatta echter werd de wagen paraat gehouden te Playa Lechi onder beheer van de leden van de Brandweer. Afgelopen vrijdag bood gedeputeerde Crestian aan het bestuur van de Stichting Stadion Kralendijk de ambulance aan, die nu naby het stadion geplaatst zal worden. In geval er zich een ongeval voordoet met een van de voetballers — zoals afgelopen week tijdens de kampioenswedstrijd van sv Juventus waarbij doelverdediger Papa Cicilia ernstig aan zijn hoofd gewond raakte — zal de ambulance onmiddellijk ter plaatse zijn. Bij de foto het moment waarop de ambulance wordt overgedragen aan de voorzitter van de Stichting Carlos Abdull (derde van links) door gedeputeerde Franklin Crestian. Vlnr het Stichtingsbestuur Elias Bernabela, Norwin Willem en Carlos Abdull, gedeputeerde Franklin Crestian en het hoofd en wnd hoofd van het Brandweerkorps Jan Wanga en Richard Pietersz.

Hiermede vervullen wij de droeve plicht U kennis te geven dat te Winterswijk, nog voorzien van het Heilig Sacrament der zieken is overleden onze dierbare man, vader en opa:

HENDRIK ZENGERINK

echtgenoot van Maria L. Timp, kinderen en kleinkinderen.

Winterswijk, 30 oktober 1985.

Condoleance adres:
Wheme 20
7101 N.T.
Winterswijk.

» stockmarket « NEWS

NEW YORK 10.15 A.M.

BritishP.	1,4447	JanYen.	4,759
GermanM.	38,20	CanD.	73,06
Gold	323,00	Silver	6,17

NEW YORK STOCK EXCHANGE

Allied Stores	58 3/4 - 1/4	IBM	129 7/8 - 1 1/8
Apache Corp.	12 unch	ITT	33 1/2 - 1/4
Amer.T.& T.	20 3/4 + 1/8	Lone Star Ind.	28 3/8 unch
Beatrice Co's	44 1/8 + 1 7/8	McDonalds	66 3/4 unch
Burroughs	56 unch	Natl.Distil.	32 1/2 + 1/4
Campbell RL	22 1/2 - 1/4	Natl.Presto	29 1/4 - 1/2
Chrysler	39 3/4 - 1/4	NCR	34 5/8 + 1/4
Coca Cola	71 5/8 - 5/8	Pantry Pr.	7 1/2 + 1/4
Digital Eqm.	112 3/4 - 1 1/8	Pepsico	62 7/8 + 1/4
Dupont	62 1/4 + 1 1/4	Seagram	44 1/4 + 7/8
East.Kodak	43 3/4 + 1/8	Sears	34 3/8 - 3/8
Foster Wheeler	11 1/4 unch	Sunshine M.	6 - 1/8
Genl.El.	57 5/8 - 5/8	Texas Instr.	90 3/8 - 1 1/8
Genl.Dynamics	62 3/8 - 1 3/8	United Airl.	47 3/4 - 1 5/8
Georgia Pac.	21 1/2 - 1/8	Union Pac.	49 5/8 + 1/8
Genl.Motors	66 3/4 - 1/4	United Tech.	40 3/8 - 1/8
Gilette	66 1/4 - 1/2	Warner Comm.	34 1/4 - 1/8
Hammerm.P.	40 - 1/8	Warner Lamb.	36 3/8 - 1/8
Homest.M.	22 5/8 - 3/8	West.El.	43 1/4 - 5/8
Hutton	35 1/8 + 1	Xerox	50 3/8 + 1/8

DOW JONES

Industrials	1374,31 - 1,26
Transportation	658,01 - 0,81

AMERICAN STOCK EXCHANGE

Computer & Technology	97,05 - 0,51
Precious Metals	70,68 - 0,58

REUTER.

CLOSING MARKET COMMENT OCTOBER 31,1985
Stock prices finished mixed this Halloween session while the Dow slipped 1.26 points to close at 1374,31 in brisk trading. The Utility index was solidly lower at the final bell, surrendering some of its sharp recent gains. Beatrice Companies climbed in active trading today with the stock recovering smartly froam an earlier loss. U.S. Steel also managed to rally in heavy turnover following its recent setback. Bethlehem Steel continued lower today. Upjohn, AMR Corp., General Dynamics, and IBM were among the big name issues heading lower. Marion Labs and CBS were among today's top gainers. The bulls just couldn't seem to generate any follow through to yesterday's rally, although today's setback is hardly surprising when viewed in the context of the recent market strength. Breadth readings were respectable today despite the selloff. E.F. HUTTON RESEARCH.

Koersen Centrale Bank

NOTERINGEN CENTRALE BANK VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN GELDIG OP VRIJDAG 1 NOVEMBER 1985 EN TOT NADER ORDER:

US DOLLAR	1.77	1.79	1.81
CAN DOLLAR	1.285	1.305	1.325
PND STERLING	2.505	2.56	2.62
NED GLD	60.07	60.79	61.59
BOLIVAR	—	—	
ZW FRANCS	82.92	82.64	84.44
FR FRANCS	21.19	22.29	22.99
DUITSE MARK	67.91	68.63	69.43
SUR GLD	—	100.07	102.59
IT LIRE	0.69	0.99	1.05

KOERSEN VAN DE OBLIGATIELENINGEN VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN UITGEGEVEN DOOR HET DEPARTEMENT VAN FINANCIEN EN GELDIG VANAF HEDEN 1 NOVEMBER 1985 EN TOT NADER ORDER.

9.75 %	OBLIGATIELENINGEN PER 85/89	99.84
13 %	OBLIGATIELENINGEN PER 86/90	108.83
12.5 %	OBLIGATIELENINGEN PER 1986	103.38
12 %	OBLIGATIELENINGEN PER 88/92	108.93
10.5 %	OBLIGATIELENINGEN PER 1988	102.05
10.25 %	OBLIGATIELENINGEN 1985 PER 1990	101.50

HET EFFECTIEVE RENDEMENT OP ALLE OBLIGATIELENINGEN BEDRAAGT 9.82%.
DE AANKOOP VAN OBLIGATIELENINGEN KAN GESCHIEDEN BIJ HET LOKALE BANKWEZEN.

WEEKEND

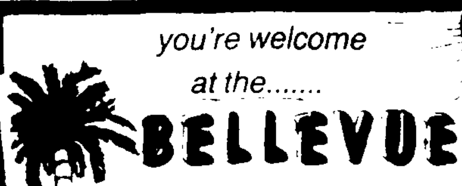
Indjuweg 47
(Dominguito,
laatste zijweg van
Schubappelweg)
Tel.: 614855

CHILEENS GOURMET RESTAURANT

Specials vrijdag en zaterdag:
Paila Marina
Variación de Mariscos.
Hoofdgerecht zoals gewoonlijk.
Vanaf 6.30 bent U van harte welkom!
GEOPEND: donderdag, vrijdag, zaterdag en zondag.

---

you're welcome at the.......

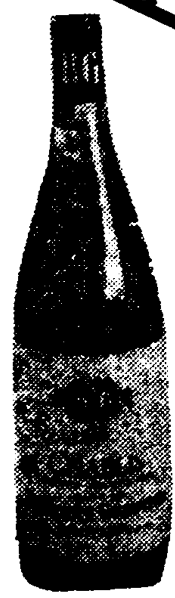

HOTEL-BAR-RESTAURANT
Baai Macolaweg - Parera
(Pasan Grahan)
Het restaurant bij uitstek voor een **krioyo** maaltijd zoals: mula, guiambo, sòpi yuana, funchi-tafel, etc. etc.
GEOPEND elke dag van 12-2 en van 7-10
Zondag **GESLOTEN**
Ons tel.nr. 54291 of 54294
Tot ziens in Bellevue op Parera!!

Voor bestellingen: Tel.: 88222 - 88333

Fort Nassau

Enjoy the Magnificent Panorama of Curacao from Fort Nassau
International Menu.
Serving only Prime American Meats.
Reservations:
Tel. 613450

Een **speciaal etentje uit,** doet U in een **speciaal restaurant**
Waar?
Geen twijfel mogelijk; U gaat naar

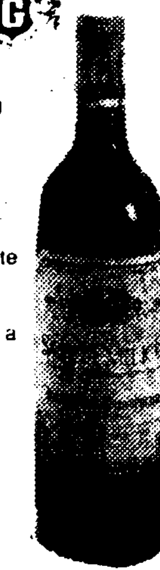
Restaurant
La Bistroëlle
(achter Promenade Shopping Center)
Tel.: 70408

Je bent lekker wezen stappen, 't is laat en je hebt lekkere trek.

McDonald's
Sta. Maria Drive- Thru
is **IN 'T WEEKEND GEOPEND** op
VRIJDAG EN ZATERDAG TOT 2.00 UUR IN DE OCHTENDUREN.

no meal is complete without a good wine

JAVA RESTAURANT
in Hotel Stelaris
de Rouvilleweg 57 - Tel.: 625740
(Ouwe Zeemanshuis)
Gespecialiseerd in uitgebreide
INDONESISCHE RIJSTTAFEL
Nassie goreng gewoon en special
GEOPEND dagelijks:
voor LUNCH vanaf 12.00 uur
voor DINER vanaf 7-11 uur
'S MAANDAGS GESLOTEN

TRUPIAL INN
GROOT DAVELAAR - Tel.: 78200

Begin your weekend at our Sunset Hour!

FRI.: 6 - 8 p.m. Happy Hour drinks half-price. 7 pm. - 1 am. music by La NUEVA GENERACION.

SAT.: 6 - 8 pm. Happy Hour.

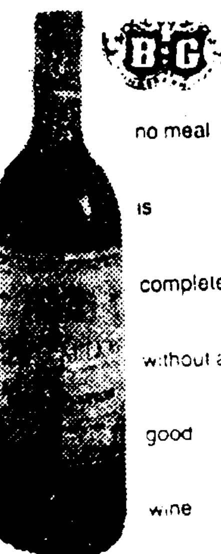
SUN.: 6 - 8 pm. Happy Hour and at 8 pm. a Fashion Show.

De gehele week geopend vanaf 5 uur 's middags.

TAP MAAR IN
Sta. Rosaweg 6
Tel.: 77344

SALOON-STEAK HOUSE
JES AIN NON BETTER
Open now also for LUNCH
from Monday till Friday
Saloon 5.00 p.m. till
Dining 6.30 p.m. till
Fridays and Saturdays
DINNER
Open 7 days a week
Tel. 70501 - 70502 after 4.00 p.m.
Schout bij nacht van Staverenweg 6.

RYSTTAFEL
RESTAURANT
INDONESIA

Tel.: 612606
Elke **Zaterdag** en **Zondagmiddag** tussen **12 en 2 uur:**
„NASI RAMES ISTIMEWA"
bestaande uit 10 verschillende gerechten, inkl. 2 saté's en een koud pilsje van het huis, voor
slechts f. 15,-
Ook mogelijk om mee te nemen voor
slechts f. 10,-
zonder pilsje.
Mercuriusstraat 13

Kini Kini Bar

Fantasy Follies
SHOWTIME DAILY AT 11 pm. EXCEPT THU.
Live entertainment by Tropical Combo.

- The Penthouse dining room & lounge atop Willemstad. Open Tue. thru Sat. from 7 - 12 am. Dinner from 7 - 11:30 pm. from f. 20,-
- Saturday Curaçao Night from 7:30 pm. Local food, buffet & folklore show.
- Sunday delicious B.B.Q. from 1-4 pm. at the pool side area.

Curaçao Plaza
Hotel & Casino
tel. 612500

no meal is complete without a good wine

Yuen Tung
Restaurant
Castorweg - Tel.: 615487 - 615488
Voor alle soorten **Chinese- en Visgerechten** alsmede
Internationale Keuken
voor zowel zakenlunches als familieuitjes, zijn wij iedere dag **geopend** van 11.30 a.m. - 10.30 p.m.
'S Maandags **GESLOTEN**

't Oosters Huisje
Juliana van Stolberglaan 7
Tel.: 73165
viert haar 5-jarig bestaan!
Ook voor U is het feest.
A.s. zaterdag en zondag
NASI-RAMES-NASI KOENING (Indische feestmaal) of
INDISCHE RIJSTTAFEL
voor de prijs van 5 jaar geleden

ROSE GARDEN
Bar Restaurant
Oude Caracasbaaiweg 56 - Tel.: 614574
nú ook op Ser'i Pietermaai - Tel.: 614063

EEN SFEERVOL RESTAURANT MET CHINESE GERECHTEN
en een gezellige bar.
Open van 11.00 v.m. - 11.00 n.m.
HAPPY HOUR iedere dag van 4-7 uur.
U bent van harte welkom.

DE FLES
SCHOTTEGATWEG WEST 367
TELEFON 84576
Specialidadnan:
A LA PARILLA DI LOMITO
PORKCHOP, FLANKSTEAK
I GALINJA.

Tur por wòrdu sirbi ku batata i salada. Tambe por hasi pedido pa bai kune.
HABRI TUR DIA 6'OR P.M.-2'OR A.M.

DENISE'S VIDEOTHEEK
t.o. Henderson Mahaai
Tel.: 75270

openingstijden:
vrijdag, zaterdag en maandag 10.00 uur v.m. - 9.00 uur n.m.
dinsdag, woensdag en donderdag 10.00 uur v.m. - 8.00 uur n.m.

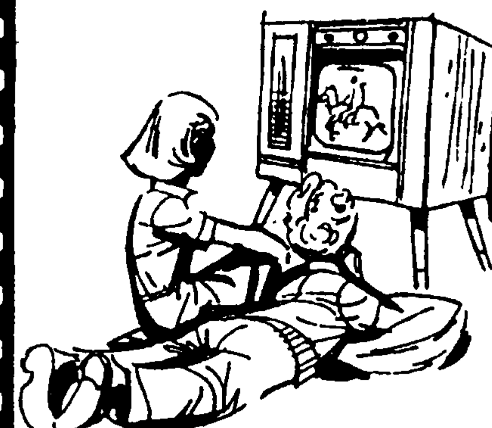
New Releases
- Missing in action Part II - Action
- Police Academy Part II - Comedy
- Drunken Master - Karate (Jacky Chang)
- Someone behind the door - Crime (Charles Bronson)
- Beverly Hills Cob - Xrated.

Binnenkort ook op Ronde Klip

(Ronde Klip Videotheek)

NU OOK PHOTO-FINISHING BINNEN 24 UUR
*****

Bij het ontwikkelen van filmrollen boven de f.10.- krijgt U 1 nieuw filmrolletje gratis.

GOED NIEUWS!
Bent U al lid van

Jan Boos 219 - Tel.: 673900
of

Andres Belloweg naast 23
Tel.: 74443 (Curaçao)

Zo ja, proficiat, want U houdt ervan steeds de nieuwste films te zien, èn U profiteert van de beste kwaliteit.
Indien U nog geen lid bent, wacht niet langer.
Wij zijn kampioenen in **Lucha Libre, Horror, Thrillers, Adventure, Crime, Drama, Karate,** en **XRated films.**
Terwijl anderen **f. 3,- per film** vragen, **kost een film bij ons f. 2,-.** Ook: **3 films voor f. 5,-, 4 films voor f. 6,50 en 5 films voor slechts f. 8,-**
Bovendien kunt U in onze Video Lotto spelen en zodoende gratis films winnen.

---

your friendly guide...

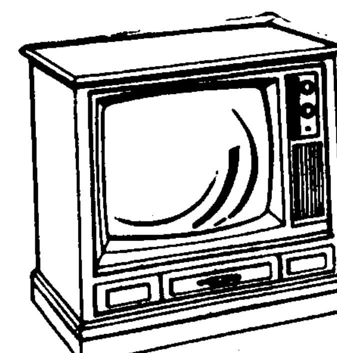
N.V. Video World - Steenrijk - Jongbloed - Herst 31

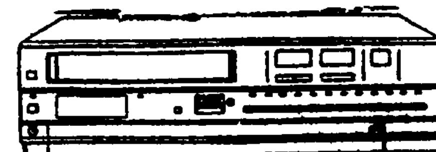

Zaterdag Special
4 films halen
3 betalen.

VIDEO MOVIES
- The killing Fields - War/drama
- Ninja Domination - Part III
- Thunder Warriors - Action
- Certain Fury - Crime
- Super Girl - Adventure
- Ninja in The Deadly Trap - Karate
- Kate and The Indians - Xrated.

N.V. Video World
Uw adres voor ruime keuze en kwaliteitsfilms.

ÑAPA
AMIGOE
Weekend Bijlage
VRIJDAG
1 NOVEMBER 1985

Boy, een Antilliaanse jongen

Het door Giolina Henriquez ontworpen omslag voor het boek Boy toont een door haar vervaardigd schilderij dat na overleg met de auteur tot stand is gekomen.

Het lint van het verzets- herdenkingskruis slingert om een door het verzet aan flarden gescheurde hakenkruis-vlag, waarin het gezicht van Boy Ecury in negatief is geschilderd omdat hij niet meer leeft.

Zwaard en [illegible]

zuivering uit. Toen Ted Schouten op de Waalsdorpervlakte liep waar Boy, zoals zovele anderen, is gefusilleerd, vielen hem de uitgestrektheid, de stilte en de halmen van het taaie helmgras op die in de harde wind bogen zonder dat er één brak. De drie halmen duiden deze geesteshouding aan, die Boy en de twee kameraden die tegelijk met hem geëxecuteerd werden, vertegenwoordigden.

in het Nederlands verzet

Op 6 november zal het 41 jaar geleden zijn dat de Arubaanse 22-jarige jongeman Boy Ecury door de nazi's werd geëxecuteerd wegens zijn aandeel in het Nederlandse verzet.

Zijn neef Ted Schouten publiceerde over zijn oom bij Charuba een boek: *Boy, een Antilliaanse jongen in het Nederlandse verzet*, dat 8 november op Aruba en 9 november op Curaçao officieel zal worden aangeboden..

Na een korte inleiding over de aanleiding tot het onderzoek beschrijft Schouten het leven van S.J.A. Ecury en de familie- geschiedenis in zeven hoofdstukken, waarbij de nadruk valt op de verzets- activiteiten in de Tweede Wereldoorlog en vooral de rol van Boy daarin in de laatste weken voor zijn executie.

In een korte toegift 'Nadere informatie' beschrijft Schouten wat er na de dood van Boy Ecury nog over hem bekend is: de persoonlijke brief die Koningin Wilhelmina aan de ouders van Boy schreef; de gegevens van de opgravingsdienst die het lijk identificeerde; het Comité Oorlogsheld Boy Ecury op Aruba.

Maar de hoofdmoot van het boek wordt gevormd door het leven van Boy: zijn jeugd op Aruba en zijn familie, zijn studie in Nederland, het oorlogsgebeuren en Boys rol in het verzet die tot zijn executie leidde nadat hij verraden werd.

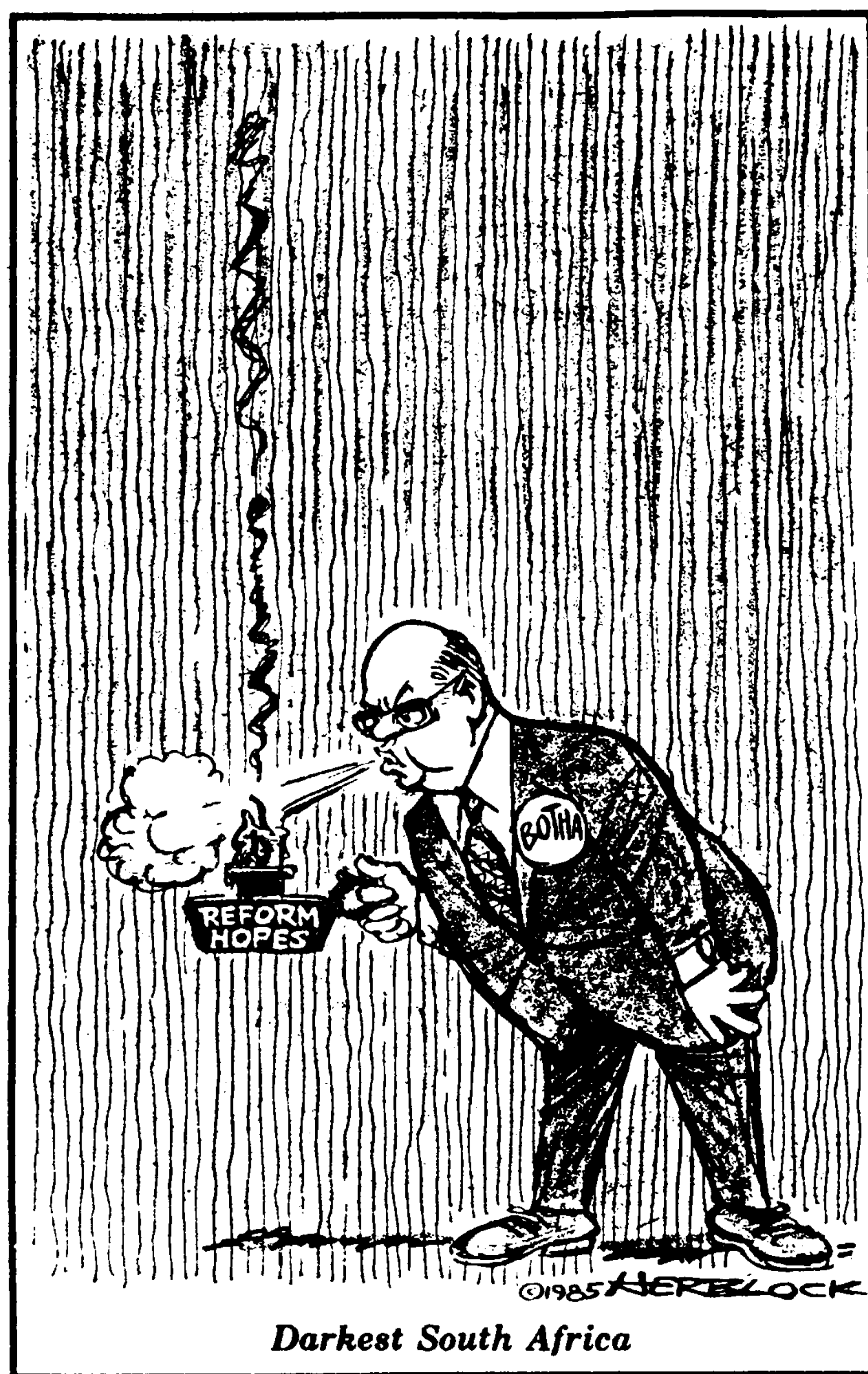
Schoutens studie is voorzien van een uitgebreid notenapparaat waaruit de uitvoerige documentatie blijkt, en een bibliografie.

Het boek ontleent daarnaast zijn waarde aan het beeldmateriaal, omdat er een honderdtal foto's omtrent Boy is opgenomen.

Zo levert dit boek in woord en beeld een bijdrage tot de kennis van de persoon Boy Ecury, maar ook is het een tijdsdocument van een voorbije periode over hoe Antillianen in Nederland leefden vóór de Tweede Wereldoorlog, over de rol van een Antilliaan in die oorlog en de gevoelens van Antillianen tegenover het moederland in de koloniale tijd.

Ñapa-medewerker Wim Rutgers las het boek en sprak met de auteur. **(Zie blz. 8 en 9)**

BUITENLANDSE KRANTEN

Darkest South Africa

Armoede en fatsoen

DE WIJK BRIXTON in Zuid-Londen is weer het toneel geweest van plundering en brandstichting. Hoewel het oproer niet zo hevig was als in 1981, deden de beelden vertrouwd aan. Donkere rookwolken boven de wijk, cohorten agenten achter plastic schilden en amok makende benden jongeren. De aanleiding was, evenals in 1981, een actie van de politie. Vier jaar geleden escaleerde de aanhouding van een zwarte jongen tot een opstand, waarbij meer dan 200 mensen gewond raakten en voor tien miljoen gulden schade werd aangericht.

Ditmaal wilde de politie een zeventienjarige jongen arresteren, die werd verdacht van een roofoverval waarbij op agenten is geschoten.

Bij een inval in de ouderlijke woning werd de moeder van de jongen in de rug geschoten, op een nog niet verklaarde manier. De Britse natie was vier jaar geleden diep geschokt door de rellen. Men realiseerde zich, dat er een generatie immigranten was opgegroeid, die de traditionele waarden van fair play en respect voor de overheid niet deelde. Laat zelfonderzoek wees ook op een aantal oorzaken: de zwarte jongeren in een wijk als Brixton weigerden niet alleen zelf om te geloven in "queen, cricket and christianity" — ze werden ook niet toegelaten tot de zegeningen van de Britse beschaving.

De rest van het land ontdekte vier jaar geleden pas, hoe miserabel de woonomstandigheden zijn in Brixton, en dat er een jeugdwerkloosheid van rond de vijftig procent heerst.

Premier mevrouw Thatcher noemde het optreden van de relmakers destijds "schandalig en misdadig". Zij vertelde dat er geen extra geld beschikbaar gesteld zou worden. „Wij zullen ons niet uit de moeilijkheden kopen", was haar argument.

De daarop volgende rellen in Liverpool en Bristol brachten haar gedeeltelijk tot andere gedachten. Er zijn wel degelijk nieuwe voorzieningen gekomen, en er is geprobeerd om de verhouding tussen politie en bevolking te verbeteren.

De investeringen staan echter in geen verhouding tot de grootte van het probleem. Zoals een Brits ochtendblad schreef: had mevrouw Thatcher hier maar dezelfde vasthoudendheid laten zien als in de Falkland- oorlog en de mijnstaking.

De conservatieve regering, en zeker mevrouw Thatcher, geloven echter niet wezenlijk dat de oorzaken van de steeds opvlammende rellen voornamelijk economisch zijn. In haar analyse is er sprake van verlies aan normbesef, een gebrek aan wilskracht en zelfbeheersing. De Britse premier is ervan overtuigd dat zwarte armoede en zedelijk gedrag samen moeten en kunnen gaan. De vraag is derhalve niet óf, maar waar en wanneer het volgende oproer uitbreekt aan de overkant van de Noordzee.

(Dit commentaar verscheen in NRC / Handelsblad nadat de eerste raciale rellen van dit jaar zich hadden voorgedaan.) ●

Reagan corrigeert McFarlanes uitspraken

VS slikken nieuwe lezing van ABM-verdrag terecht in

'WAT MCFARLANE heeft gedaan was niet meer dan aangeven dat het ABM-verdrag veel ruimer kan worden geïnterpreteerd dan tot nu toe werd gedaan'. Aldus de Amerikaanse minister van Buitenlandse zaken, George Shultz in Brussel over Reagans veiligheids- adviseur. De laatste had namelijk gezegd dat het ABM-verdrag (over anti-ballistische raketten) welbeschouwd de ontwikkeling en het testen van in de ruimte gestationeerde anti-raket- systemen toestaat.

Dat deel deed wat stof opwaaien, want daarmee begon de Amerikaanse regering even stevig te wrikken onder een verdrag dat al dertien jaar lang zo vast lijkt te staan als een huis. Was het niet president Reagan zelf die bij eerdere gelegenheden opmerkte dat het programma waarin onderzoek wordt gedaan naar ruimtewapens, het Strategisch Defensie Initiatief (SDI) valt binnen 'de beperkingen van het ABM-verdrag, omdat het immers slechts om onderzoek gaat. Als we op het punt aankomen dat we dergelijke wapens gaan testen, zullen we daarover in onderhandeling treden met de Sovjet-Unie zoals — zo was althans tot nu toe de overtuiging — het verdrag ook aangeeft.

Na de uitlatingen van McFarlane en de driftige reacties in de Westerse pers haastte Reagan zich te verklaren dat mcFarlane weliswaar gelijk had, het ABM-verdrag is ruimer te interpreteren, maar dat Washington zich zal houden aan de 'restrictieve interpretatie'. Naar mag worden aangenomen betekent dat laatste dat Washington akkoord gaat met de 'versie' als staat het ABM-verdrag slechts onderzoek van defensie- systemen toe en verder niets.

Wat is dat ABM-verdrag en waarom schrikt iedereen er zo van wanneer het plotseling voor tweeërlei uitleg vatbaar blijkt?

Het Anti Ballistic Missile-verdrag werd op 26 mei 1972 ondertekend door de toenmalige president Richard Nixon en de toenmalige secretaris- generaal van het Centraal Comité van de Sovjet-Unie Leonid Brezjnev. Het verdrag beoogde de limitering van systemen die raketten kunnen uitschakelen. In feite was het de bevestiging van beide kanten dat evenwicht tussen oost en west zou zijn gebaseerd op afschrikking.

Nu moet er heel wat worden gestudeerd — zoals in ieder geval de Amerikanen en naar mag worden aangenomen ook de Russen hebben gedaan — om te doorgronden waar precies de kneep zit. Bij het nalezen van het verdrag valt er inderdaad een zekere tegenstrijdigheid te ontdekken. In de afdeling 'overeengekomen verklaringen' wordt onder punt D gesproken over de 'plicht geen ABM-systemen te plaatsen'. Artikel V van het verdrag echter laat geen ruimte voor twijfel waar beide partijen afspreken geen ABM-systemen op zee, in de lucht, in de ruimte of — voor zover mobiel — te land te zullen „ontwikkelen, testen of plaatsen". Voornoemde verklaring D echter spreekt weer van de plicht tot overleg met de andere partij om te komen tot specifieke beperking van „ABM-systemen" die in de toekomst worden ontwikkeld".

Die verklaring was, volgens enkele Amerikaanse functionarissen die bij het opstellen van het verdrag aanwezig waren, juist bedoeld om nog niet bestaande systemen ook onder het verdrag te doen vallen. Het is nu eenmaal moeilijk om zulke systemen in een verdrag te 'vangen'. Diezelfde functionarissen constateren nu dan ook met enige verbazing dat de nieuwe Amerikaanse interpretatie het verdrag in feite 'precies op z'n kop zet'.

ONEFFENHEID

Nog afgezien van de vraag of de nauwgezette studie van de Amerikanen inderdaad een oneffenheid aan het licht heeft gebracht, wanneer twijfel wordt gezaaid over de inhoud van een verdrag komen daarmee vrijwel automatisch alle verdragen op de tocht te staan. Het ABM-verdrag leek een — voor zover dat althans mogelijk is — kristalheldere overeenkomst. De pointe kon niemand ontgaan: ontwikkeling, testen en plaatsen van defensieve systemen (punt 5 hierboven genoemd) mag niet.

Terecht is er dan ook veel ophef gemaakt van de nieuwe Amerikaanse lezing. Het gaat niet aan om plotseling een listige uitweg te zoeken als de beperkingen van een gesloten verdrag op een bepaald moment wat minder van pas komen.

Terecht ook dat Reagan de uitspraken van McFarlane tot op zekere hoogte corrigeerde en duidelijk maakte dat de VS geen inbreuk zullen maken op de tot nu toe gevolgde lijn. Er zou ook niet veel mee te winnen zijn geweest. Als Reagan Gorbatsjov ontmoet, moeten er wat zekerheden zijn. Zou dan een verdrag tot beperking van defensieve systemen op de schroothoop zijn gegooid, had niemand iets mogen verwachten van mogelijke toekomstige verdragen. ●

Palabra di Dios — habri pa tur hende

Het Antilliaans Bijbelgenootschap

Vandaag, 1 november 1985, betrekt de Sosiedat Antiano di Beibel zijn nieuwe gebouw aan de Gaitoweg nr. 3. Morgen is er van 10.00 tot 13.00 uur open house, zodat ieder die dat wil, zelf een kijkje kan gaan nemen in deze nieuwe huisvesting. Dit artikel is bedoeld om enige informatie te geven met betrekking tot het Antilliaanse Bijbelgenootschap.

Het Antilliaans Bijbelgenootschap heeft de afgelopen maanden een grondige gedaanteverandering ondergaan, althans naar buiten toe. Binnenin is ook wel wat veranderd. Daarover en over het vertalen van de bijbel gaat dit artikel.

Het Antilliaans Bijbelgenootschap bestaat inmiddels 19 jaar. Al die jaren heeft het genootschap steeds gedreven op vrijwilligers, die al het werk in de meest letterlijke zin 'pro Deo' deden. Werken in de vrije tijd betekent hárd werken en werken met gróte beperkingen. Dat heeft dan ook vaak voor een 'op sterven na dood'-gevoel gezorgd. De beperkingen kwamen vooral aan het licht toen het genootschap zich oecumenisch ging opstellen.

Het Bijbelgenootschap is van oorsprong een Protestants- Gereformeerde organisatie. Toen men koos voor samenwerking met de Katholieken, en besloten werd tot het gezamenlijk vertalen van de hele Bijbel, kwam duidelijk aan het licht, hoe gebrekkig op dat moment alles eigenlijk nog was.

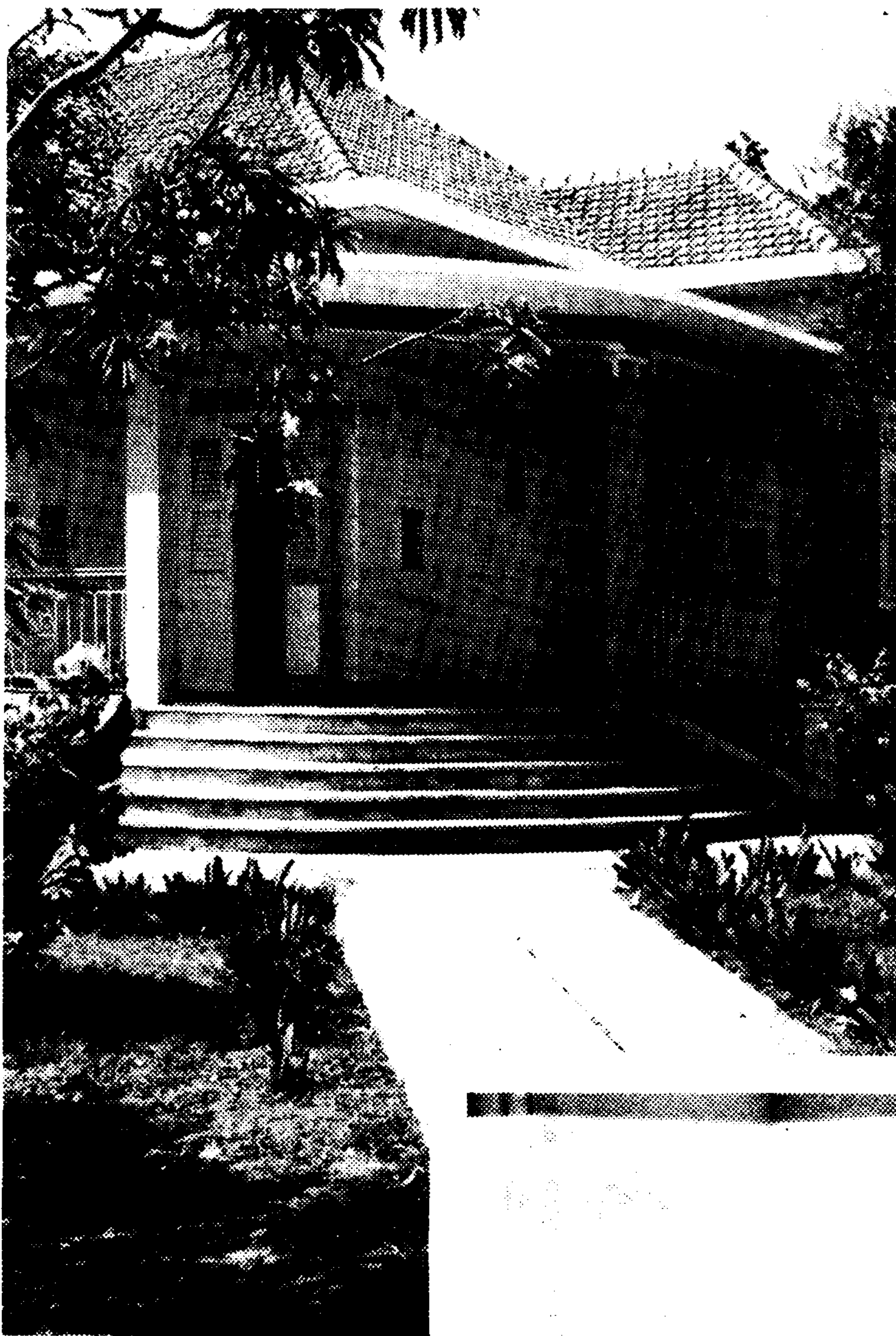
De samenwerking dateert vanaf de uitgave van de Psalmen: Salmonan — pa hende di awor. Pater B. van Baars o.p. had deze psalmen vertaald en de Sosiedat Antiano di Beibel heeft ze uitgegeven. Dat was het begin van de samenwerking op het terrein van het Bijbel- vertaalwerk.

E bon samaritano

Het vertaalwerk is de afgelopen twee jaar voortgezet en verder opgebouwd met een groep kapabele mensen die dat werk bijna geheel in hun vrije tijd deden. Eigenlijk is een dergelijke gang van zaken niet vol te houden. In grotere landen zoals Nederland, Brazilië en de Verenigde Staten, met veel meer middelen en expertise, kostte het vaak al 15 jaar om de gehele Bijbel in hedendaags Nederlands, Portugees respectievelijk Engels te vertalen. De groep die begonnen was, had sterk het idee dat de vertaling in het Papiamentu wel een eeuw zou kunnen gaan duren, en de ervaringen wezen ook in die richting.

Die indruk en ervaringen hebben er bij het bestuur vanaf 1984 toe geleid om tijd en energie te stoppen in professionalisering van het Bijbel- vertaalwerk. In juni van dit jaar verliet voorzitter Auke Fennema het eiland, maar toch werd tijdens zijn voorzitterschap de basis gelegd voor verdere uitbouw van het werk van het Bijbelgenootschap, d.w.z. dus uitbouw c.q. professionalisering van het vertaalwerk zelf èn van de verspreiding van de Bijbel. Het genootschap nam afscheid van zijn voorzitter in een nieuw gebouw; het Kas di Beibel staat aan de Gaitoweg nr 3. Nieuwe voorzitter werd de heer G. Vrieze. Verder trad de heer R. Scholma uit het bestuur, maar dat gebeurde om hem de gelegenheid te geven op hetzelfde moment in dienst te treden van het Bijbelgenootschap als full-time vertaal- coördinator/directeur. Het Bijbelgenootschap met in het bestuur de heren G. Vrieze, J.C. Schaap, A. Goedbloed, R. Koeyers en mevrouw P. Wawoe, ging een nieuwe fase tegemoet.

... de nieuwe huisvesting van Sosiedat Antiano di Beibel ...

BIJBELWEEK

Van 27 oktober t/m 3 november '85 is er de jaarlijks terugkerende bijbelweek. Waarschijnlijk is U langs andere weg al het een en ander ter ore gekomen over de activiteiten tijdens die week. Normaal is er een collecte in de kerken voor het werk van het genootschap, maar dit jaar is er meer. In deze week vindt ook de uitgave plaats van de Papiamentse versie van het boek Ruth. Weliswaar is dit boek niet zo omvangrijk, maar er is weer een hoofdstuk toegevoegd aan de Papiaments-talige versie van de Bijbel.

Ook is er morgen 'open house' aan de Gaitoweg nr. 3 van 10.00 tot 15.00 uur. Men kan een kijkje nemen in het 'nieuwe' gebouw, maar vooral kan men eens even in de winkel terecht om te zien op wat voor manieren het bijbelboek uitgegeven is. Er zijn werkelijk schitterende uitgaven in deze winkel aanwezig. Ook valt op de enorme variëteit. Men kan volledige uitgaven vinden, maar ook gedeeltes van de Bijbel die bijvoorbeeld speciaal voor kinderen zijn geschreven. Er zijn Bijbels met alleen teksten, maar er zijn ook Bijbels die rijk geïllustreerd zijn met illustraties uit de (parallelle) geschiedenis.

Overigens 'open house' is een wat vreemd woord in deze samenhang. Het is de officiële openstelling van gebouw en winkel die aanleiding zijn geweest tot dat woord, maar vanzelfsprekend kan men op ieder normaal uur terecht aan de Gaitoweg, zoals bij een gewone winkel.

VERTAALWERK

Op dit ogenblik zijn er twee versies van het Nieuwe Testament in het Papiaments. Beide vertalingen zijn eigenlijk niet goed. Het is te veel eenmanswerk geweest, hetgeen ertoe geleid heeft dat niet steeds de juiste vertaal- principes zijn gehanteerd. Daarnaast is het taalgebruik verouderd (men bedenke dat die vertalingen al van lang geleden dateren). Er zijn té veel leenwoorden uit het Spaans. De spelling is verouderd, waardoor de vertaling vaak niet leesbaar is. Kortom het is tijd voor een nieuwe vertaling, zeker als men weet dat van deze verouderde uitgave er toch nog wel zo'n 3000 exemplaren per jaar verkocht worden.

Binnen het genootschap streeft men ernaar om binnen tien jaar de gehele Bijbel in het Papiaments vertaald te hebben. Voor wie dat misschien lang toeschijnt, is het goed eens na te gaan wat er allemaal moet gebeuren. Men moet het natuurlijk op de eerste plaats eens zijn over de werkwijze bij het vertalen.

... v.l.n.r. Pater B. Oeverhaus, Pater B. van Baars, mejuffrouw Mena Henriquez en Robert Scholma ...

Toen Salmonan van pater Van Baars in druk verscheen, was het zaak na te gaan welke principes er bij de vertaling gevolgd moesten worden. Dat heeft in de eerste plaats natuurlijk te maken met de 'uniformiteit' van de vertaling, maar daarnaast is er ook een zeer belangrijk intermenselijk aspect. Als vrijwilligers in hun vrije tijd en ook professionele mensen bezig zijn met dit enorme werk, dan mag nooit een verschil van mening over een vertaling leiden tot een persoonlijke controverse. Dat zou

(doorlezen op pag. 4)

Ingezonden

De klacht der verbeelding

Reactie op de ingezonden brief van Frank Martinus Arion dd. 11 oktober 1985.

Met verbazing heb ik de reactie gelezen die Frank Martinus schreef op één artikel in een serie reisverhalen van mijn hand over de Nederlandse Antillen. Het gaat om het stuk waarin ik onder andere verslag heb gedaan van een ontmoeting met hem. Mijn verbazing komt voort uit het feit dat de verongelijkte toon van zijn reactie zo scherp contrasteert met mijn buitengewoon prettige herinneringen aan ons gesprek. Ik hoef de knop van de bandrecorder op mijn bureau maar om te draaien of daar klinkt weer het geruis van de zee, het getinkel van glazen en boven alles uit de schaterlach van Frank Martinus die de ene anecdote na de andere opdist — vrijwel direct krijg ik heimwee naar uw zonnige eiland.

De bandopname heeft mij geholpen om de woorden van Frank Martinus later correct weer te kunnen geven. Dat ik daarbij wel heb moeten selecteren zal ieder die de auteur kent, begrijpen: hij is een zeer begaafd causeur.

Frank Martinus beschuldigt mij er in zijn reactie dan ook niet zozeer van dat ik hem woorden in de mond heb gelegd die ik niet kan hebben gehoord, nee, hij meent dat ik hem heb "gedwongen" zich met één van zijn romanfiguren te vereenzelvigen, vervolgens "omdat dat politiek het meest onschuldig lijkt" alleen over de sexuele gewoonten van deze figuur heb willen praten om hem tenslotte "volgens de roep van de Europese moraalmode" te kunnen veroordelen. Onzin.

In alle acht artikelen die ik over mijn reis naar de Antillen heb geschreven zijn persoonlijke belevenissen van de reiziger gecombineerd met verslagen van gesprekken die ik heb gevoerd. Dat Frank Martinus de beschrijving van een bezoek aan Campo Alegre nu opvat als een deel van een interview met hem, een deel dus van een stuk dat geheel om zijn persoon draait, is niet juist.

Maar dat ik het één op het ander heb laten aansluiten is natuurlijk niet toevallig. Niet alleen Frank Martinus maar ook Boeli van Leeuwen, Tip Marugg en Edward de Jongh laten in hun werk figuren in contact komen met prostituées. Daarbij is het opvallend dat er steeds zonder gemoraliseer over, bijvoorbeeld, Campo Alegre wordt geschreven. Opvallend, let wel, in Europese ogen. Ik had de indruk, ook uit gesprekken met Antillianen waarvan er één aan het begin van het gewraakte stuk is weergegeven, dat dit thema in de letterkunde iets te maken had met de verhouding tussen mannen en vrouwen op Curaçao. Ik heb speciaal Frank Martinus daarover aangesproken, omdat hij meer dan de andere drie auteurs over vrouwen heeft geschreven. In zi n boeken zijn het hoofdpersonen die gelijkwaardig aan de mannen zijn en één van die boeken is zelfs opgedragen aan "vrouwen met moed". Bovendien ziet Frank Martinus zich, als ik me niet vergis, als een *progressieve* Antilliaanse schrijver en in West—Europa is het de laatste jaren juist de progressieve vrouwenbeweging (waar ik overigens niet toe behoor) die fel tegen prostitutie ageert. Allemaal redenen die het interessant maken om juist hem om commentaar te vragen.

Dat had hij overigens best mogen weigeren. Voor het feit dat hij dat niet deed, was ik hem uiteraard dankbaar. Helaas wist ik niet dat hij bij het vertellen van zijn openhartige verhalen het hoofd van één van zijn romanfiguren had opgezet. Daartoe gedwongen heb ik hem zeker niet — hoe zou ik dat kunnen? De naam 'Boeboe Fiel' komt zelfs in het hele artikel niet voor. Even later blijkt Frank Martinus overigens in de huid van Janchi Pau te zitten — wederom niet op mijn verzoek. Ook Janchi Pau was door mij niet aan de orde gesteld. Zoveel benul van feit en fictie heb ik nog wel, dat ik schrijver en romanfiguur uit elkaar weet te houden. Frank Martinus heeft daar jammer genoeg meer moeite mee.

Door alle gedoe over Campo Alegre lijkt het, alsof dit het enige is geweest dat in de weergave van het gesprek met Frank Martinus is terecht gekomen. Dat is niet zo. De lezer vindt ook passages over het Papiamentu, over sociale ongelijkheid, over Cola Debrot en over schrijven in het algemeen. Dat bij dat laatste vooral *Dubbelspel* aan de orde kwam, heeft twee redenen. De ene is, dat ik het persoonlijk nog steeds zijn meest geslaagde boek vind. De tweede, dat het de enige van zijn drie romans is, die op Curaçao speelt. En over Curaçao ging het nu net in mijn artikel.

"Boeboe Fiel heeft mij van veel schijnheiligheid genezen", schrijft Frank Martinus. Na het lezen van zijn reactie ben ik daaraan gaan twijfelen. Waar hij in ieder geval niet van genezen is, is een merkwaardig soort schizofrenie die hem kennelijk overvalt wanneer hij met een journalist spreekt. Hij had me aan het begin van ons onderhoud best eens mogen waarschuwen dat ik met een hele reeks fictieve figuren zou gaan converseren in plaats van met Frank Martinus, een man uit één stuk. ●

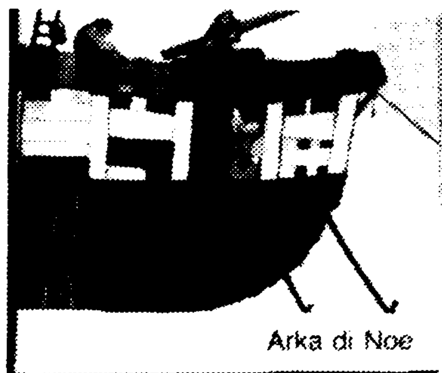
H.M. VAN DEN BRINK

Het Antilliaans Bijbelgenootschap

(Vervolg van blz. 3)

voor de praktijk van het vertalen zeer ongewenst zijn. Het is daarom zaak dat dat verschil van mening terug gebracht kan worden tot een al of niet verkeerde interpretatie van een vertaalprincipe. Men kan dan hooguit van mening verschillen over dit of dat principe, en men kan dat bijstellen of iets dergelijks. Nooit zal dat verschil van mening over vertaald werk leiden tot platvloerse ruzies en ruzietjes.

Men moet dus mensen uitzoeken die het met een dergelijke werkwijze eens zijn. Per 1 januari aanstaande komt er wel een fulltime vertaler in dienst, maar toch blijft er spake van vrijwilligerswerk. Aan de vrijwilligers worden hoge eisen gesteld. Ze moeten beslist een uitermate goed taalgevoel hebben, zowel voor het Nederlands als het Papiaments. Ook moeten zij weten wat in de grondtekst staat. Ze laten zich

Arka di Noe

hierbij leiden door o.a. de nieuwe vertaling van het Nederlands Bijbelgenootschap van 1951. Daarnaast is er de hulp van een aantal exegeten die de oorspronkelijke tekst kunnen verstaan. Verder hebben ze als voorbeeld de Spaanse versie Dios habla hoy. Men 'drinkt' de Bijbel- vertalingen 'in' en probeert vervolgens wat men tot zich genomen heeft in zo degelijk mogelijk Papiaments weer te geven, d.w.z. dat de vertaling een authentiek karakter heeft en echt Papiaments is.

Verder moet men zich realiseren dat het Genootschap voor zijn vertaling een brede doelgroep op het oog heeft. De Bijbel in het Papiaments moet binnen alle kerken gebruikt kunnen worden; ook moet de vertaling liturgisch bruikbaar zijn. Het derde doel is dat deze vertaling eveneens begrijpbaar is voor mensen die buiten een kerk staan. Dat alles samen is voorwaar geen geringe opgave.

Het zou te ver voeren om alle

Na Kaminda pa Fiesta di Pasku

vertaalprincipes die men hanteert hier uitgebreid aan de orde te stellen. De vertalers hebben stukjes vertaling gemaakt bij wijze van proef. Die hebben ze uitgebreid met elkaar besproken en basis van vergelijking, uitwisseling van gedachten e.d. kwam men tot bepaalde afspraken. Ook probeerde men de eigen bevindingen aan te vullen met wat men van andere landen in dit opzicht kon verkrijgen.

Dat het allemaal niet meevalt, mag o.a. blijken uit het feit dat men al sinds 1981 bezig is met het tot stand brengen van een kinderbijbel. Ondanks alle noeste pogingen moet men toch constateren dat een Papiamentstalige kinder-

Nasementu di Hesus

bijbel nog steeds niet gereed is. Toch valt bij alle medewerksters en medewerkers een tweetal zaken te constateren: zij allen hebben een grote liefde voor de Bijbel, en daarnaast: zij hebben allen een grote liefde voor de taal. Daarmee moet een tien-jaren- plan te realiseren zijn, ku Dios ke.

A. Graafsma

"Let us chant our Creator at all times and without end, because He has made us worthy to be the sons of Curaçao."

These words are the English translation of the final stanza of the national hymn of Curaçao. They speak of being "sons of Curaçao", but, you might rightly ask, "where are the daughters?" The daughters of Curaçao may not figure in the words of the national hymn, but these valiant women are the backbone of the life of this famous little island, and they make up what is perhaps the only (almost — there is no full-time male translator) all-female translation team in the world.

These women, nine in number, vary in age from 25 to 60. Two are Catholic sisters, one a church worker, four are school teachers, one a private secretary, and one a civil servant. All nine of these gifted persons speak Papiamento as their mother language, Dutch (their language of education), English and Spanish.

You may well inquire how it happens that all these translators (with one exception) are women? I put the same question to one of the Catholic sisters on the team. She explained that the men of Curaçao prefer to stay at home and play cards, keep an eye on the little ones, and send the women out to work. In fact, she adds, the women rather like their careers and independence.

Well, if the "daughters of Curaçao" are not sung in the national hymn, is it too much to think that the angels in heaven may have reserved a somewhat higher praise for them?

Dr. W. William D. Reyburn

* * * *

(Dr. William D. Reyburn is the United Bible Societies Translation Consultant for the Americas Region of the UBS.) ●

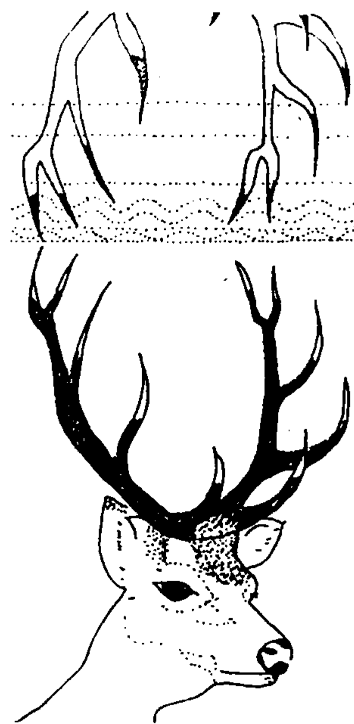
E BINA I SU KACHU

Un biná a yega na un dam
pa bebe sasia su set
el a mira den e awa limpi
su refleho kla marká.

E biná a para prònk gosa
su kachu tan bistoso
pero su patanan fini
a pon'é sinti bèrgwensa.

Den esei el a tende yagdó
i manera welek el a ranka sali
e patanan ku el a despresiá
a karg'é hiba leu fo'i peliger.

Pero su kachu tan stimá
a bin keda pegá
den rama di mata
i yagdó a logra koh'é.

***

Loke ta bunita
por yena bista di hende
pero muchu mihó ta
apresiá loke ta útil.

BO MES KOMO HUES

Un kaso penal di aña 1887.
Un muhé di 75 aña di edat, tabata kana pidi limosna. E tabata mankaron, enfermo y e tabata haña solamente 50 sèn di "Armenzorg" pa siman.
Pidimento di limosna ta kastigabel pa ley. Dilanti di hues e ansiana a defende su mes basá riba "overmacht".
Bo mes komo hues; kiko lo tabata bo desishon?

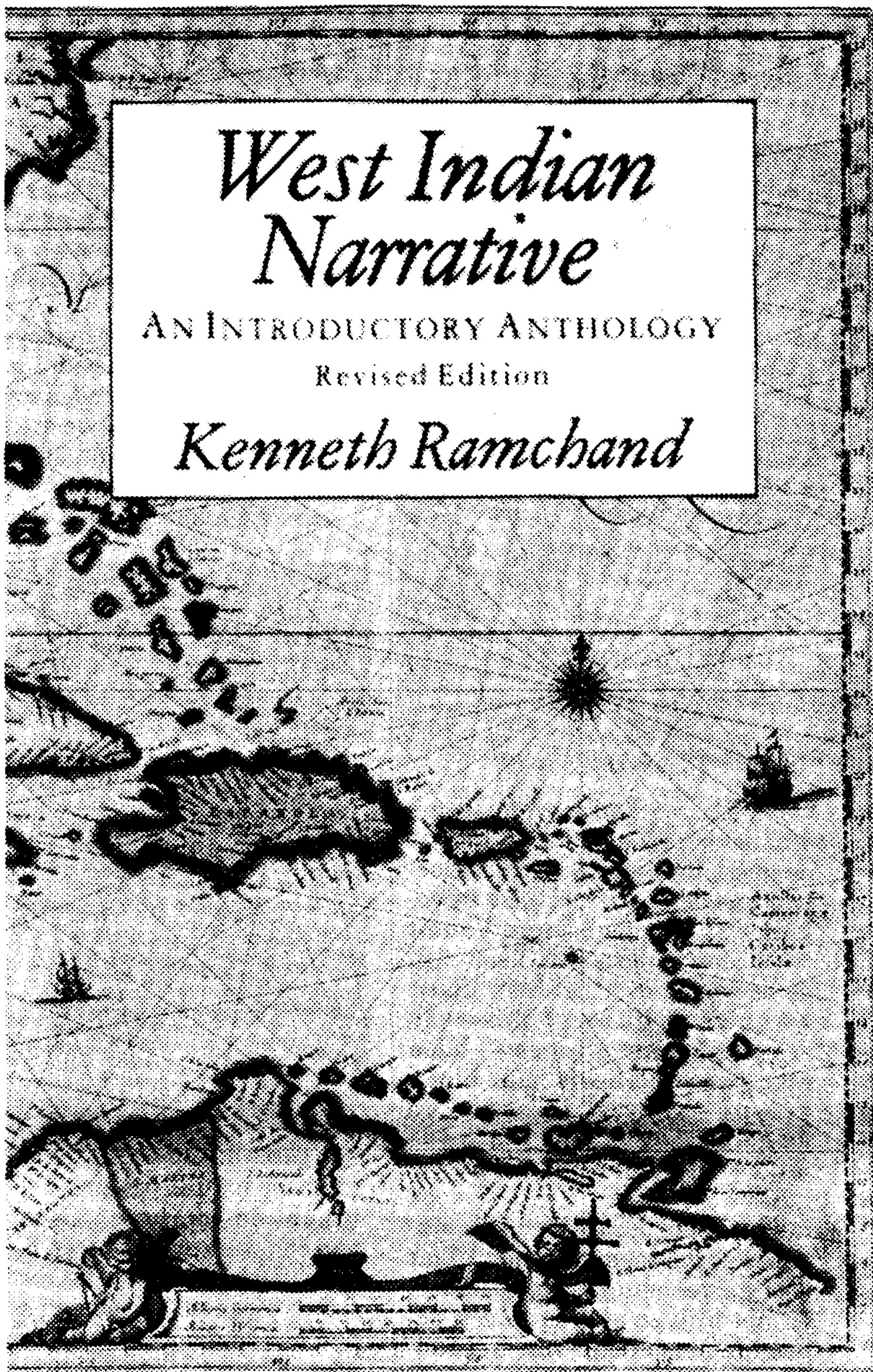
J.G. de Windt.

(mira blachi 11)

The West Indian Novel and its Background "herziene" uitgave

Vijftien jaar geleden verscheen de handelseditie van Kenneth Ramchands proefschrift *The West Indian Novel and its Background* bij de Londonse uitgeverij Faber & Faber. De studie maakte Remchand tot een autoriteit op het terrein van de Westindische Literatuur en heeft stellig eveneens bijgedragen tot een grotere bekendheid van deze literatuur. In de loop van de jaren werd het meerdere malen herdrukt. Vorig jaar verscheen een herziene uitgave — 'second edition' — van dit werk bij Heinemann, die dit jaar ook de lokale boekhandels bereikte.

Deze 'tweede editie' verschilt slechts in geringe mate van de 'eerste': een kort voorwoord en een uitbreiding van de 'year by year bibliography', de tekst van de studie als zodanig is onveranderd gebleven. In het licht van literatuurwetenschappelijke ontwikkelingen en de sterk toegenomen kennis van de Westindische literatuur in de laatste vijftien jaar is Ramchands verantwoording om de 'herziene' uitgave feitelijk onveranderd te laten nogal zwak. "One has changed and the situation has changed so the book would be different if it were being written today. But I am glad to have been the author of *The West Indian and its Background* and cannot wish to make alterations at this time. I would not have agreed to a new edition if I did not believe that it is still a useful contribution to West Indian Literary studies." Mijns inziens had Ramchand zich hier wel iets bescheidener kunnen opstellen: '*was* a useful contribution'.

Ramchands pionierswerk wordt gekenmerkt door een uitgesproken hang naar waarde-oordelen — typerend voor de Britse literatuur-kritische opleiding die hij heeft genoten. Zo laat Ramchand er geen twijfel over bestaan dat Roger Mais' *Brother Man* (oorspr. 1955) een beduidend betere roman is dan Sylvia Wynters *The Hills of Hebron* (oorspr. 1962), en dat Michael Anthony's *The year in San Fernando* (oorspr. 1965), met kop en schouders uitsteekt boven Austin Clarke's *Amongst Thistles and Thorns* (1965). Hiermee kan men het al dan niet eens zijn, met de *expliciete* waardering en argumentatie weet men in ieder geval waar men aan toe is met Ramchand. Dit weet men echter *niet* voor wat de keuze betreft van de behandelde werken als zodanig. Evenmin wordt duidelijk uit de eigenlijke studie waarom Ramchand zo'n beperkte opvatting over de 'background' van de Westindische roman heeft. Aan beide punten besteedt Ramchand nu kort aandacht in zijn 'preface to the second edition': een (onbedoelde) waarschuwing: Ramchand heeft zich door heel wat meer laten leiden dan hij in 1970 expliciteerde.

In de jaren zestig heeft Ramchand zich laten leiden door een (voor hem) inmiddels achterhaald ideaal. Dit ideaal betreft een Westindische toekomst waarin de verschillende groepen hun eigen etnische bijzonderheden langzaam maar zeker en op vreedzame wijze zouden opgeven voor een gemeenschappelijke Caribische identiteit. "(A)fter more than ten years of living amidst *the realities of post - Independence racialisms* it might have been difficult to write with the idealism of the earlier more hopeful period" (mijn cursivering), stelt Ramchand nu in het nieuwe voorwoord en laat het hierbij. Ramchands ideaal bracht met zich mee dat hij de invloed van literaire teksten en stromingen die wèl een specifieke etnische voorkeur uitspraken, en / of een uitgesproken militante houding propageerde, niet of nauwelijks ter sprake bracht. Het werk van Edgar Mittelholzer (Guyana, 1909-1965), waaruit een opmerkelijke voorkeur voor de Europese cultuur spreekt, en het werk van Ralph de Boissière (Trinidad, 1907) waaruit een militante anti-Westerse houding naar voren komt, lijken mij vooral hierom buiten het boek van Ramchand te vallen. Sindsdien is overigens door verschillende andere critici voor beide schrijvers een plaats opgeëist in de Westindische literatuur — zo ook voor teksten die de Afro- Caribische erfenis verheerlijken. In zijn studie doet Ramchand daarentegen zijn uiterste best om de verheerlijking van het Afro- Caribische cultuurgoed te minimaliseren. Opvallend is in dit verband dat enkele door Ramchand besproken teksten die de Caribische band met Afrika aanhalen door hem negatief gewaardeerd — Sylvia Wynters *The Hills of Hebron* bijvoorbeeld, al concentreert zijn geëxpliciteerde veroordeling zich op 'romantechnische' aspecten (toeval?). Waarschijnlijk wreekt zich in deze ook Ramchands concentratie op romans. Zoals elders in de regio heeft de verheerlijking van de Afrikaanse afkomst met name vorm gekregen in poëzie.

Door zich te beperken tot romans heeft Ramchand ook geen oog gehad voor de rijke orale literatuur. Het eerste van de drie delen van *The West Indian Novel and its Background* heet 'Life without Fiction' (pp. 1-76) en zou onder andere een (historische) verklaring moeten geven voor de moeizame start van de Westindische roman in de eerste decennia van deze eeuw en voor het emigreren van Westindische schrijvers in de jaren '50. Daar Ramchand (het bestaan en de invloed van) de mondeling overgeleverde literatuur onvoldoende erkent zijn de betreffende verklaringen alles behalve toereikend. Ook vóór de opkomst van de roman in de Westindische samenlevingen was er een 'Life *with* Fiction'. Het heeft lang geduurd voordat dit werd ingezien door o.a. de schrijvers van romans, die dan ook lange tijd geen aansluiting zochten bij de bestaande traditie en zodoende ook geen 'gehoor' kregen.

Niet alleen Ramchands ideaal maakt dat men zijn uitspraken in *The West Indian Novel and its Background* met enige terughoudendheid dient te lezen. Ramchands — toenmalige èn huidige — opvatting over hoever de criticus zich bezig dient te houden met de 'background' heeft inmiddels het nodige aan overredingskracht ingeboet. De sociaal-historische context waaruit een werk voorkomt en naar verwijst mag feitelijk niet onderzocht worden volgens Ramchand. Voor Ramchand betekent 'background' voornamelijk 'analfabetisme', 'potentiële lezers', 'het standaard Engels en de lokale varianten', 'uitgevers', 'distributie', 'onderwijs in literatuur', 'literaire tijdschriften'. Wanneer we verder zouden (onder)zoeken dan '(t)here is a danger of losing one's sense of the mystery of the creative act and of the secrecy of the text(...),' aldus het voorwoord tot de 'tweede editie'. Een merkwaardig standpunt. Ramchand spreekt in dit verband van "take thunder for granted". Of wel, door gebrek aan kennis blijven sidderen en beven voor onweer, zo ook door de knieën voor het geschreven woord. Als alle schrijvers (en critici) er zo over dachten, dan zou de literatuur zich niet ontwikkelen: het doorzien van door een oudere generatie veronderstelde verbanden tussen literatuur en sociale werkelijkheid brengt jongere schrijvers onder andere tot vernieuwingen. Ramchand overschat bovendien onze intellectuele mogelijkheden, alsof we volgende week alle 'geheimen' en 'mysteriën' uit de wereld zouden hebben geholpen.

Ramchands *The west Indian Novel and its Background* lijkt mij niet een studie om anno 1985 als gezaghebbend te raadplegen. Er ging een enorme stimulans vanuit naar de studie van Westindische literatuur en naar de (her)uitgave van Westindische romans (de *Caribbean Writers Series* bevat inmiddels vele van de door Ramchand besproken werken). De betreffende literatuurstudie is echter wel al enkele stappen verder gekomen en heeft de aanpak van Ramchand grotendeels achter zich gelaten.

AART G. BROEK

(*Kenneth Ramchand, "The West Indian Novel and its Background", second edition, London: Heinemann, 1984. xii + 310 blz. c. f 19,50.*)

LINKS

Na een schuiver die in een lachfilm geen slecht figuur zou slaan, maar mij in huilen deed uitbarsten, "mocht" ik een tijdje mijn rechterhand niet gebruiken. Nu kan het werkwoord 'mogen' in al zijn vervoegingen een averechtse uitwerking op mij hebben, toch laat ik achtervolgd door de pijn die ik met pilletjes om de tuin in tracht te leiden en deskundig advies:"Het is voor uw bestwil mevrouw!", mijn hand een poosje met rust. "Wat erg, en nog wel je rechterhand", zeggen de mensen meewarrig kijkend naar de draagdoek waarin ik het lamme handje goed zichtbaar overal mee naar toe sjouw. Overigens ben ik volkomen onschuldig linkshandig geboren. In een tijd dat inkt nog moest drogen, veegde ik wat ik net had opgeschreven meteen weer uit."Hoe eerder je rechts leert schrijven hoe beter", zei de juffrouw die het beste met me voorhad. Na al die jaren sta ik nu bij de kassa openlijk maar nog wat onwennig met mijn linkerhand een cheque uit te schrijven. Het kan mij niet schelen dat de juffrouw mij wantrouwig gadeslaat en ruim de tijd neemt om te controleren wat ik heb opgeschreven terwijl zich een rij van ongeduldige mensen vormt. Ik kom er recht(s) vooruit. Ik ben links!

TJOEMA.

Charismatische vernieuwing tien jaar op Antillen

Mgr Ellis: gebedsgroepen moeten actief worden in het apostolaat

TIJDENS DE INDERTIJD op Curaçaos kerkelijk gebied befaame Blauwbaai-dagen werd tien jaar geleden de Katholieke charismatische beweging geboren. Dit gebeurde wonderlijk genoeg tijdens een oecumenische samenkomst. Dat was de Blauwbaaidag indertijd: een dag van de Curaçaose raad van kerken waarvan de katholieke kerk volwaardig lid is. Op die dag presenteerden abt Vlaar, father Blackett en Babsy Bleasdell de charismatische beweging zoals die op Trinidad tot stand was gekomen. Na de Blauwbaaidag bleven zij nog enige tijd op Curaçao. Via de retraite voor religieuzen te Brakkeput Ariba werd bekendheid gegeven aan de charismatische beweging waarna een basis werd gelegd welke degelijk genoeg bleek om tien jaar het enige duizenden mensen het tweede lustrum te vieren.

De charismatische beweging heeft in die korte tijd zijn ups en downs gehad. Na een hausse van zo'n vijf jaar geleden lijkt nu de tijd van de grote groei binnen de katholieke gelederen voorbij. Mogelijk ook omdat vele katholiek gedoopten zich blijkbaar meer thuis voelen in de talrijke Pinksterkerkjes welke als paddestoelen uit de grond zijn geschoten in de laatste jaren. Misschien als een onbetaalde rekening voor de grote

maar wat Europees - koele katholieke kerk? De charismatische beweging heeft zich ook binnen de katholieke gemeenschap ontwikkeld en een plaats veroverd en wordt gedragen door zijn gebedsgroepen die ook op ander gebied actief zijn. Of de beweging de grote verandering teweeg heeft gebracht binnen de katholieke kerk waarover men wel eens gedroomd heeft toen men uitpuilende kerken trok, dat valt te bezien.

Van de viering van het tweede lustrum werd het volgende verslag ontvangen van de "charismatici":

In het weekend van 4, 5 en 6 oktober heeft de Katholieke Charismatische beweging hun tweede lustrum gevierd op de Antillen, speciaal op Curaçao. Eregast was mevr. Babsy Bleasdell uit Trinidad, die samen met Abt Vlaar van Mount St. Benedict (Trin.) en de priester Harcourt Blackett uit Barbados, in 1975 de eerste stoot gegeven heeft tot het ontstaan van de Vernieuwing op de Nederlandse Antillen. Pater Emiliano Tardif, een Canadees die sinds lang in de Dominicaanse Republiek werkzaam is, was de voornaamste spreker. Hij werd zeer harmonieus bijgestaan door het echtpaar Alexis en Elba Camilo en door Mej. Pura Deogracias. Het thema van de feestdagen: "Jezus Christus: Leven, kracht en hoop", wisten ze op indrukwekkende wijze te vertalen naar het publiek door hun woorden, getuigenissen en gebeden voor allerlei doeleinden.

Na twee voorbereidings- bijeenkomsten, zaterdag 28 september in het Dr. J. Antoine Maduro-stadion en op 29 september op het Brionplein, konden enkele duizenden op de volle tribune van Sentro Deportivo Korsou en omgeving twee onvergetelijke dagen meemaken. Het opbruisen van samen loven en prijzen van de Heer, in gebed, zang en muziek werkte aanstekelijk. De muziekgroep van de jongeren van Steenrijk wist op treffende wijze harten en lichamen te bewegen, zodat dit samenzijn een "real Caribbean style" kreeg.

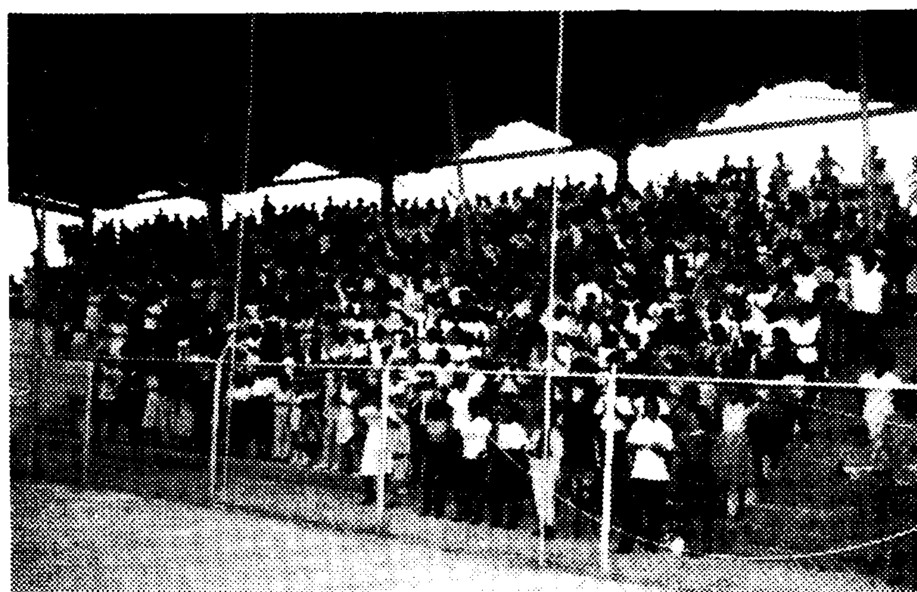
Na het laaiend enthousiasme van het eerste lustrum in 1980 is de geest in sommige gebedsgroepen van de charismatische beweging wat gaan sudderen. Vanuit twee centrale groepen, heeft zich de beweging over het hele eiland verspreid. Op dit ogenblik bestaan er ruim twintig groepen — bijna elke parochie heeft haar eigen groep — van volwassenen en jongeren. Deze beweging is ook uitgewaaierd naar Aruba en Bonaire waar de gebedsgroepen ook in bijna elke parochie in voortdurend lofgebed samenkomen. Maar door gebrek aan geschikte leiders en het blijven steken in een bepaalde structuur van bidden, moest er een nieuwe impuls komen.

Je zou kunnen zeggen dat met deze viering een nieuwe raket gelanceerd wordt om nieuwe gebieden en mogelijkheden van het gebed te gaan verkennen. Waar het naar toe moet, heeft o.a. Mgr. W. Ellis in zijn felicitatiebrief aan de leden van het Nationale Team en aan de charismatici verwoord: "Mijn innige wens is, dat de gebedsgroepen na hun 10 jaar zullen proberen meer mensen te winnen voor Christus door middel van aktief apostolaat onder het volk, zonder hun eigen geestelijk leven te verwaarlozen. Deze aktiviteiten kunnen verwezenlijkt worden door verschillende diensten, zoals geloofsonderricht aan groot en klein, ziekenpastoraal, huisbezoek, kortom door allerlei werk waarmee jullie van dienst kunnen zijn in de parochies". Verderop zegt de bisschop: "Het is onze wens dat de gebedsgroepen waarachtig christelijke gemeenschappen gaan vormen, die gelijken op families waarin men kracht en steun vindt, en dat de Kerk groeit in eenheid en liefde.

Dan zal uw licht stralen over de mensen en ze zullen jullie goede werken zien en de Vader prijzen door Christus, die is Leven, Kracht en Hoop, in eenheid met de Heilige Geest"!.

Naast de taak van het vormen voor de ontwikkeling van eigen geestelijk leven en voor de dienstbaarheid aan kerk en wereld, is de basis van deze Vernieuwing.

Het is zoals kardinaal Suenens van België het heeft gezegd: "Iedereen moet door het Cenakel": het dorre, rutinaire geloof van veel christenen moet door een zekere ervaring heen komen tot het besef dat "Christus leeft". (zie ook het boek .:an pader E. Tardif: "Jesús

van geschikte leiders is hetgeen de bisschop tot uitdrukking heeft gebracht de voornaamste inhoud van een werkprogram van de charismatische groepen, die reeds en steeds meer zullen moeten aantonen dat ze gemeenschappen vormen die een "evangelische kracht" zijn in de Kerk van vandaag, zoals pater Tardif het opmerkte.

Hoe zou men deze kracht kunnen ontdekken?

Wel, de Charismatische Beweging heeft een buitenkant, zoals het spontaan hardop bidden en loven en handengeklap, maar de binnenkant, het zich openstellen voor de Heilige Geest in ons leven, het nederig aanvaarden van de gaven van God die een opgave zijn está vivo", vert; "De kracht van het evangelie". De Charismatische Beweging biedt een kans hiervoor.

Er zijn verschillende groepen waarin de mensen uitgedaagd worden tot een daadwerkelijk christelijk leven, zoals het Maria Legioen, de katuchumenen-beweging, de Foccolarini. We kennen de stichters van deze bewegingen. De stichter van de Charismatische Beweging kent men niet, want hij is zoals pater Tardif zegt: DE HEILIGE GEEST.

Aan de vruchten van die Geest zult u ze kennen. Mogen wij in de toekomst steeds meer vruchten plukken van de Charismatische Beweging tot heil van ons allen. ●

Evangelische hulpdienst:

Geen hinder inperking vrijheden in Nicaragua

FRANKFORT - De protestantse kerken van Nicaragua ondervinden bij hun werk geen enkele hinder van de van kracht geworden noodtoestand, gepaard gaand met inperking van de burgerrechten. Dat heeft de voorzitter van de Evangelische hulpdienst Cepad, Gustavo Parajon, laten weten aan de Wereldraad van Kerken.

Uit zijn bericht kan worden opgemaakt dat die kerken zich wat dit betreft ook geen zorgen maken voor de toekomst.

Op een extra bijeenkomst van Cepad op 31 oktober zou de algemene vergadering nagaan wat de uitwerking is geweest van het regeringsdecreet en welke aanbevelingen eventueel moeten worden gedaan. Parajon wijst erop dat nog steeds de in 1979 afgekondigde grondwet geldt met artikel 8, dat gewetens- en godsdienst- vrijheid garandeert.

Hij betreurt het wel dat de in 1982 tegen Nicaragua begonnen strijd „die de Amerikaanse geheime dienst CIA heeft georganiseerd", voortduurt en het openbare leven aanzienlijk bemoeilijkt. ●

Meningen van Vaticaan en Wereldraad blijven verdeeld

ROME — De rooms-katholieke Kerk en de Wereldraad van Kerken verschillen "diepgaand" over de bevrijdingstheologie. Dit is opnieuw gebleken tijdens de vergadering van de gemeenschappelijke werkgroep van RK Kerk en Wereldraad.

Daarbij was het tot een openhartige en nuttige discussie over de bevrijdings- theologie gekomen. Dit zei de Franse predikant Jacques Maury, namens de Wereldraad-voorzitter van de werkgroep, te Vaticaanstad tijdens een slot- bijeenkomst die door Paus Johannes Paulus II werd bijgewoond. Maury sprak daarbij de hoop uit dat de huidige discussie ertoe zal leiden dat de positie van de armen in de wereld erdoor zal verbeteren.

Tussen de Wereldraad en Rome kwam het deze zomer tot een felle controverse over de bevrijdingstheoloog toen de secretaris- generaal van de Wereldraad, dr Emilio Castro (Uruguay), het spreekverbod, dat het Vaticaan de Braziliaanse bevrijdings- theoloog Leonardo Hoff heeft opgelegd, scherp veroordeelde. "Die maatregel heeft negatieve gevolgen voor de verkondiging van het evangelie in Latijns-Amerika".

Castro, die sprak tijdens de vergadering van de Wereldraad te Buenos Aires, werd daarop bekritiseerd door de waarnemer van het Vaticaan, mgr Basil Meeking, die het spreekverbod een "interne RK gelegenheid" noemde. Castro erkende dat hij wellicht wat teveel als Latijnamerikaan had gesproken, maar handhaafde desalniettemin zijn kritiek. ●

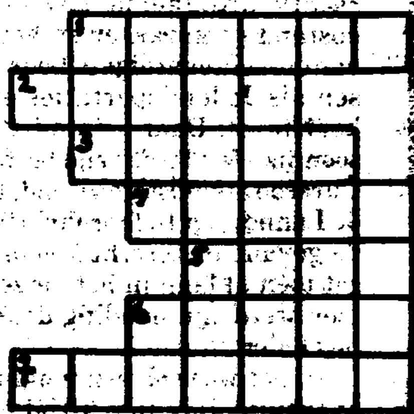
Papilon

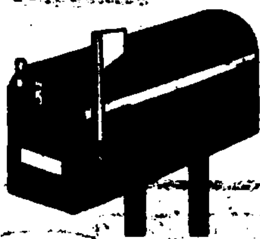
kinderpagina

Beste Tante Nel,

Ik heb een puzzel gemaakt. Kunt u hem in «Papilon» zetten? Hier komt'ie. Wat komt er uit, als je alle letters onder de pijl naast elkaar zet?

In de brievenbus

1. wat in de zee groeit
2. wat uit de kraan komt
3. meervoud van mag
4. schelp, die hier veel gevonden en gegeten wordt
5. wat je op de klok afleest
6. waar je op zit
7. eiland in de Caribische Zee.

En hier komen nog een paar moppen:

Drie bacteriën zitten in de buik van een man. Zegt er een: "De man [illegible] We moeten ons verstoppen".

"Ik ga bij het hoofd zitten", zegt de eerste.

"Ik ga bij het hart zitten", zegt de tweede.

"En ik neem de drol van half zeven", zegt de laatste.

Voor de ingang van een schouwburg in New York hangt een bordje: Verboden te roken. Denk aan de brand van 1976! Iemand heeft er een bordje naast gehangen: Niet op de grond spugen. Denk aan de overstroming van 1887!

Waarom kan je een muis niet melken?
Omdat er geen emmer onder past.
Ajo, groeten van

Maarten de Jong
Kaya Nikiboko Zd. 3
Bonaire

Beste Maarten,

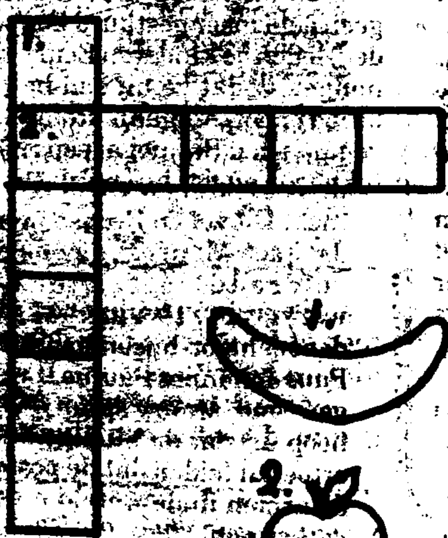
Allereerst mijn excuses. Ik ben vorige week met vakantie geweest en vond je brief pas deze week op mijn bureau. Heb je de puzzel zelf gemaakt? Knap hoor. Ik denk dat ik de oplossing wel weet, maar zou je die toch voor alle zekerheid nog even op kunnen sturen? Dan komt die de volgende week in «Papilon». Heel hartelijk bedankt voor je leuke brief en tot [illegible]

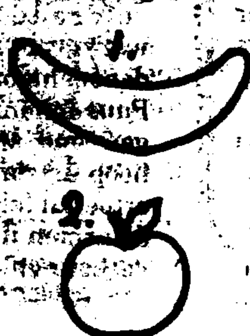
Tante Nel

Voor de eerste klas

VOOR DE EERSTE KLAS

Mm... lekker om te eten.
Schrijf de naam van vrucht 1 van boven naar beneden in de hokjes.
Schrijf de naam van vrucht 2 van links naar rechts in de hokjes.

Bammie het ezeltje

-door Nel Basilio-

"BAMMIE", ZUCHTTE mama ezel, "Eet je eten nu toch eens op". Bammie was een klein grappig ezeltje, met lange dunne poten en grote bruine ogen. Iedereen hield van hem en zijn mama natuurlijk het meest van allemaal. Maar toch mopperde mama ezel vaak op haar ezelzoontje. Dat kwam, omdat Bammie nooit wilde eten. Zelfs voor de sappigste kadushistukjes trok hij nog zijn neusje op. "Hoe moet dat nu?" zei mama ezel dan, "Zo word je toch nooit een flinke, sterke ezel".

Op een dag kwam kabouter Brr bij de ezeltjes op bezoek. "Ik heb de grote struik voor mijn huisje omgezaagd", vertelde hij. "Maar nu ligt hij vlak voor het tuinhek en ik ben te klein om hem weg te slepen. Ik heb een grote sterke ezel nodig".

"Oh, ik ben een grote sterke ezel!" riep Bammie, "Kijk maar". En hij strekte zich uit om maar zo groot mogelijk te lijken. "Welnee", riep zijn broertje Flip. "Ik ben veel groter. Mag ik helpen, kabouter Brr?" "Wel", zei kabouter Brr, "Dat wordt moeilijk, want de ezel van Baas Pepe wil ook al zo graag helpen. Maar weten jullie wat? We gaan een wedstrijd houden volgende week. Wie het sterkste is en de wedstrijd wint, mag de struik voor mijn tuinhekje weg slepen. Eten jullie dus maar goed". En hij gaf mama ezel een knipoogje.

Oh, wat wilde Bammie graag de wedstrijd winnen. En de eerste dag at hij dan ook heel goed. En mama ezel balkte van plezier. Maar de volgende dag was Bammie al een beetje vergeten, dat hij de wedstrijd wilde winnen. Mama ezel moest hem honderd keer zeggen: "Eet nu eens door, Bammie". De derde dag liet hij wel zeven stukken kadushi staan. En de vierde dag was alles weer net als vroeger. Bammie wilde niet eten. "Ik ben toch wel sterk", zei hij met zijn neus in de wind.

En zo kwam de dag van de wedstrijd. Kabouter Brr had een dik stuk touw en wie het hardst daaraan kon trekken, had gewonnen. Het ezeltje van Baas Pepe nam het ene eind in zijn bek

en Flip het andere eind. "Een, twee, drie... trekken maar"! riep kabouter Brr. De twee ezeltjes trokken en trokken en zuchtten en hijgden. Het viel niet mee, hoor. Ze hadden de hele week goed gegeten en waren allebei even sterk. "Hup, zet hem op!" schreeuwden de konijntjes en geitjes, de muisjes en de hagedisjes, die naar de wedstrijd waren komen kijken. Het ezeltje van Baas Pepe gaf een ruk aan het touw. Flip gaf ook een ruk aan het touw en toen... rolde het ezeltje van Baas Pepe ondersteboven. [illegible] "Hoera!" schreeuwde iedereen. [illegible] mocht Bammie met Flip trekken. Ze namen ieder een eind van het touw in hun bek. "Een, twee, drie... trekken maar!" riep kabouter Brr. En het volgende ogenblik gaf Flip een flinke ruk aan het touw en lag Bammie op zijn neus. "Hahaha, die Bammie!" lachten alle dieren. Bammie sloop met de staart tussen zijn poten weg. "Had ik toch maar goed gegeten", dacht hij beschaamd. "Nu lacht iedereen me uit".

Verborgen achter een rotsblok keek hij toe hoe Flip de struik voor het huis van de kabouter [illegible] weg [illegible]trekken. Flip rukte en trok, maar... de struik bleef liggen, waar hij lag. Hij was [illegible] Flip. [illegible] in stukjes zagen. Dat duurt wel vijf jaar, voor ik daar[illegible] mee klaar ben.

Bammie's oren gingen opeens recht overeind staan. "Nu zal ik eens wat laten zien", balkte hij zachtjes. "Ik ga zoveel eten, dat ik nog sterker word dan Flip en die struik weg kan trekken". En dat deed hij. Oh Oh, wat kon die Bammie van die dag af eten! Hij at alles op, wat zijn mama hem gaf en zei maar steeds: "Nog meer, mama". Mama ezel balkte van blijdschap en zei: "Wat zal ik nu een sterke Bammie krijgen".

Ja, mama ezel kreeg een heel sterke Bammie. Elke avond, als iedereen sliep, sloop Bammie naar de tuin van de kaboutertjes en rukte en trok uit alle macht aan de struik. Eerst gebeurde er natuurlijk niets. De struik bleef waar hij was. Maar op een goede avond, toen Bammie wel twintig dagen zo goed gegeten had, voelde hij opeens de struik een stukje vooruit gaan. En de volgende morgen vroeg stond Bammie bij de struik en balkte alle dieren uit de mond bij elkaar.

"Nee maar, wat is die Bammie groot geworden!" fluisterden de dieren tegen elkaar. "Hij lijkt helemaal niet meer op dat kleine ezeltje dat [illegible] touw kon [illegible]. "Hij heeft zeker [illegible] gegeten", zei [illegible] en knipoogde tegen mama ezel. [illegible] rukte Bammie de struik en trok uit alle macht. En met open bekjes van verbazing zagen de dieren de struik langzaam voorbijschuiven. Nee maar, wat was Bammie opeens sterk geworden!

"Hiep hiep hoeraa voor Bammie", schreeuwden ze allemaal. En dat Bammie daarna nooit meer zei: "Ik lust geen [illegible]", dat snappen jullie [illegible].

Boy, een Antilliaanse jongen in het Nederl

In het huis van de familie Ecury aan de Schelpstraat stond vroeger een kamferkist waarover de heer des huizes Segundo Nicasio (Dundun) met strengheid waakte. Als de kinderen of kleinkinderen zelfs maar in de buurt ervan kwamen, werden ze al met een blik gewaarschuwd daar weg te blijven. Zelfs zijn vrouw Annie was niet op de hoogte van alles wat er zich in de met geheimzinnigheid omgeven kist bevond. Ook na de dood van grootvader Ecury bleef de kist dicht, herinnert zich zijn kleinzoon Ted Schouten.

„Pas toen mijn beide grootvaders gestorven waren, vertelde de oude 'yaya' Carmen Gonzalez, die als klein meisje al bij de familie in dienst was getreden als hulp in de huishouding en kindermeisje, wat er in die kist zat: alle papieren over Boy Ecury, die in het Nederlandse verzet zat en op 6 november 1944 door de Duitsers werd gefusilleerd op de Waalsdorper- vlakte in de duinen bij Den Haag."

OPDRACHT

Toen Ted Schouten (na zijn middelbare schoolopleiding aan het Colegio Arubano, zijn studie Nederlands/Engels aan de Antilliaanse Leraren- opleiding en enkele t.v.-cursussen in Utrecht en Hilversum) in dienst trad bij Tele Aruba als 'producer', dacht hij voor zijn eerste eigen project aan een documentatie over zijn oom Boy Ecury.

„Wat ik als kind over Boy hoorde, was nogal verwarrend. Ik had het gevoel dat er iets niet klopte, dat de familie Boy ophemelde. Iedereen kan later wel zeggen dat iemand die stierf in de oorlog in het verzet zat, dacht ik. Grootvader had nooit veel informatie los gelaten over Boy; ik had maar enkele foto's gezien, niet meer. Jaren na de dood van mijn grootvader woonde ik vier jaar bij mijn grootmoeder; met haar heb ik veel over Boy gepraat. Tot aan haar dood hield ze zich veel met hem bezig.

Toen ik dus de opdracht kreeg een produktie te ontwerpen, was Boy een uitdaging om een vaag gevoel uit mijn jeugd te verifiëren. Als er voldoende visueel materiaal zou zijn, zou ik die uitdaging die ik mezelf stelde, accepteren.

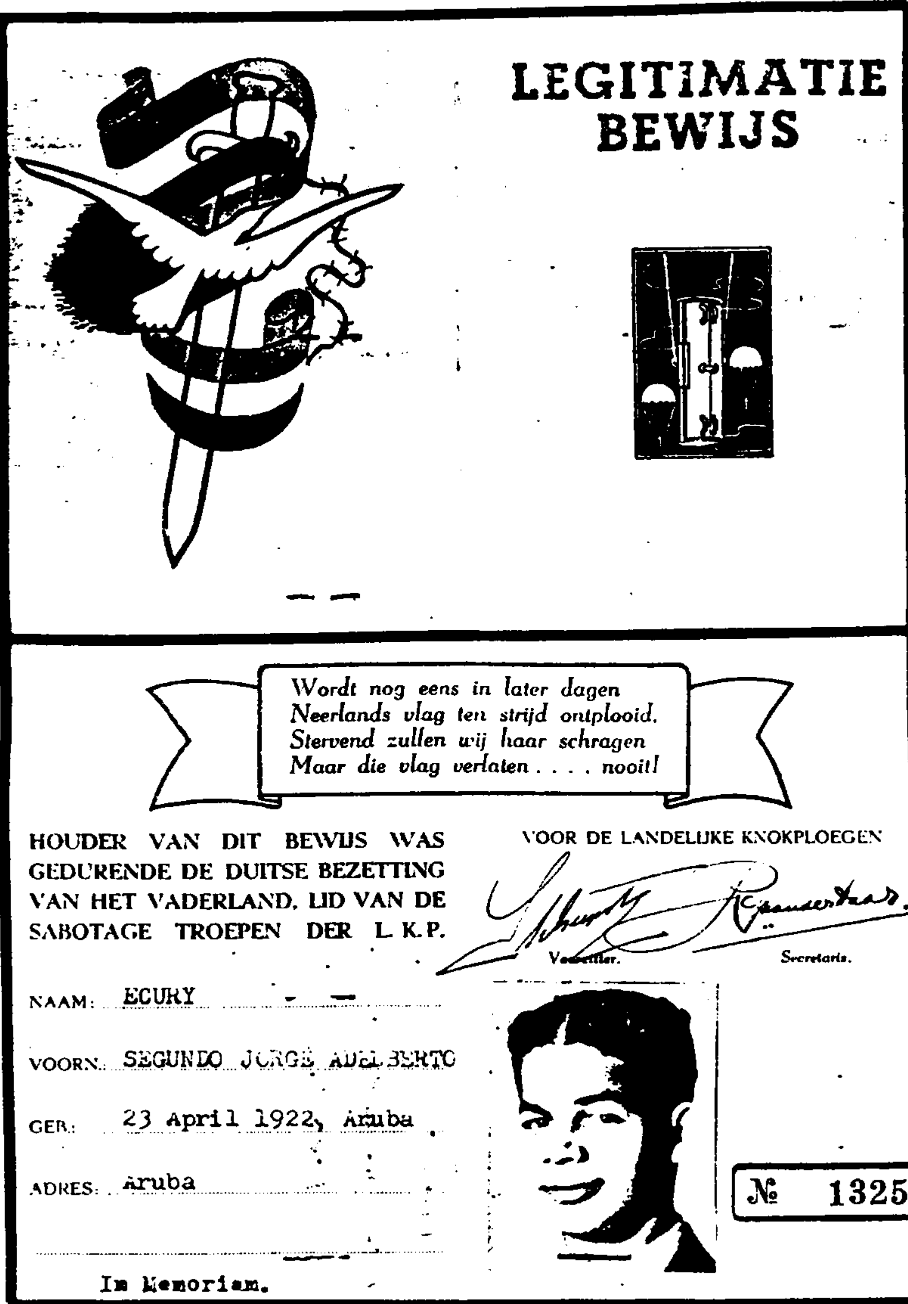
Met een gevoel alsof ik een taboe doorbrak, heb ik de kamferkist geopend. Toen ik al die albums zag, folders, foto's van Boys begrafenis met zoveel militairen erbij — Boy werd met militaire eer begraven — begreep ik dat Boy toch wat betekend moest hebben, en misschien meer dan ik aanvankelijk sceptisch wilde zien.

Mijn grootvader had dertien kinderen, waarvan Boy de middelste was. Met drie broers en zussen studeerde Boy vanaf 1937 in Nederland. Grootvader schreef zijn kinderen regelmatig en afschriften van al zijn brieven en van de brieven van de kinderen naar huis, vond ik alle keurig gerangschikt in de volle kamferkist. Grootvader voedde zijn kinderen die zover weg waren, op per brief; hij was streng, maar ook bezorgd, wat bleek toen hij in 1939 zijn kinderen zelf ging opzoeken.

Toen ik begon te lezen, ging de familie- geschiedenis voor me leven. Boy bleek, hoewel hij niet de oudste was, toch de rol te hebben van centrale figuur voor de kinderen Ecury in Nederland; hij bemoedigde en leverde kritiek.

Maar ook leerde ik uit de vele brieven iets over de positie van de Antillianen in de vooroorlogse Nederlandse gemeenschap. Die waren toen nog een zeldzaamheid, er was geen discriminatie, maar eerder verbazing over het anders zijn: de donkere huid, het gekrulde haar.

Toen ik een passage las waarin grootvader het betreurde dat er tot nu toe niemand was die het leven van Boy geboekstaafd had, stond mijn besluit vast. Ik wilde een t.v.-produktie maken over mijn oom als verzetsman, en vroeg subsidie aan bij de Sticusa, die ik na veel touwtrekken kreeg."

LEGITIMATIE BEWIJS

Wordt nog eens in later dagen
Neerlands vlag ten strijd ontplooid,
Stervend zullen wij haar schragen
Maar die vlag verlaten . . . . nooit!

HOUDER VAN DIT BEWIJS WAS GEDURENDE DE DUITSE BEZETTING VAN HET VADERLAND, LID VAN DE SABOTAGE TROEPEN DER L.K.P.

VOOR DE LANDELIJKE KNOKPLOEGEN

Voorzitter. Secretaris.

NAAM: ECURY

VOORN.: SEGUNDO JORGE ADELBERTO

GEB.: 23 April 1922, Aruba

ADRES: Aruba

№ 1325

Im Memoriam.

DOCUMENTATIE

In september 1983 was Ted Schouten drie weken in Nederland, waar hij op informatie uit ging bij het Rijksinstituut voor Oorlogs- documentatie; maar zijn eigen verzameling bleek intussen heel wat meer te bevatten dan wat daar voor handen was... Via het Nederlandse Roode Kruis en informatie van de Dienst Identificatie Berging bleek het mogelijk de plaats van het in de duinen gedolven massagraf te localiseren, hij informeerde telefonisch bij het ministerie van Defensie, hij bezocht in de gevangenis van Scheveningen de cel die herinnert aan de gevangen verzetstrijders, hij sprak met de voorzitter van het Comité Oranjehotel van de Stichting 40-45.

Boy Ecury wordt in het *Gedenkboek van het Oranjehotel* uitvoerig vermeld, wat eigenlijk onjuist is, omdat hij daar nooit gevangen heeft gezeten.

Ted Schouten sprak met familieleden en met mensen die Boy hebben meegemaakt. Het resultaat was een enorme hoeveelheid materiaal waaruit de documentaire BOY tot stand kwam, die in mei 1984 door Tele Aruba werd uitgezonden en op 6 november ter gelegenheid van de veertig-jarige herdenking van Boys sterfdag, werd herhaald.

„Intussen was ik in januari 1984 al benaderd door de Nederlandse auteur Miep Diekmann, die me vroeg een boek over Boy te schrijven voor de Arubaanse uitgeverij Charuba. En daarmee kon ik mijn stille belofte die ik mijn grootvader gedaan had, inlossen."

KARAKTER

„Boy komt uit de familie- papieren tevoorschijn als een zelfbewuste, wat koppige figuur, met een sterk rechtvaardigheids- gevoel. Zijn strenge vader accepteerde hij als zodanig, maar verder moest er niemand aan hem komen. Toen frater Sigismund hem op school een keer hardhandig aan zijn oren trok zonder reden, was dat voldoende om Boy resoluut van school te halen en hem op een openbare school te plaatsen.

In Nederland had Boy het aanvankelijk niet gemakkelijk. Het grote Arubaanse gezin leefde in betrekkelijke welstand en het was in Nederland in die tijden een heel stuk minder, financieel gezien. Het eten in het kostgezin was niet al te ruim. Kaas, jam, koek: voor een Antilliaan was het èn het een èn het ander, voor de minder welgestelde Nederlanders was het òf het een òf het ander. En de porties waren klein!

Toen de oorlog uitbrak en er geen geld meer gestuurd kon worden, leden de kinderen Ecury zelfs honger, zodat ze bij een bakker brood moesten gaan stelen. Bovendien had Boy nogal eens moeilijkheden omdat hij snel dacht dat hij beledigd werd; hij had een paar lange tenen!"

VERZET

Waarom begaf zo'n Antilliaanse jongen (die het thuis goed had en die door zich wat verdekt op te stellen, de oorlog had kunnen uitzitten, waarna zijn bedje op Aruba gespreid zou zijn) zich in het Nederlandse verzet?

„Het was een combinatie van factoren als een aangeboren rechtvaardigheids- gevoel, zijn opstandige karakter en het zien van onrechtvaardige gebeurtenissen als Jodendeportaties en arbeidsinzet. Daar kwam het persoonlijke feit bij dat zijn beste van Curaçao afkomstige vriend, Louis de Lannoy, op 10 februari 1944 in de gevanenis terecht kwam. Boy zat toen al lang in het verzet, alleen werd zijn houding daardoor nog feller.

En het was ook een neiging tot avontuur. Boy liep altijd gewapend, hoewel hij natuurlijk wist dat op verboden wapenbezit absoluut executie volgde. Boy reed altijd op een motor zonder daarvoor papieren te hebben. Hij hield zijn omgeving zorgvuldig buiten gevaar, maar voor zichzelf was hij onvoorzichtig, en bij Duitse controles zelfs agressief. Dat was zijn vorm van persoonlijk verzet.

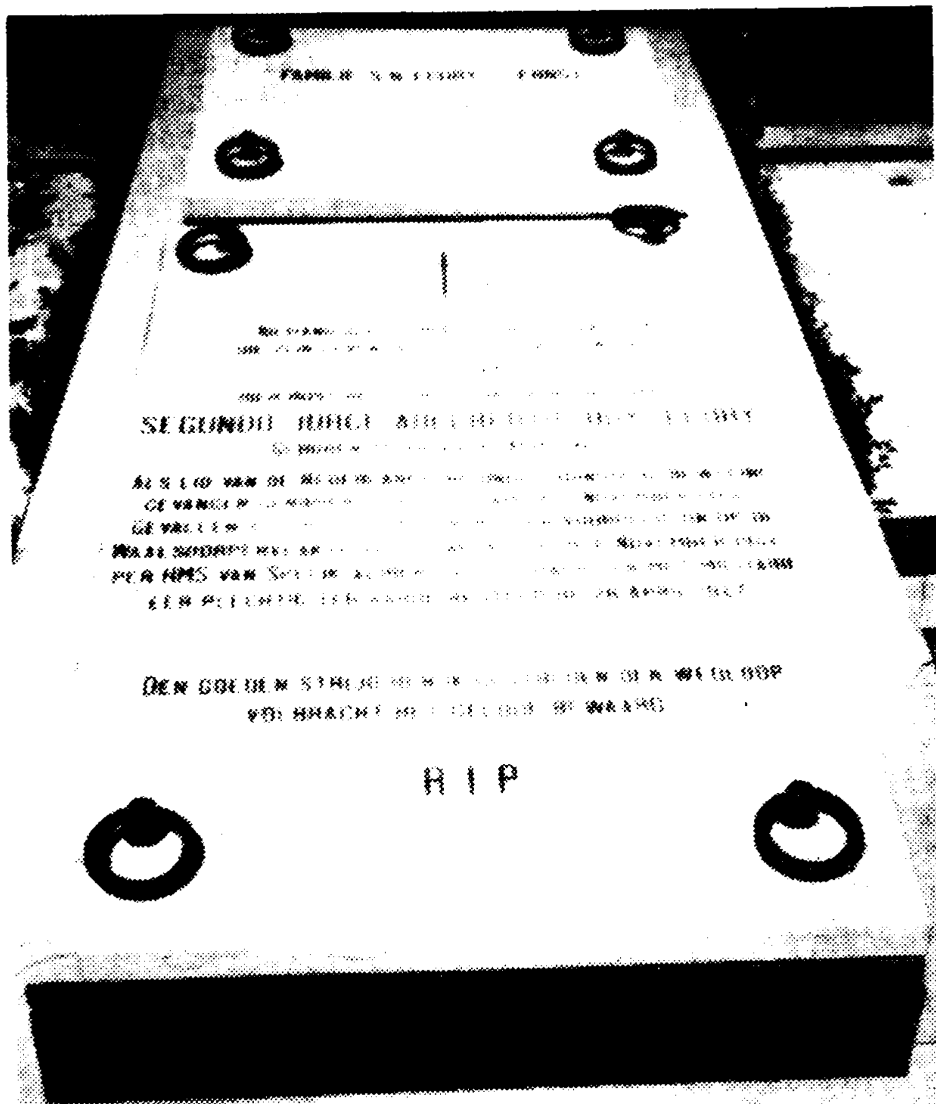
Hij werd opgepakt toen hij uit de kerk kwam op zondag 5 november en gewoon langs het Duitse S.D.-hoofdkwartier liep, waar hij herkend werd en verraden. Hij werd toen al lang gezocht.

Hij had voortdurend het idee achtervolgd te worden; daarom ook is hij naar het westen van Nederland gegaan in plaats van rustig in Noord-Brabant te blijven. Hij leidde een erg zwervend bestaan tot hij zich aansloot bij de Haagse K.P. Of wilde hij een actiever rol dan alleen het doorknippen van draden, het laten ontsporen van treinen en het vervoeren van Engelse piloten naar de Belgische grens!

Na het afgeslagen offensief van de Geallieerden bij Arnhem in 1944 werd de havenstad Rotterdam zeer belangrijk. Daar trok het landelijk K.P.-hoofd Van Bijnen een aantal Knok Ploegen samen, ook de Haagse waartoe Boy hoorde. In Rotterdam ging het toen mis door verraad.

Omdat men wist dat het ging spannen, schreef iedereen een afscheidsbrief, ook Boy (zie kader), en maakte men foto's. Die vielen in handen van een verrader, die later weliswaar geliquideerd werd, maar toen was het te laat.

Omdat familie van deze man nog in leven is, ben ik erg terughoudend geweest met het vermelden van mijn gegevens hieromtrent. Alleen wat door verschillende bronnen, onafhankelijk van elkaar, werd vermeld en overeen kwam, heb ik opgenomen. Alles heb ik dubbel gecontroleerd, het is

„...ik zie hem toch terug als een beeld van een generatie, die toen optrad — waar ze dan ook vandaan kwamen — die het er niet bij liet zitten...

...zó zie ik hem terug... en zó zie ik... dat zijn leven, zo kort het geduurd heeft... een afgemaakt stuk werk was..."

...Tonnie Brantenaar die tegelijk met Boy gearresteerd werd, maar als enige van de vier niet geëxecuteerd, over zijn verzetsvriend...

ands verzet

„Als deze brief aankomt, denk ik dat het afgelopen zal zijn met mij. Het zal May en Pappa erg veel verdriet doen, maar ik hoop dat ze begrip zullen hebben voor wat ik te schrijven heb en ook, dat zij het op prijs kunnen stellen. Niet iedereen heeft de mogelijkheid dit te doen en ik beschouw het als een eer voor mezelf, maar in de eerste plaats voor mijn geliefd Aruba (dat Nederlands is) en voor mijn geliefde vader en moeder.(...)

Werk zoals ik nog nooit gedaan heb en God mag weten of ik het ooit nog zal kunnen doen, Maar... ontzettend mooi werk.

Werk waar ik van houd, niet om het werk zelf, maar omdat het werk is, dat gedaan moet worden. Als iedereen zegt: 'Laat dat maar aan anderen over', dan doet niemand ooit iets.

Ik beschouw dit werk dus ook als een plicht."

...(Uit de 'afscheidsbrief' van Boy aan zijn familie thuis)...

gemakkelijk om er een sensatieverhaal van te maken, maar ik heb gekozen voor de feiten zelf en zo weinig mogelijk geïnterpreteerd. Ik wilde voorkomen dat men mij zou verwijten mijn eigen oompje op te hemelen.

Historie moet rijpen, voordat je ze kunt oppakken en zo objectief mogelijk weergeven. Omdat ik zelf de oorlog niet meegemaakt heb — ik ben in 1955 geboren — en niet weet wat honger en verzet is, heb ik via gesprekken en het geschreven materiaal voldoende afstand tot het onderwerp kunnen bewaren. Doordat het familie betreft, ben ik er van de andere kant ook weer dicht bij betrokken. Ik heb geprobeerd een evenwicht te vinden."

GEBRUIKT?

"Boy is door zijn in Nederland opvallende uiterlijk van donkere Antillaan gebruikt door de verzets- organisatie voor bepaalde karweitjes. Als hij met een kameraad Engelse piloten naar de grens moest brengen, werd hij er bij een controle altijd direct door de Duitsers uitgepikt, wat de aandacht van de piloten afleidde. En hij had uiteraard prima (vervalste) papieren! Toen ze eens een paar piloten achter op de fiets weg brachten, ging er het verhaal dat het een schande was dat men de piloten liet fietsen. Men zag in Boy de vreemde.

Maar ik geloof niet dat je dat 'gebruikt worden' moet uitleggen in negatieve zin. Ze hebben Boy goed kunnen gebruiken als lokaas en afleidings- manoeuvres.

Boy deed zijn verzetswerk ondanks de waarschuwingen van kennissen en familieleden. Hij drukte dat werk zo uit: 'Ik ben hier alleen, ik heb hier geen ouders, vrouw of kinderen op wie men wraak zou kunnen nemen. Als ik word opgepakt, heeft dat geen gevolgen voor anderen.' Daar had Boy goed over nagedacht; hij ging welbewust te werk."

NIEUWE GEGEVENS

„Of je nu een t.v.-documentaire maakt of een boek schrijft, in beide gevallen heb je een 'goed story' nodig. Maar mensen zijn voor de camera voorzichtig met wat ze zeggen. Ze ervaren het als hun verantwoordelijkheid. Als je iets zwart op wit schrijft, heeft dat sterk het imago van echtheid; je voelt je als auteur verantwoordelijk voor stijl en structuur als media om de communicatie met de lezer tot stand te brengen.

Bij een t.v.-documentaire zijn zoveel personen betrokken; het vergt veel voorbereiding en organisatie. Voor het boek heb ik al mijn documentatie weer opnieuw doorgewerkt, ik heb de relevante citaten gezocht. Ik heb de mensen zoveel mogelijk zelf aan het woord gelaten.

Door de documentaire kwam er veel nieuw materiaal aan het licht. Mensen belden me op naar aanleiding van de uitzending. Ik heb meer gegevens over de verrader C. Bitter kunnen vinden, over de aanslag die Boy met een collega op een S.D.-er heeft gepleegd, over een koerierster van de knokploeg, die door Miep Diekmann geïnterviewd werd, en in het algemeen over de laatste weken van Boy en de steeds toenemende activiteiten van zijn ploeg die in een catastrofe eindigden door het verraad.

De documentaire heeft bij mensen op Aruba een bewustwordings- proces aan de gang gebracht. Zoiets van: je rijdt zo vaak langs de L.G. Smith Boulevard, maar wie was die eigenlijk, van wie je daar een standbeeld ziet staan? Ze maakte de mensen bewust van de rol van het verzet, zo'n veertig jaar geleden!

Door bemoeienissen van Jos van der Schoot en François Citroën is op 20 juni 1984 het 'verzetsherdenkings- kruis' posthuum aan Boy toegekend. Het kruis en de daarbij behorende oorkonde zijn in mijn bezit.

Maar ik heb een boek willen schrijven over het leven van Boy Ecury, niet over wat er na zijn dood is gebeurd. Dat krijgt in mijn boek alleen aandacht in de 'inleiding' en 'nadere informatie' achterin. Er is in die oorlog natuurlijk zoveel gebeurd, maar ik heb Boy in het centrum van die gebeurtenissen geplaatst. Je moet durven kiezen om een boek leesbaar te maken. Dat heb ik geprobeerd."

ANTILLIAAN

„De ondertitel van mijn boek luidt: een Antilliaanse jongen in het Nederlandse verzet. Hij voelde zich Antilliaan en hij is van belang voor de Antilliaanse geschiedenis, omdat we in hem kunnen zien wat een Antilliaan gedaan heeft.

Boy was trots op zijn geboorte-eiland Aruba, maar hij schreef ook aan Johnny Mauricio, die met vrienden van plan was een 'Colonia Korsow na Holanda' op te richten, waar Boy evenwel niets voor voelde: "...wij, enige Curaçaoënaars alhier...; wij Curaçaoënaars die later naar Curaçao terug gaan..." Hij slootzich gewoon aan bij het toenmalige spraakgebruik, zonder zich op de eerste plaats Arubaan te voelen. Dat is nu misschien een beetje tegendraads, maar daar kan ik niets aan doen. Op het monument aan het Waaigat wordt ook Boy Ecury vermeld, en dat is terecht! Boy heeft zijn plaats in de Antilliaanse geschiedenis. Ik doe er niet aan mee om bepaalde partij-politieke ideeën of eilandelijke strevingen, die nú leven, te plaatsen in die ti d, dat zou historische falsificatie zijn."

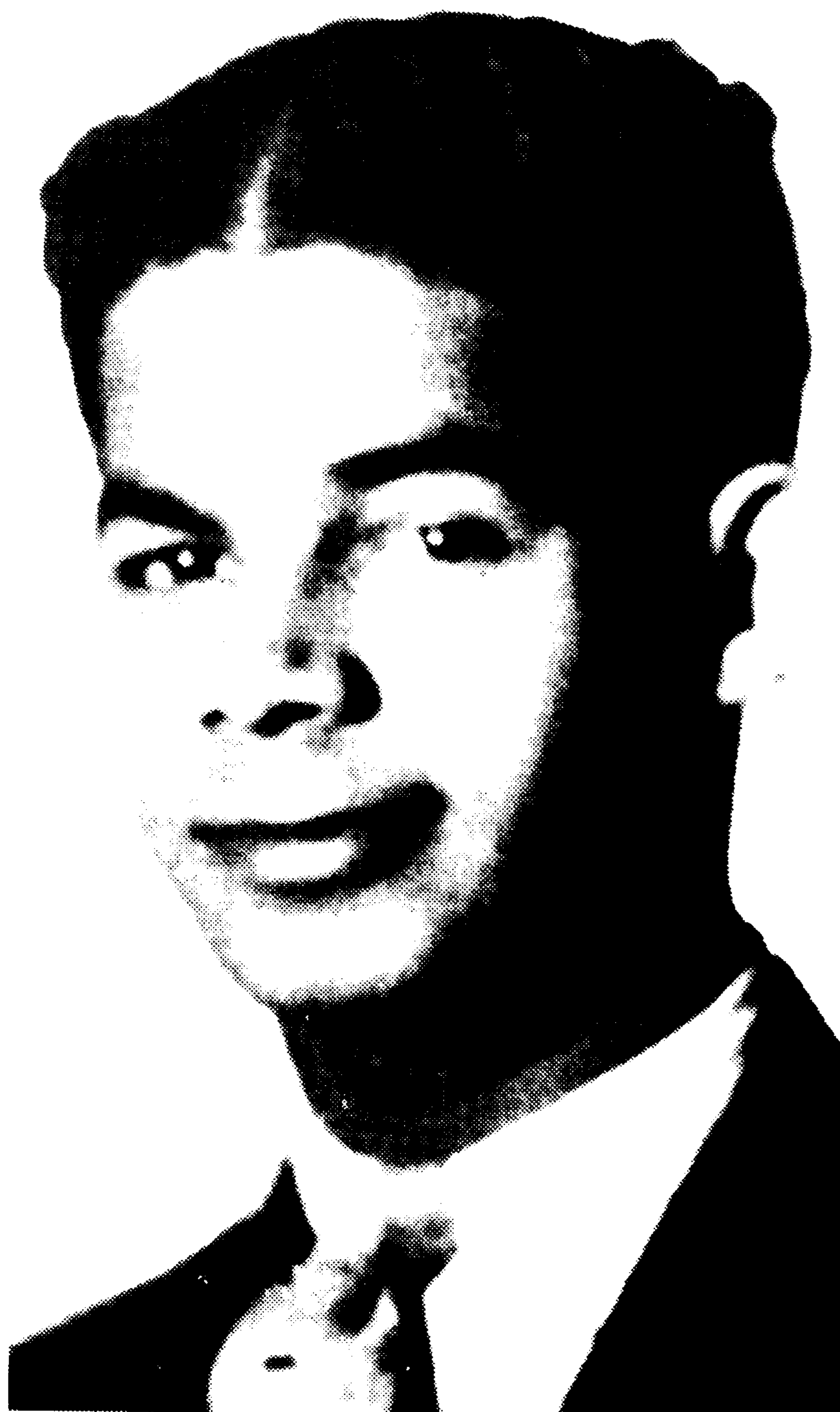
Ted Schouten praat met overtuiging en zelfs haast vervoering over Boy en wat hij allemaal aan de weet is gekomen. Stapels foto's tonen aan dat hij iedere stap die hij van Boy heeft kunnen achterhalen, ook in beeld heeft vastgelegd: personen met wie Boy omging, huizen waar hij woonde, zijn school, gebouwen, straten...

Elk plekje waar Boy ooit geweest is, heeft Ted nagelopen en gefotografeerd tot een indrukwekkende eigen documentatie. Je zou denken aan een familietrek, als je dit vergelijkt met de kamferkist van grootvader Dundun.

Maar door de t.v.-documentaire en het boek BOY kunnen wij nu meeleven. Boy is niet alleen iemand van zijn familie, maar zo wordt hij van ons allemaal.

Ted Schouten slaagde er indertijd in zijn documentaire over het leven en streven Boy op overtuigende en ontroerende wijze op mij over te brengen. Diezelfde ontroering onderging ik opnieuw toen ik het nu uitgekomen boek las, omdat het getuigt van dezelfde 'bedwongen emotie', waarmee Schouten zijn woord- en beeldmateriaal heeft vorm gegeven. ●

WIM RUTGERS

... Ted Schouten (r) bezig met opnames in het Oranjehotel te Scheveningen ...

... Ted Schouten aan het werk voor de documentaire over Boy ...

Amerikaanse Lutheranen mijden gemeenschappelijke Avondmaalsbeker

ST. PAUL — „Nadat enige Avondmaal- gangers een teug hebben genomen uit de gemeenschappelijke Avondmaals- beker, zitten er al miljoenen bacteriën en virussen aan. We zouden er niet over piekeren als we gasten hebben die allemaal uit dezelfde beker water hun dorst te laten lessen,

maar op de een of andere manier denken kerkleiders dat dit best kan als het Avondmaal in het geding is". Na het lezen van dit vernietigende oordeel over de avondmaals- praktijk, van de hand van prof. dr George Michaelsen, emeritus- hoogleraar in de Openbare gezondheidszorg van de universiteit van Minnesota, gespecialiseerd in de samenhang tussen milieu- factoren en verspreiding van ziekten, is de boot aan in Luthers Amerika.

De leiding van het grootste opleidings- instituut van predikanten van deze kerkelijke richting, Luther Northwestern Theological Seminary in St. Paul, Minnesota, waar studenten afkomstig van zowel de Amerikaanse Lutherse kerk als van de Lutherse kerk in Amerika hun opleiding volgen, heeft onmiddellijk de gemeenschappelijke Avondmaalsbeker in de ban gedaan. Avondmaals- gangers krijgen de wijn voortaan uitgereikt in aan tafel ingeschonken afzonderlijke bekertjes. De beslissing viel na het uitkomen van de studie, opgezet in opdracht van de commissie voor de eredienst van het seminarie. De studiecommissie stelde zich tot taak zowel de theologische aspecten van de gemeenschappelijke Avondmaals- beker onder de loep te nemen als die van de volksgezondheid.

De campus- predikant ds. Paul H. Knutson heeft ontkend, dat het

gezondheidsredenen

snel opgevolgde advies iets te maken heeft met de wijd verspreide angst voor het Aids-virus, waardoor het menselijk afweer- vermogen tegen ziekte- kiemen wordt aangetast. Hij verwees naar de uitspraak van prof. Michaelsen, die gebruik van de gemeenschappelijke beker „vies" en „onhygiënisch" heeft genoemd.

Naar dr. Michaelsen meldt kunnen meer dan honderd besmettelijke ziekten verspreiding vinden door direct of indirect contact tussen zieken en gezonden. Voor rond een dozijn ziekten is de belangrijkste oorzaak van besmetting het drinken uit hetzelfde kopje of glas. „En als iemand mocht denken dat door het zilver van de Avondmaals- beker en de alcohol in de wijn bacteriën en virussen wel het loodje zullen leggen, zal hij bedrogen uitkomen; verdere groei van bacterie- besmetting wordt er op z'n best niet door bevorderd, maar ontsmettings- middel zijn ze niet", aldus de hoogleraar.

Dr. Michaelsen vindt ook dat degenen die vasthouden aan de gemeenschappelijke beker als symbool van christelijke eenheid, geen been meer hebben om op te staan, als vanuit een schenkbeker met tuit voor ieder zichtbaar individuele bekertjes worden gevuld. De studiecommissie heeft zeer veel literatuur bestudeerd wat betreft gebruik van de gemeenschappelijke beker en is tot de conclusie gekomen, dat deze praktijk een gevaar oplevert voor de volksgezondheid. Daaraan verandert het geregeld afvegen van de beker of het draaien bij het doorgeven ervan, niets, aldus het rapport.

Noch in de Bijbel, noch in Lutherse belijdenis- geschriften, heeft de studiecommissie een aanwijzing gevonden dat de gemeenschappelijke beker echt moet. Als er dan risico's zijn, dan maar een bekertje voor ieder, zo luidt de praktische conclusie.

In Nederland is in de protestantse kerken gebruik van de gemeenschappelijke beker eerder regel dan uitzondering. In de Rk kerk wordt bij uitzondering tijdens de Eucharistieviering gelegenheid geboden de hostie in wijn te dippen of een teugje uit een voorgehouden beker met wijn te nemen, die dan telkens wel wordt afgeveegd. ●

Gereformeerde kerk Curaçao:

Eind- en beginpunt

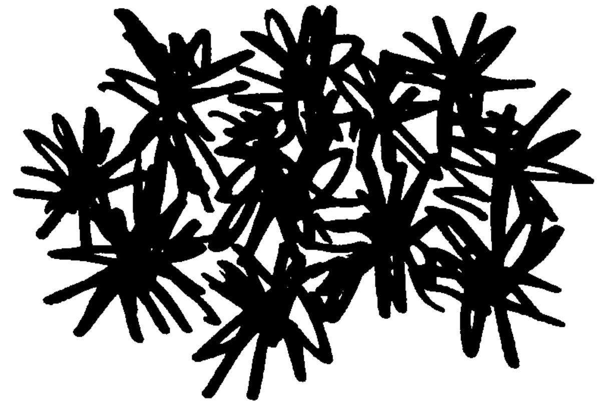
HET CONTACT met de voormalige gereformeerde kerk op Curaçao zal nog niet helemaal verbroken worden. Op verzoek van de Verenigde Protestantse Gemeente te Curaçao, waarin de Nederlandse gemeente vorig jaar is opgegaan, blijft er waarschijnlijk een kleine commissie bestaan, waarop men vanuit het Antilliaanse eiland af en toe kan terugvallen.

Het landelijke deputaatschap dat het werk in het Caribisch gebied behartigt, is tijdens de laatste synode- vergadering (oktober) officieel opgeheven. De belangrijkste taken, begeleiding van de Nederlandse kerken in Curaçao en Suriname zijn zo goed als vervallen. Op Curaçao is de gemeente in de plaatselijke kerk opgegaan; in Suriname is de Nederlandse kerk zo klein geworden, dat eventuele begeleiding ook wel door een kleine commissie kan geschieden.

De opheffing van het deputaatschap ging gepaard met enkele ceremoniële handelingen. De voorzitter van het deputaatschap, dr J. Helderman, overhandigde aan de praeses van de synode de voorzittershamer, die vanaf de jaren vijftig op de vergadertafel van deputaten heeft gelegen. Ook bood hij een band-opname aan van de laatste dienst van de gereformeerde kerk op Curaçao, die werd gehouden in juni 1984.

De heer Helderman deelde de synode mee, dat het Avondmaalsstel en het doopvont, die jaren dienst hebben gedaan in het kleine kerkje op Mundo Nobo, aan de nieuwe kerk in Zeewolde zijn geschonken. „Wij willen dat niets verloren gaat", aldus Helderman, „en daarom willen wij deze dingen graag cadeau doen aan een kerk die begint waar wij eindigden. Wat is er dan mooier dan de kerk van Zeewolde, waar in 1986 een oecumenisch begin gemaakt wordt".

Het bovenstaande bericht werd door de Informatiedienst van de Gereformeerde kerken in Nederland verspreid. ●

Kardinaal Simonis neemt titelkerk in bezit

ROME — Kardinaal Simonis, aartsbisschop van Utrecht en voorzitter van de Nederlandse Bisschoppen- conferentie, heeft de hem toegewezen titelkerk in Rome in bezit genomen.

Het is de San Clemente, een eeuwenoude kerk die op 10 oktober 1946 door de toenmalige aartsbisschop van Utrecht, kardinaal De Jong, in bezit werd genomen. Vanouds werden kardinalen gekozen uit de bisschoppen van de bisdommen die om Rome liggen, en uit de priesters die aan het werden gekozen als persoonlijke raadgevers van de paus, mede op grond van hun verbondenheid met Rome als centrum van de universele rooms- katholieke kerk. Door de inbezit name raakt mgr Simonis, die eerder dit jaar kardinaal werd, ook plaatselijk verbonden met Rome. ●

Tweede man van Vaticaan

Kard. Casaroli geopereerd na val van trap in New York

NEW YORK - Kardinaal -staatssecretaris Agostino Casaroli (70), na de paus de machtigste man in het Vaticaan, heeft een spoedoperatie ondergaan in het Cabrini- ziekenhuis te New York, nadat hij woensdag van de trap was gevallen in de residentie van de permanente waarnemer van het Vaticaan bij de Verenigde Naties, de Italiaanse aartsbisschop Giovanni Cheli.

Aanvankelijk zag het ernaar uit dat de kardinaal met twee hechtingen in een wond boven het linker oog en behandeling van bloeduitstortingen aan de linkerzijde van het lichaam er betrekkelijk gunstig af was gekomen, maar de artsen zagen zich later na een uitvoeriger medisch onderzoek gedwongen zijn beschadigde milt te verwijderen en inwendige bloedingen te stoppen.

De kardinaal was in New York om de herdenking bij te wonen van het veertigjarig bestaan van de Verenigde Naties en had zich in de residentie van mgr. Cheli op weg begeven om de mis op te dragen toen hij op de trap struikelde. Zijn ontmoetingen met president Ronald Reagan en met de Nicaraguaanse president Daniel Ortega moesten worden afgezegd. De kardinaal zal nog tenminste acht dagen in het ziekenhuis moeten blijven. Volgens het medische bulletin dat het Vaticaan vri dag heeft gepubliceerd is de toestand van mgr. Casaroli bevredigend. In het bulletin is alleen sprake van een beschadigde, niet van een verwijderde milt, maar aartsbisschop Cheli houdt vol dat de milt is weggenomen. Een medisch bulletin van het ziekenhuis meldde vrijdagmiddag dat de toestand van de kardinaal bevredigend is en dat hij bij kennis is.

Mgr. Casaroli werd op 30 juni 1979 door paus Johannes Paulus II tot kardinaal verheven. Hij is staatssecretaris en prefect voor de publieke betrekkingen van de Rk kerk sinds 1 juli van dat jaar. De kardinaal is geboren te Piacenza in Italië op 24 november 1914. ●

Voorzitters bisschoppen- synode

ROME — De paus heeft kardinaal Willebrands, John Krol, aartsbisschop van Philadelphia (V.S.) en kardinaal Joseph Malula, aartsbisschop van Kinsjasa (Zaïre) benoemd tot voorzitters van de komende Bisschoppen- synode. Om tot uitdrukking te brengen dat oecumene een verplichte zaak is heeft de paus de Wereldraad van kerken en tien kerkgenootschappen, waarmee een theologische dialoog wordt gevoerd, gevraagd waarnemers te sturen naar deze synode.

Kard. Arns:

Niet gerust over mensenrechten in RK kerk

GENEVE — „Ik ben helemaal niet gerust over de verwezenlijking van de mensenrechten binnen de Rooms katholieke kerk zelf". Deze uitspraak heeft de Braziliaanse kardinaal Paulo Evaristo Arns gedaan in een vraaggesprek met het dagblad „Tagesanzeiger" uit Zurich. De kardinaal zegt daarin dat voor de meeste Brazilianen het aan bevrijdings- theoloog Leonardo Boff opgelegde „boetezwijgen" wegens uitspraken in diens boek „Kerk : charisma en macht", geldt als het levende bewijs van de noodzaak van een Bevrijdings- theologie.

De kardinaal zet in het gepubliceerde vraaggesprek uiteen, dat de hele zaak niet los kan worden gezien van de persbreidel, die lange jaren in Brazilië heeft bestaan. „Eenentwintig jaar hebben wij gestreden tegen de door de dictatuur uitgeoefende perscensuur, en nu moeten wij het nog meemaken dat onze eigen kerk censuur oefent", aldus de kardinaal. ●

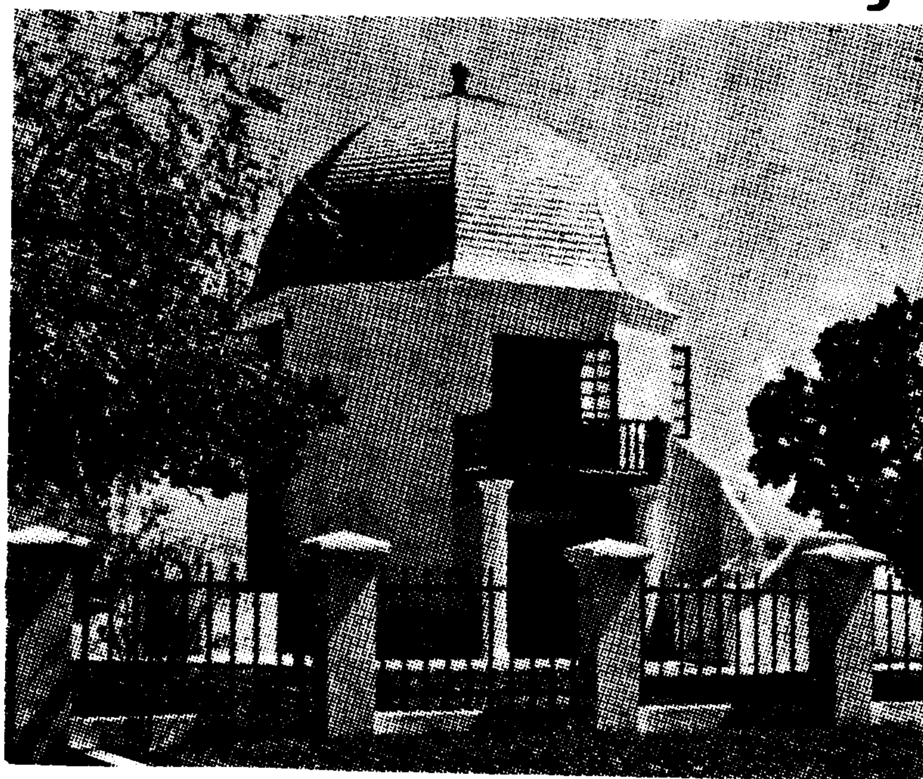
Bolivar en de Zuidamerikaanse onafhankelijkheid in 19e eeuwse Curaçaose poëzie

Op Curacao volgde men met grote aandacht de politieke ontwikkelingen in Zuid-Amerika."...al wat gekleurd was, zo vrij als slaaf, was op de hand der revolutionnairen; de blanken daarentegen sympathiseerden met de partij welker overwinning hun het meeste materiële voordeel beloofde...", aldus Johan Hartog in *Curacao*.

De officiële houding van Nederland was: "Voorzichtig zijn tegenover beide partijen, dat was het wachtwoord."Van een aanvankelijke sympathie voor Spanje, waarbij de onafhankelijkheidsstrijders als 'rebellen' werden beschouwd, draaide de Nederlandse regering heel voorzichtig naar een objectieve neutraliteit in de jaren twintig en het aanknopen van handels- betrekkingen als De Quartel op gezantschap gestuurd wordt, tot formele erkenning in 1829.

In 1822 hadden de Verenigde Staten al diplomatieke betrekkingen met de Colombiaanse Republiek aangeknoopt. In de Frans — Spaanse oorlog van 1822-1823 bleef Nederland neutraal, maar vanaf 1822 erkent het Koninkrijk de 'opstandelingen' als 'oorlogsvoerders', twee jaar later dan Spanje zelf! Dat is dan een jaar na de grote slag bij Carabobo van 24 juni 1821, na welker overwinning door de onafhankelijken ongeveer 2000 Spaanse koningsgezinden naar Curaçao vluchtten! Stel je dat eens voor op een totale bevolking van zo'n 15.000 mensen, waarvan slechts zo'n 3000 blanken. "Behalve met de Nederlandse ambtenaren, die op enkelen na geen Spaans kenden, kwamen de refugiés met allen in aanraking: uit de bovenlaag kwamen hun vrienden, uit de vrije mulatten en slaven hun personeel", zo schrijft Hartog in Curaçao. Toch is hun invloed op de poëzie in de *Curaçaosche Courant* nihil. Hier blijkt nog weer eens hoe moeilijk het is om uit deze poëzie een beeld van de tijd te destileren.

De geïnteresseerde kan de historische gegevens uitvoerig nalezen in het eerste hoofdstuk van het proefschrift van K.M. Corporaal: *De internationaal rechterlijke betrekkingen tusschen Nederland en Venezuela, 1816-1920* 1920, die daarin het Nederlandse standpunt uitvoerig weergeeft, met name daarbij steeds het belang van de 'kolonie Curaçao' betrekkend. Cola Debrot oordeelde over deze dissertatie: *"Uit de formeel juridische titel zou geen mens vermoeden dat wij in feite hier met een reeks detective— verhalen of beter nog piraten— stories te maken hebben. Wie het Venezolaans-Antilliaans antagonisme in de 19e eeuw wil leren kennen, moet aanstonds deze dissertatie aanschaffen die ook wetenschappelijk als voorbeeldig moet worden beschouwd."*

... Bolivarhuisje, dat in 1968 werd geopend als Bolivarmuseum ...

De Curaçaose dichters namen minder voorzichtigheid in acht dan Hartog aan de blanken in het algemeen toeschrijft. Of dat het gevolg is van een gevoel van dichterlijke rechtvaardigheid of handelsbelang is uit de gedichten zelf niet op te maken: nergens wordt gewezen op voordelen voor Curaçao op geldelijk gebied, mochten de revolutionairen winnen. Wel is het een feit dat Curaçaos handel en scheepvaart veel te lijden hadden van blokkades en piraterijen; een slechte toestand die door de vrede natuurlijk zou verbeteren.

Via een aantal gedichten kunnen we diverse belangrijke politieke gebeurtenissen volgen. K.A. Erkelens geeft het uitvoerigst blijk van zijn houding tegenover Bolivar en de Zuidamerikaanse onafhankelijkheid.

Dat is dan allereerst uit zijn grafschrift op Brion, waarin de 'bevelhebber over de zeemagt' bezongen wordt als bewerkstelliger der vrijheid, dappere krijgsheld die door Colombia zolang daar onafhankelijkheid en vrijheid heersen, erkend zal worden. Erkelens kiest hier in 1821 al vóór de nieuwe Republiek en tégen Spanje; daarin gaf hij een mening weer die dus op dat moment op Curaçao officieel 'niet mocht'. Hij gaf daarmee een van het moederland onafhankelijk eigen oordeel, dat vanuit de kolonie gevormd werd! Dat hij niet bang was voor de autoriteiten wisten we trouwens al.

Maar Erkelens' aandacht voor Brion is niet algemeen; Op Curaçao bleef men neutraal of lauw. Pas in 1836 zal Phoel in zijn 'Mengelingen' een biografie schrijven als 'curiosum' volgens Hartog:*Curaçao*. Pas na lange tijd wordt Brion als belangrijke figuur erkend en geëerd op Curaçao en in Nederland, bijvoorbeeld met de herdenking van de tweehonderste geboortedag van Simon Bolivar in 1983.

Op 13 april 1822 publiceerde Erkelens een'Ode op de Staatsomwenteling in Zuid—Amerika', bestaand uit twaalf strofen van tien jambische verzen. In algemene termen, zonder specifieke gebeurtenissen te noemen, bezingt de dichter de door God gegeven vrijheid, welke de drang van ieder mens is; onvrijheid veroorzaakt domheid! Zo zoekt Tierre Firme ook zijn vrijheid van Spanje's juk. Met afschuw denkt Erkelens aan de wrede Spanjaard — het monster — Pizarro en diens moord op de Indianen; laten we dat vergeten, want nu is er de bevrijding, het geluk dat bewerkt is door de vrijheidshelden. Het is merkwaardig over de vrijheidsdrang van elk mens, de afschuw van koloniale onderdrukking te lezen, het toejuichen van mensen die voor onafhankelijkheid strijden, zonder dat de dichter dezelfde zaken op zijn eigen eiland constateert...

Uit een gedicht van 7 september 1822 blijkt nogmaals de onvoorwaardelijke verering van Erkelens voor Simon Bolivar, de Bevrijder. Dat Erkelens zijn klassieken kent blijkt uit het gedicht dat doorspekt wordt met de namen van een aantal antieke helden. In alexandrijn- vorm meldt hij dat Bolivar echter groter is dan deze klassieke krachtpatsers. Alleen Washington is groter, maar als Bolivar zo doorgaat zal hij misschien later zelfs wel gelijk zijn aan deze!

Op 11 juli 1823 behaalden de revolutionairen een grote overwinning in de zeeslag in de bocht voor Maracaybo, waarna het Spaanse garnizoen te Maracaybo op 3 augustus capituleert. Over de zeeslag dicht Erkelens op 20 september achttien gepaard rijmende alexandrijnen. Maracaybo is verlost van de Spaanse dwingeland. De dichter is ook hier zonder voorbehoud pro—revolutionair.

Met deze vier bijdragen is Erkelens degene die het uitvoerigst op de politieke toestand in Zuid-—Amerika reageerde in de *Curaçaosche Courant*. Enkele andere dichters hielden zich echter ook met enkele gebeurtenissen bezig.

Op 15 februari 1825 publiceerde een anoniem dichter een lang loflied op het Nederlandse gezantschap naar Colombia, maar dit gedicht mist de vorm die Erkelens aan zijn poëzie wist te geven. Het is langademig, vol stoplappen, en vanaf het eerste vers verraadt het voortdurend ri mdwang.

H.W. de Quartel werd in 1824 door koning Willem I uitgezonden om een goede verstandhouding tussen Colombia en Nederland (+ koloniën) aan te kweken, vooral met het oog op de handel die door blokkades zoveel te verduren had (gehad). Corporaal laat wel zien dat Willem I diplomatieker en voorzichtiger was dan de dichter ons hier wil doen geloven; maar de rede van de Quartel deed tot in Europa stof opwaaien. Ze gaat veel verder in de erkenning van de Republiek dan de koning van plan was. De Quartel wenste de Republiek voorspoed als die van Palestina onder Salomo! Zo is dit poëtisch zwakke gedicht historisch interessant, ook en vooral om het uitvoerig weergegeven antwoord van de vertegenwoordiger van Colombia, waarin gewezen wordt op parallellen met de Nederlandse geschiedenis. Zoals de Nederlanden vochten tegen Spanje en onafhankelijk werden (in de Tachtigjarige Oorlog 1568 — 1648) zo ook gebeurt het in Zuid—Amerika in dezelfde strijd tegen dezelfde onderdrukker! Het gezantschap kreeg zo een politieke betekenis waar koning Willem I alleen een commerciële had voorzien.

Volgens historici zou Bolivar na de beslissende slag en overwinning bij het Peruaanse Ayacucho in december 1824 gezegd hebben: Maarschalk Sucre heeft de boeien verbroken, waarmee Pizarro het rijk der Inca's geketend had. "Een inboorling van Curaçao te Maracaybo" herdenkt deze historische slag op 14 mei 1825 in een helaas waardeloos gedicht, met een onbeholpen versificatie, en vol stoplappen. De elf kwatrijnen met gekruist rijm "Op de overwinning te Ayacucho door den Colombiaanschen Veldheer Ant. José de Sucre behaald; en de bevryding van Peru, door den onsterfelyken Bolivar" zijn poëtisch noch historisch belangrijk.

Een anoniem dichter waagt zich op 10 september 1825 aan een acrostichon op de "Republiek Kolombia" in alexandrijnen. Het gedicht bevat naast een terloopse verwijzing naar de erkenning die de republiek langzamerhand krijgt (1825) geen informatie van historisch aard, en door zijn zwakke vorm is het nauwelijks interessant.

In december 1826 dreigt er een burgeroorlog in de jonge republiek als Venezuela zich onder Paez wil afscheiden, maar Bolivar herstelt dan nog op het nippert e de eenheid (die in 1829 echter definitief onmogelijk blijkt). Een met 'Colombianus' tekenend dichter herdenkt "den President Bevryder- ...by deszelfs terugkomst in Venezuela" in veertig alexandrijnen, na zijn driejarige veldtocht in Peru, net op tijd 'om 't zaad van oproer in Colombia te stuiten'. We moeten Bolivar eren, want hij heeft Zuid—Amerika bevrijd van de Spanjaarden!

Curaçaos dichters hebben in hun krant acht keer volmondig en ondubbelzinnig getuigenis afgelegd van hun sympathie voor Bolivar en de zijnen in hun strijd tegen de Spanjaarden. Daar zal enerzijds Nederlands parallelle geschiedenis in verband met de Tachtigjarige Oorlog niet vreemd aan zijn geweest, maar anderszijds laten de gedichten zien hoe men in de kolonie stond tegenover deze strijd, waarin men in tegenstelling tot het moederland dat allereerst aan zijn Europese belangen en zijn verhouding met Spanje dacht, op kwam voor het eigen belang. Nu is het belang van de dichter natuurlijk niet het officiële landspolitieke natuurlijk.

In deze gedichten kunnen we tussen de regels door dus de fricties van de kolonie en het moederland lezen. In deze politieke poëzie geven 'koloniale' Curaçaose dichters een eigen 'lokale' visie weer. ●

WIM RUTGERS

De aloudheid moge vry van een Alcides melden;
Van een Leonidas de bloem der Grieksche helden;
Van een Camillus die de Gaulen overwon;
Van een Sertorius, of van een Phoeion;
Van eenen Hannibal die Romes magt deed beven;
Of van een Brutus die de vryheid deed herleven;
Zy allen vinden by myn held geen wedergâ,
By Bolivar de roem van Zuid amerika.
Wie kan ô vryheidsheld uw daden evenaren!
Gy blyft kloekmoedig in de grootste krygsgevaren,
Door vryheidsmin bezield ô onnavolgbare man!
Verbreekt gy 't Spaansch geweld, vernield hun eedgespan,
Geen breede stroomen, noch geen digtbegroeide bosschen
Weerhouden U om 't volk van 't dwangjuk te verlossen.
Columbia! wat zyt ge aan deze held verpligt
Wat heeft hy voor uw heil in 't strydperk niet verrigt,
Het hooge Quito kan met Santa Fé getuigen,
Hoe voor zyn heldenärm de sterkste vest moet buigen;
Indien de dapperheid de dood kan wederstaan,
Zyn stoflyk deel zou als zyn glorie nooit vergaan.
Maar is er niemand dan by hem te vergelyken?
o ja, voor Washington moet hy in grootheid wyken;
Maar als held Bolivar zoo voort gaat als een held,
Wordt hy nog met er tyd naast Washington gesteld. ●

K.A.E
7 september 1822

BO MES KOMO HUES

Fayo di Korte Supremo (9)

Nos por papia di "overmacht" solamente ora un forsa iresistibel ta pone un hende komete un akto.

Hues a disidi ku aunke e muhé tabata risibi solamente 50 sèn di "Armenzorg" pa siman, esei no ta prueba ku e no por a risistí e empuhe pa pidi limosna.

E muhé ta kulpabel.

Na nos opinion esaki ta klaramente un desishon for di un époka ku no tabata konose hustisia sosial ainda. ●

HR. 27-6-1887, W. 5449.

Willie Banks: een eigenzinnig atleet

In het jaar 1981 leek de Russische hegemonie op het atletiekonderdeel hinkstapsprong definitief doorbroken te worden. In Stockholm sprong hij 17,56 meter, hetgeen toen goed was voor een Amerikaans rekord. Insiders voorspelden dat de nieuwe wereldrekord- houder zich had aangediend. Zijn naam: Willie Banks. Na die fameuze sprong in Stockholm leek zijn ontwikkeling te stagneren. Hij kwam weliswaar ieder jaar over de 17 metergrens, maar echt goed sprong hij niet. Een zesde plaats op de Olympische Spelen van Los Angeles leek het einde van zijn carrière in te luiden. Nog geen jaar later, in mei 1985, legde hij zijn critici het zwijgen op. Met een sprong van 17,97 meter sprong hij een nieuw wereldrekord. De verguisde Banks werd toen door het chauvinistische, doch grillige Amerikaanse publiek wederom gefêteerd. Roem en verdoemenis liggen ook in de sport dicht bij elkaar.

U.S.A.

Zoals gezegd: er zal met moeite een chauvinisten publiek op deze aardbol gevonden kunnen worden dan het Amerikaanse. Het stelt echter ook hoge eisen. Het betreffend idool dient wel voor de volle honderd procent te voldoen aan het verwachtings- patroon, dat de sportmimerende massa als vanzelf heeft gecreëerd. Het privéleven moet onberispelijk zijn, het voorkomen burgerlijk beschaafd en het Godsbesef groot. Kortom: het ideale schoonzoon- c.q. schoondochter type.

Willie Banks voldoet in het geheel niet aan dat imago. Hij is eigenzinnig en doet geen concessie om het publiek te paaien. In interviews manifesteert hij zich als een echte „liberal". Hij geeft kritiek op het opgeklopte chauvinisme, dat met name in L.A.- 1984 irritante vormen aannam. De volgende uitspraken van Banks illustreren mogelijk, waarom hij in Amerika niet populair is.

„Toen ik dat stadion binnenkwam, wist niemand dat ik Willie Banks was. Ze za en dat ik een U.S.A. - shirtje aan had, dus ging het van yeah! U.S.A.! Het interesseerde hen ook niet, dat ik Willie Banks was. U.S.A. U.S.A.! Als een Belg een U.S.A.- shirtje had aangetrokken, waren ze net zo hard tekeer gegaan".

Over de welhaast xenofobische golf die het land sinds enige jaren overspoelt, zegt Banks:

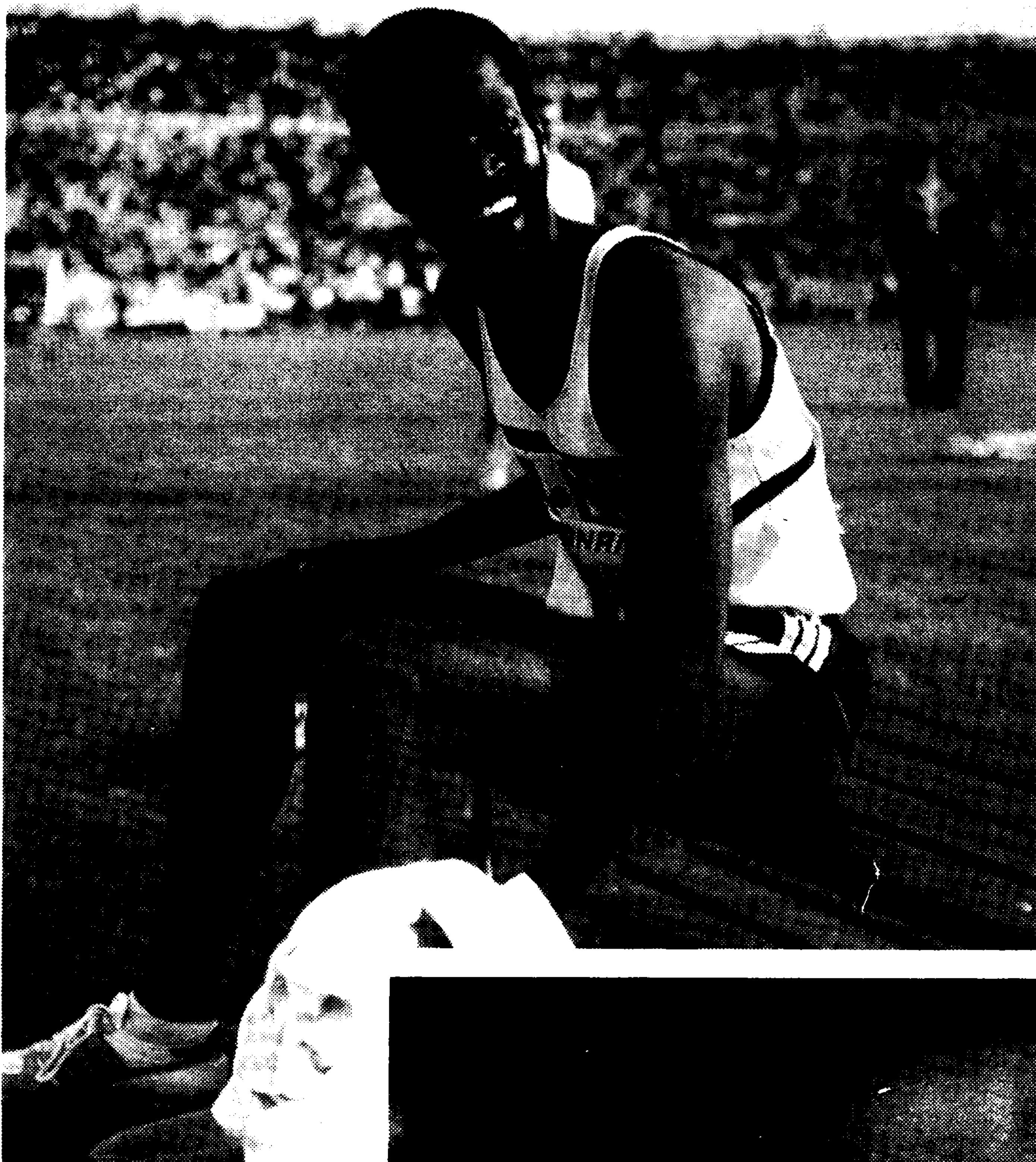
„Ze zijn bang van de Russen en het communisme, maar ze hebben geen idee wat het communisme is. Ze zijn bang voor alles buiten hun eigen grenzen. Die angst wordt gevoed door de media. Als Time het zegt, is het waar.

Je hoeft geen media-deskundige te zijn, om te kunnen beoordelen dat dergelijke meningen met name in de Verenigde Staten fnuikend zijn voor de populariteit van de eigenaar ervan. Ook het commerciële produkt Banks heeft om die redenen een geringe marktwaarde. Dit in tegenstelling tot types als Mary Decker, Edwin Moses en Carl Lewis.

Europa

De populariteit van Willie Banks is in Europa omgekeerd evenredig aan die in de V.S. In de oude wereld koestert men zijn onconventionele manier van doen. Met name zijn voorbereiding op een sprong leidt tot enthousiaste reactie vanaf de tribunes. Het is een soort van ritueel geworden. Met een walkman op betreedt hij ritmisch in de handen klappend het stadion. En het publiek klapt mee. Springend, dansend en „diddy- bopping" op de muziek uit zijn walkman bereidt hij zich voor. Hij zwaait naar het publiek en weet een ambiance te scheppen, die hun tot enorme prestaties kan opzwepen. Het Amerikaanse publiek houdt daar niet van; het Europese smult ervan. Mogelijk is het één van de redenen dat Banks zijn topprestaties in Europa heeft geleverd.

„Ik wil de eerste zijn die 18 meter springt en ik wil het in Europa doen. In de Staten wordt het toch niet geapprecieerd. (........)De mensen in de Staten snappen niets van atletiek. Ze begrijpen alleen wat de media hen voorschotelen. (....)In Europa krijg je 60.000 man op een atletiekwedstrijd. In de Staten mag je blij zijn als er 15 komen kijken. Het publiek is er ook deskundiger. Men weet hoe belangrijk de sport is".

... na het wereldrecord ...

O.S '84

Willy Banks had gepland tijdens de Olympische Spelen van het vorig jaar goud te winnen. Hij werd zesde ....In de V.S. houdt men niet van „losers" en Banks werd, tot zijn wereldrekord, als zodanig beschouwd. direkt na afloop van de wedstrijd was hij totaal kapot. Hij overwoog serieus om met springen (of is het hinken?) te stoppen. Zijn rechtenstudie wilde hij eindelijk eens gaan voltooien. Het zo geheten „bar-exam" (een examen dat in de V.S. afgelegd moet worden om tot de advocatenstand toegelaten te worden) zou het volgende doel in zijn leven worden. De topsporter Banks zou plaats moeten maken voor de advokaat. Na een paar maanden van relaxen en — vooral — relativeren kwam hij tot de conclusie, dat de sport hem nog in haar greep had. Veel ontspannender dan in voorafgaande jaren ging hij weer trainen. Binnen een jaar volgde de onverwachte bekroning: 17,97 meter, een wereldrekord.

O.S. '88

Deze prestatie stimuleerde Willie Banks dermate, dat hij zich voornam nog één maal een gooi naar Olympisch goud te doen. Seoul zal in 1988 voor onder andere deze prestatie(?) het decor vormen. Toch zal Banks met een ander uitgangspunt naar Korea vertrekken.

„Ik wil wel naar de Olympische Spelen in Seoul, maar ik zal het anders benaderen dan Los Angeles. Het doel zal hetzelfde zijn: goud, maar het zou geen leven of dood zijn. Meer van hé, ik ben hier voor mijn lol, als ik goud win, oké, zo niet, pech gehad. Too bad."

In topsport is het een ongeschreven wet, dat een ontspannen voorbereiding leidt tot topprestaties. Vanuit dat standpunt gezien heeft Banks een goede kans hele hoge ogen te gooien daar in Seoul.

A.A.C.

Willie Banks is een bewust levend mens. Topsport heeft hem niet de maatschappelijke oogkleppen verschaft, die velen van zijn collega- topsporters dragen. In de States is hij voorzitter van het Athletes Advisory Committee (A.A.C.). Dat is een groep atleten binnen de T.A.C. (de Amerikaanse atletiekbond) die de belangen van atleten behartigt. Een soort vakbond dus. Dergelijke activiteiten worden hem door de vaak eigengereide officials niet in dank afgenomen. Het doel van de A.A.C. is de atleten meer te betrekken bij de ontwikkelingen die de sport nu eenmaal ondergaat. Tot op heden wordt alles voor de atleet geregeld door de I.A.A.F. (de Internationale Amateur (sic!) Atletiek Federatie). De atleet heeft daar niets in te vertellen. Hij of zij kan nergens verhaal halen indien er iets gebeurt. Hij of zij is op geen enkele manier beschermd. Dit gegeven was Banks al jaren een doorn in het oog. Vandaar het initiatief tot oprichting van de A.A.C. Een initiatief dat goed past bij de mens Willie Banks, die in zijn soort helaas nog een uitzondering is in de sportwereld. ●

Willie Banks in zijn element: discussiërend ...

PIETER KROL

Zwarte getto's rood van vlammen

Niemand die weet hoe het verder moet. Gelaten of verontwaardigd hebben psychologen en priesters, sociologen en sociaal-werkers, politici en politieambtenaren gepoogd hun licht over de zaak te laten schijnen. Veel bekommernis, veel speculatie en een verlammend gevoel dat de vraagstukken van de multi-raciale stadswijken in Londen en elders in Engeland nog steeds ver van een oplossing verwijderd zijn. Tenminste even ver als in april 1981 toen in de zuid-Londense stadswijk Brixton bijna 300 man politie in straatgevechten werd gewond.

Een alom geacht edelman, Lord Scarman, stelde toen een rapport op dat ook bij leiders van de Afro-Caraïbische gemeenschap van Brixton instemming vond. Scarman zei dat 'niets het geweld van de rellenstokers kon rechtvaardigen'. Maar hij voegde er aan toe: „De politie moet een deel van de verantwoordelijkheid dragen... de rellen waren vooral een uitbarsting van woede en wrok van zwarte jongeren tegen de politie". Hij drong er op aan dat de ontwortelde jeugd in de overwegend door Westindiërs bewoonde binnenstadswijken 'een aandeel in de samenleving zou krijgen: iets om voor te werken en om hoop te geven'.

Banen

Het rapport-Scarman deelde het lot van zoveel doorwrochte werkstukken: veel officiële waardering en vervolgens vergetelheid. De politie bleef ver bij de theorie ten achter — uiteraard vooral om financiële redenen. De druk iets te ondernemen verminderde enigszins toen het in de licht ontvlambare stadswijken opeens lange tijd rustig leek te blijven. Die stand van zaken had ook iets te maken met het oprecht streven van de politie naar betere verstandhouding met de betrokken bevolkingsgroepen. Maar de diepere oorzaken: armoede, werkloosheid, discriminatie, algehele uitzichtloosheid, bleven bestaan. „Wij kunnen ons best doen", zo verzuchtte een commissaris van politie na het geweld in Tottenham, „maar banen kunnen wij die mensen ook niet geven".

In Brixton, Tottenham, Liverpool-Toxteth, Birmingham-Handsworth zie je dikwijls veel jongemannen op straathoeken bijeenstaan. Het heeft iets van een dreigende samenscholing, een groep gereed voor de aanval, maar in feite is dit niets anders dan de gebruikelijke stoffering van het straatbeeld. Jongeren van Caraïbische herkomst maar geboren in de stedelijke steenwoestijnen van Engeland, hangen daar rond in rumoerige gezamenlijkheid, omgeven door de reggaeklanken uit een draagbare radio. Een kans op werk is denkbeeldig, de godganse dag van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat is er niets zinvols te doen.

In een dergelijke sfeer gedijt natuurlijk de criminaliteit, inbraak, roof, aanranding, handel in drugs. Even onvermijdelijk dwingt dat tot optreden in naam van de wet. De politie verschijnt dan niet langer als vriendelijke raadsman maar als gezagsdienaar die huiszoeking verricht en verdachten afvoert. Bij zulke ingrepen wordt elke aanzet tot 'positief gemeenschapsbeleid' voorlopig ongedaan gemaakt. De politie is, wat iedere getto-bewoner al wel wist, de vijand — en bovenal blank. Ondanks recruterings- pogingen is slechts vijf procent van de Britse politiemacht afkomstig uit de Westindische en Aziatische bevolkingsgroepen. Die ordehandhavers, kortom, zijn het symbool van de gevestigde en dus andere orde, waartoe velen uit de gekleurde minderheden niet behoren en ook niet meer wensen te behoren. Het feit dat menig politieman in zijn natuurlijke reflexen niet vrij blijft van racistische vooringenomenheid, verhevigt de gevoelens van vervreemding.

Kruitvat

Als dan bij huiszoekingen bij vergissing een zwarte vrouw door een politiekogel zwaar wordt gewond (Brixton, 28 september) of aan een hartverlamming overlijdt (Tottenham, 5 oktober) dan slaat snel de vonk in wat de Britse pers tot vervelens toe 'het kruitvat' heeft genoemd. In de lange reeks gewelddadigheden sinds 1980 was de botsing in Tottenham het ernstigst. Een politieman met messteken afgeslacht, betogers die met jachtgeweer en pistool de oproerpolitie onder vuur namen.

In de verkommerde stadscentra en de betonjungles van voorsteden is de kloof tussen 'ons' en de 'anderen' dieper dan ooit. Minister van Binnenlandse zaken Douglas Hurd (koel Oxbridge-accent, waarin klasse-tegenstelling is ingebouwd) laat zich in zijn uitspraken niet al te zeer in met brede maatschappelijke overwegingen. Voor hem zijn de uitbarstingen in hoofdzaak 'misdadigheid', aantasting van recht en orde. Zijn houding van onaandoenlijke kalmte is werelden verwijderd van de reacties van plaatselijke leiders.

Engeland weet geen weg met zijn multi-raciale stadswijken en hun problemen

Gevoelens

De zwarte stadsbestuurder Bernie Grant van Haringey (de wijk waartoe Tottenham behoort) weigert, ondanks moord, roof en plundering, de rebellerende jongeren af te vallen. „Ik vind het moeilijk iemand te veroordelen behalve de politie", zo zegt hij. „De politie keek dadeloos toe toen een vrouw op de grond lag dood te gaan. Geweld was het resultaat, de enige manier waarop wij onze gevoelens kunnen tonen". In zo'n verbeten zienswijze is zelfs geen ruimte meer voor leedwezen over een gelynchte politieman, vader van drie kinderen. Daarover had een andere zwarte stadsbestuurder, Pat Tonge, het volgende op te merken: „Wie zegt dat het een moord was? Misschien was het een politieman die een andere politieman doodstak".

Onbegrip tegenover onbegrip, afkeer tegenover afkeer. De toename van het geweld heeft de Londense hoofdcommissaris van politie, sir Kenneth Newman, ertoe gebracht versterkte afweer aan te kondigen. De politie, zei hij, zal niet schromen de plastic kogels te gaan gebruiken die tot nu toe alleen in Noord-Ierland als middel tot ordehandhaving zijn aanvaard. Of dat een effectief dwangmiddel is staat te bezien. Sinds 1972 hebben 15 mensen door plastic kogels de dood gevonden, onder wie zeven kinderen. Het is niet moeilijk zich voor te stellen hoe de volkswoede zich zal ontladen als dergelijke incidenten op het Britse vasteland herhaling vinden.

Twijfelachtig

Sir Kenneth Newmans waarschuwing omvatte ook het gebruik van traangasgranaten. Maar dit strijdmiddel werkt meestal ongericht en kan in dichtbevolkte buurten onschuldigen evenzeer treffen als schuldigen. Zulke methoden, misschien kortstondig succesvol, zijn in wezen niets anders dan het sleutelen aan de symptomen die in Scarmans rapport van 1981 zo uitvoerig zijn ontleed. Aan de wezenlijke tegenstellingen die ten grondslag liggen aan het periodieke straatgeweld veranderen zij niets.

De wisselwerking van geweld en contra-geweld heeft haar eigen onontkoombare dynamiek. De volkswoede in wijken als Brixton en Tottenham beperkt zich niet tot het eigenlijke voorwerp van de verontwaardiging maar ontspoort in een orgie van plundering, diefstal en (in Brixton) verkrachting. Die toedracht levert vervolgens dankbare aanknopingspunten op voor het 'nationaal front' en andere rechts-extremistische organisaties. Zij immers hebben het altijd wel gezegd, van die zwarten en andere 'ongewenste elementen' die maar beter al of niet met oprot-premie kunnen repatriëren.

Bloedstroom

Fascistisch gezwets natuurlijk. Veel gekleurde jongeren zijn hier geboren, ook hun ouders hebben niets om naar terug te keren in het Caraïbisch gebied, Afrika of het Aziatische continent. Organisaties als het Nationaal Front krijgen bovendien onbedoelde maar feitelijke steun voor hun zienswijze door de verklaringen van rechtse politici. De bekendste onder hen is het Lagerhuislid Enoch Powell. Zeventien jaar geleden bracht de massale emigratie van Aziaten en zwarten hem tot de uitspraak: „Als eens de Romein schijn ik de stroom van de Tiber te zien — schuimend met bloed". Het was een literaire, maar sinistere voorspelling van de te verwachten rassenonlusten. De uitspraak is dikwijls aangehaald and tot triomfantelijk alibi voor alle racistische streven geworden.

De verdeeldheid in de Britse samenleving is groot. De ervaringen van de laatste maanden maken het zeker dat op elk ogenblik bij de geringste, willekeurigste aanleiding de opgezamelde onvrede tot nieuwe bloedige uitbarstingen komt. Het is geen geruststellend vooruitzicht. Veel stemmen zijn opgegaan om de bovenpartijdige figuur van opperrechter Scarman te vragen opnieuw de problemen te verkennen en rust in de toestand te brengen.

Dat is begrijpelijk en ongetwijfeld zal Lord Scarman in staat zijn in ongeëmotioneerde en eerlijke taal de gebeurtenissen van Brixton en Tottenham in hun oorzaken en gevolgen te boekstaven. En in welk opzicht zouden zijn eventuele suggesties en aanbevelingen wezenlijk kunnen verschillen van wat hij in 1981 als een overtuiging zij het zonder veel weerklank heeft gezegd? (Uit de Haagsche Courant).

Lozells Road in Birmingham, 10 september. Na rassenrellen lijkt de wijk eruit te zien, alsof er een bombardement is geweest. foto AP

Kruiswoordpuzzel

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1															
2															
3															
4															
5															
6															
7															
8															
9															
10															
11															
12															
13															
14															
15															

Horizontaal: 1 [illegible] [illegible] antilope [illegible] 2 [illegible] (Zuid-Ned.) 3 [illegible] stad in Noord-Brabant [illegible] voorz. woord 4 zoon van Noë [illegible] een weinig [illegible] 5 laf [illegible] 6 bloem [illegible] Nederlandse streek 7 [illegible] 8 [illegible] 9 houten kolf (pl.) onderwijzer [illegible] 10 [illegible] mevrouw (Engelse afk.) [illegible] 11 schip [illegible] 12 hetwel vod gebogen [illegible] 13 ter aangehaalde plaatse (afk.) de zee (dichterlijk) [illegible] 14 telwoord beroep 15 stop, tap interest titel

Verticaal: 1 taal [illegible] 2 [illegible] van een [illegible] 3 [illegible] 4 [illegible] 5 [illegible] 6 [illegible] 7 steeds [illegible] 8 [illegible] 9 [illegible] 11 [illegible] 12 [illegible] 13 [illegible] 15 [illegible]

UIT HET GROTE aantal inzendingen van deze Amigoe-kruiswoordpuzzel van verleden week is uiteindelijk als gelukkige winnares van de weekprijs van 25 gulden getrokken:

[illegible] Kelly
[illegible]
Aruba

De winnares kan haar prijs na identificatie afhalen op het kantoor van de Amigoe Aruba, Nassaustraat 110 (gedurende kantooruren).

De goede inzending had er aldus uit moeten zien:

Oplossingen moeten ingeleverd zijn voor Aruba uiterlijk 6 november 1985 en Curaçao 7 november 1985 en duidelijk op de envelope vermelden:
KRUISWOORDPUZZEL

Curaçao - P.O.B. 577; Aruba - Nassaustraat 110 en Bonaire - Kaya Gobernador Debrot 154, t.a.v. de heer Hubert Linkels.

In de puzzel moeten in de kolommen A en B, op elke horizontale regel twee woorden van vier letters worden ingevuld. Na invulling kan door [illegible] van de letters een nieuw woord worden gevormd. Bij juiste oplossing vormt de derde verticale kolom van de nieuwe woorden een [illegible].

N.B. de omschrijvingen van de nieuw gevormde woorden staan niet in de juiste volgorde.

	A										B				
1															
2															
3															
4															
5															
6															
7															
8															
9															
10															
11															
12															
13															
14															
15															
16															

	A	B
1	[illegible]	telwoord
2	[illegible]	[illegible]
3	[illegible]	Venetiaans staatshoofd
4	deel v.h. hoofd	[illegible]
5	deel v.h. oog	[illegible]
6	[illegible]	[illegible]
7	[illegible]	[illegible]
8	[illegible]	[illegible]
9	poes	[illegible]
10	voorteken	[illegible]
11	beginstreep	[illegible]
12	deel v.h. [illegible]	[illegible]
13	[illegible]	[illegible]
14	vrouw	zoon van Adam
15	deel v.d. voet	[illegible]
16	[illegible]	[illegible]

Omschrijving van de nieuwe woorden
[illegible]
[illegible]
[illegible]
niet duur
toestroming
diptiek
onderwijl
verhinderen
buitenlands, vreemd
groter, sterker worden
scherp stukje hout [illegible]
[illegible]
Indische suikerpalm
niet gerecht
[illegible]

De goede inzending had er aldus uit moeten zien:

ZO:

[illegible] VLAAG [illegible]
[illegible] MOTOR [illegible]
[illegible] EENVOUDIG [illegible]
SOL TUI DEK ZAK
POL SEDES [illegible]
[illegible] RUT [illegible]
ORGAAN [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] BAKER LAT
WED MIN MES DEK
AR [illegible] NU
[illegible] SMALL [illegible]
[illegible] PACT

ZO:

[illegible]GAATNEER
[illegible]BAARBIER
[illegible]LOPEPEEL
[illegible]EZIGZAAN
[illegible]KANTKIND
[illegible]
[illegible]BOOG[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]ROTE[illegible]PIER
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]BONBOOT
PATER[illegible]

SCHAKEN

door Geert Roelof van der Ploeg

[illegible]

ZWART
Geert R. v/d Ploeg

[illegible]

QUEEN VISITS CARIBBEAN

LONDON, CANA — Britain's Queen Elizabeth II, now on a 10-nation Commonwealth Caribbean tour, has clearly become the most widely travelled monarch the world has ever seen during the three decades of her reign.

In fact, it was while she was on an extensive overseas tour in Kenya as Princess Elizabeth that she received news of the death of her father, King George VI, and of her own accession in 1952.

Since then, the Queen has undertaken at least one overseas visit every year and sometimes more than one a year. She has visited more than 100 countries in six continents and has been seen by and met more people than all her predecessors put together.

Visits can range from just a few days, as in the case of Portugal in 1957 and Switzerland in 1980, to the six weeks a major tour of Australia and New Zealand requires.

The longest visit to date was the six month Coronation tour of 1953-54 when the Queen and her husband Prince Philip, Duke of Edinburgh, who accompanies her on all overseas journeys, embarked on a marathon expedition to Sri Lanka, Australia, New Zealand, Bermuda, Jamaica, Fiji, Tonga, Malta and Gibraltar.

A large number of the Queen's commitments take her to countries of the Commonwealth, an association of 49 independent former British colonies, all of which acknowlegde her as head of the Commonwealth and 18 of which, including Barbados and St. Lucia, recognise her as their sovereign.

In fact, the Queen's current Caribbean tour was timed to coincide with the biennial summit of Commonwealth heads of government in the Bahamas.

She began the tour on October 9 with her first-ever visit to Belize, then flew to the Bahamas to open the heads of government conference, and will sail aboard the Royal Yacht Britannia to the other destinations — St. Kitts, Antigua, Dominica, St. Lucia, St. Vincent, Grenada, Barbados, and Trinidad and Tobago.

The initial steps towards a visit by the Queen involve the head of state of the country to be visited and the Queen's representative (Ambassador or High Commissioner). Staffs of both host and guest are kept fully informed as the programme evolves.

The Queen, through meetings with the ambassadors of the countries represented at the court of St. James's in London, through her meetings with her own ambassadors and high commissioners, and through her own extensive reading, has a working knowledge of most countries.

Nearer the time of her departure on tour, this is supplemented by more detailed briefings, reports and books, about the countries to be visited.

The planning that precedes a foreign visit includes the "recce" — the preliminary visit to the country concerned by a small advance party from Buckingham Palace, the Queen's official residence.

The party — consisting of one of the Queen's assistant private secretaries, her press secretary, one of her personal police officers and representatives of the Queen's flight and the Royal Yacht depending on the form of transportation to be used — goes over every detail of the proposed itinerary with their opposite numbers in the host country.

They also discuss matters such as how long it takes to walk from A to B, whether the Queen is expected to make a speech, and what she will be offered to eat and drink.

If the Queen is expected to sign a visitor's book, it is pointed out that it must be on a fresh page with only her name on it. If a gift is to be offered, it must be agreed in advance.

The job of the police officer is to ascertain what security measures are being taken to ensure the safety and comfort of the Royal visitors. Things he would be interested in include: How close will the crowds be allowed? Where is the best place for a Royal walkabout? If there is to be a motorcade, every building along the route will be investigated.

These fall among the million and one items that have to be checked and rechecked before the final programme is submitted to the Queen for her approval. Sometimes, she herself offers suggestions that can save valuable minutes in a crowded programme.

For every overseas trip, a great deal of planning goes into the selection of the Queen's wardrobe, taking into account the type of functions she will attend and, when it is an extended tour, the climatic differences she will encounter.

There is one extra item of clothing that is included whenever a member of the Royal Family travels overseas; something they hope will never be required. It is a complete set of mourning clothes, so that in the event of a bereavement, the appropriate dress will be available.

Such was the case in 1952 in Kenya, when the then Princess Elizabeth was given news of her father's death. She returned to England immediately and the first glimpse the world had of the new Queen was when she stepped from her aircraft at London Airport dressed entirely in mourning black.

For a major state visit, the Queen will be accompanied by an entourage of about 50 attendents, which will include members of her household, officials and staff, who are responsible for the smooth running of the administrative details of the programme and also for duties involved with the Queen's return hospitality.

Even on an overseas tour, the Queen fulfils her constitutional role as the British head of state. She gets through a prodigious amount of paper work and the famous "red boxes" that contain official and state papers are delivered to her wherever she may be.

However packed the programme, time is set aside each day for her to deal with these matters.

The Royal Yacht Britannia, which is serving as the official and private residence of the Royal couple during the current Caribbean tour, was launched by the Queen at Clydebank, Scotland, in 1953. It has cruised well over 750.000 kilometers.

Britannia is the only ship in the British Navy in which the captain is an Admiral. It carries a full Royal Marines band and one of the highlights of many evening entertainments is a sight of the band in full ceremonial dress beating retreat on the quayside.

There are 21 officers and 256 sailors aboard. ●

A DELIGHTFUL MORNING

'Oh, what a beautiful morning'! The sun had just risen sending its first rays unimpeded across the long flat island. Miles of golden sand stretched visably in each direction, as yet at this early hour, disturbed only by the waves amiably lapping at the waterline. A gentle breeze constantly changed the pattern of the elongated shadows of the tall trees on the beach.

To take advantage of this idyllic setting, a couple had set out to enjoy the short lived solitude. Still in the early days of their vacation, they wandered along the fore-shore, the exercise as much of an exploration of their new surroundings as it was an enjoyable walk.

Hotel after hotel, situated in palm-fringed, well-tended grounds, all exhibited individual but characteristic entrance-ways to and from the beach through a variety of stylized archways, gateways and decorative walls. Casuarina trees would interchange with stately Royal palms, giant and dwarf coconut palms, just as the odd private house would nestle between the large buildings accommodating still sleeping tourists. The rare undeveloped lot served as a reminder of the island of yesteryear.

Time did not exist. Distances are notoriously deceptive. The couple, American visitors, suddenly amazed at how far they had come, now feeling the first pangs of hunger, began to retrace their steps. Being suitably dressed for a terrace breakfast, they decided to eat at the first suitable and one of the nearest locations, on their return trail.

Having passed only a few vast hotel complexes, they arrived at a more exclusive-looking, less pretentious building, half hidden in the shadows of the surrounding foliage. A pristine white wall with sculpted gateposts divided neat gardens from the beach, an inviting path leading in. The couple, pleased with the elegance of their find, arrived on a large patio, arrayed with white-painted, wrought-iron tables and chairs. There they seated themselves, feeling comfortable in the old-world atmosphere, and waited.

Presently, a lady appeared, as if from the gardens, in casual early morning attire. Seeing the couple, she approached smilingly. Having momentarily indulged in small-talk, she graciously enquired how she could be of help.

The new-comers eagerly expressed their desire to eat breakfast, having built up an appetite during their unintentionally long walk and placed their order. The lady, still smiling courteously, acknowledged, and disappeared through the open hallway. Satisfied that such a dignified personality could be less than the proprietrix, the tourists relaxed, digesting the atmosphere.

It was not long before breakfast was brought to the table. To their surprise, no other guests had yet joined the two. Delighted with life in general, together with the breakfast in front of them, cooked and served exactly to their specifications, they proceeded to savour the excellent meal.

Replete, they sat back allowing the food to settle, an all-pervading sense of well-being making it the more difficult to recommence the still lengthy treck back to their hotel under a now strong tropical morning-sun.

After a seemly time the distinguished lady reappeared at the table, now enquiring how they had enjoyed breakfast. Assuring her that everything had been splendid, the Americans asked for the bill.

"There will be no charge", explained the wife of His Excellency, "This is Government House". ●

Barbados

ELECTIONS POSSIBLY AROUND THE CORNER

Bernard St. John

BRIDGETOWN, BARBADOS — Constitutionally, the next general election in Barbados isn't due before the latter half of 1986, but heightened politicking suggests it could very well be around the corner. In fact, some analysts are predicting the poll could come as early as November, following a two-day official visit by Queen Elizabeth planned for October 28—29.

The government has just completed a national enumeration exercise to update the voters list and minimise possible errors, and politicians from the two major parties have already taken to the hustings. Quite a few campaign headquarters are already open, serving as bases for candidates and supporters actively courting voters in the 27 constituencies. The Barbados Labour Party (BLP), facing the polls for the first time in almost 20 years without its charismatic leader and master strategist Tom Adams, will be after a third five-year term, but its changes could be dampened by mounting unemployment, officially estimated at 19.3 per cent at the end of June.

The problem, which the BLP administration blames mainly on external influences, has provided extra ammunition against the BLP for its rejuvenated archrival, the Democratic Labour Party (DLP) of former Prime Minister Errol Barrow. The six-month-old Workers Party of Barbados (WPB), a marxist-leninist group, also plans to be in the race, but analysts say its participation will have minimal impact on voting trends, given the conservatives nature of Barbadians. Faced with a troubled economy shaken by a regional trade crisis and an unexpected slump in the number one foreign exchange earning tourism sector, new Prime Minister Bernard St. John clearly is confronted with a hard choice of either sitting out the government's full term or calling a snap poll, analysts say.

Well placed political sources say both options have been put to St. John by sections of the BLP hierarchy. One section feels the "employment generation" measures outlined by St. John in his budget last May would bear fruit by next July. Other BLP strategists think it's better to go for elections now in view of a possible worsening of economic conditions. Meanwhile, the DLP top brass, including parliamentarians, endorsed election candidates and key advisers, held their second closed-door retreat in two months, discussing solutions to current national problems and continuing work on a programme to be pursued by a DLP government.

"The urgency and intensity with which the Democratic Labour Party is preparing itself for assuming the reins of government is directly related to widely experienced frustrations, anxieties and afflictions under which the population of this country is presently suffering, "said an end-off-conference communique. The DLP held power from 1961 when it was defeated in elections by a rejuvenated BLP led by Adams, whose sudden death last March was a major blow for the ruling party.

Unless there's a dramatic turnaround in the intervening period, present indications are that unemployment will emerge the top issue in the campaign for votes. A lingering trade crisis within the Caribbean Community (Caricom) has had devastating impact on local employment levels, caused by the collaps of several manufacturing enterprises as a result of difficulties in exporting to Caricom buyers, especially Trinidad and Tobago which was local and other Caricom goods under licence.

Tourism, currently showing a meagre 0.1 per cent increase in visitors over the first eight months of 1984, has had an unanticipated poor summer season causing a number of hotels to lay off workers. Government is hoping for a bumper winter to bring back up employment levels in this sector. Prime Minister St. John, who recently threatened reprisals against Trinidadian products if Port-of-Spain does not relax existing trade barriers, is hoping some respite for the beleaguered manufacturing sector will come through implementation by Trinidad of the Nassau Understanding — a package of measures agreed to by Caricom leaders for stimulating intra-regional trade and safeguarding Caricom industries.

St. John has been pressing delinquent Caricom counterparts to implement the 1984 agreement — the deadline was August 31 — and recently flew to Antigua for government talks which ended with the St John's administration agreeing to implement the pact by mid-October. In the meantime, government is forging ahead with its multi-million dollar capital works programme expected to bring some ease to the unemployment problem. Centrepiece is the construction of a near Bds100 million dollar (one Bdos dollar = 50 cents US) 22 kilometre highway that will link the island's lone airport in south east Barbados to the west coast.

The BLP administration has also announced it's throwing an unprecedented 30-odd million dollars into the housing sector. This is in addition to US10 million dollars which had been allocated specifically to low income earners.

Government has been concentrating too on a skills training programme among the youth to enhance their chances of finding a job. But DLP leader Barrow, who disputes the official 19.3 per cent unemployment rate, has predicted a worsening of the problem over the coming months, and has alluded to the possibility of 10.000 more Barbadians losing their jobs. He told the London-based weekly Caribbean Times in a recent interview that this number, including civil servants, may get the axe as a result of austerity measures the government may have to introduce to service an increasing national debt.

Barrow says the DLP strategy to fight unemployment would include lowering rents and utility rates for manufacturing enterprises, noting present rates are too high. It would also seek to link employment to production, he said.

The WPB has also been focusing its attention on unemployment, with the unveiling of a 27 point action plan and the launching of a mobilisation drive among the jobless leading up to a planned demonstration oustide Government Headquarters on November 30, Independence Day. Unlike the BLP and the DLP, however, the WPB has proposed transformation of the Barbados economy from the capitalist to socialist mode as the long-term solution to the problem. In the present 27-member parliament, the BLP holds 17 seats to the DLP's 10. ●

Trinidad

BUSINESS AND LABOUR UNHAPPY

PORT OF SPAIN, TRINIDAD — A storm of controversy has enveloped Trinidad and Tobago government moves to widen protection for retrenched workers, amidst large scale lay offs linked to a downturn in the oil-based economy. Neither the business sector nor the labour movement is happy.

Employers are particularly opposed to a new provision written into the draft bill — clause 24 — which seeks to give workers of a wound-up company first crack at assets to satisfy claims for severance pay, holiday pay, wages and so on. The labour movement on the other hand is pressing government not to buckle to big business and delete the clause; but at the same time trade unionists charge that with parliament acting less than speedily on the proposed legislation, the business community has already not only devised, but implemented, ways and means of getting around it.

Ten months ago government laid in parliament the Retrenchment and Severance Benefits Bill (1984), which set out procedures for handling retrenchment as a result of redundancy; but even now it is still at the committee stage. The bill seeks to regularise what was becoming a growing and uncontrolled pattern of retrenchment here. Among other things, it stipulates the formula for computing the quantum of benefits payable to retrenched workers.

Under the proposed legislation, an employer of five or more people would have to give 45 days formal written notice of the termination of services. Under current legislation the smallest company affected by retrenchmend laws must employ 10 persons and formal notice of termination must be given between 21 and 30 days in advance. The bill also provides for the intervention of the labour minister both on behalf of recognised majority unions and those employes unrepresented, if the strict guidelines for severance payment laid out in the bill seem not to be adhered to.

A retrenched worker with one to five years service would receive two weeks pay at the basic rate for each completed year of service. For five or more years service, the empoyee would be entitled to three weeks pay for each completed year of service. The bill also stipulates that the notified worker should be allowed a reasonable time off work to search for alternative employment, though there is provision for the employer to override this in certain circumstances. Employers, through their local association, have objected to the extended period of mandatory notification of retrenchment as well as extension of the law to cover smaller companies.

But the target of most of the anti-bill sentiment has been clause 24, which stipulates that the payment of retrenchment benefits has the first claim on the assets of any company which has appointed a receiver or has been liquidated. Specifically, the clause, inserted by the government when the bill was in the lower house, states that "in the event of a winding up or the appointment of a receiver all severance benefits due to a retrenched worker shall enjoy the same priority as wages or salary due to any clerk or servant in respect of services rendered under section 78 and 250 of the companies ordiniance but without limitation".

Since this clause was added last February it has drawn severe criticism from the private sector, including commercial banks, which fear they could be on the losing end in cases where companies go under before repaying their bank loans. Usually the banks are among the first to have access to the assets of a liquidated company.

The banks met with central bank governor, Euric Bobb, to pass on their concerns and later complained that to give pride of place to the workers severance payments ahead of outstanding loans, interest etc when a company collapsed, would adversely affect the quantifying of the floating assets of companies. Banking sources expressed fears that the bill might drastically reduce or wipe out the assets of a number of small companies. Bankers too, some independent senators warned, might reconsider more closely approving loans to some companies in the light of the bill.

The Employers Consultative Association (ECA) put its members' position on the bill in a statement, contending that the legislation might threaten companies with bankruptcy, since many of them had not made any provisions for the kinds of benefits now being stipulated. "This bill in its present form," said president of the Trinidad and Tobago Chamber of Industry and Commerce, Len Hackshaw, "is a prescription for disaster and it is impossible to forecast what will become of our economy if it is passed".

It was against this background that government last month introduced amendments, which would in effect, exempt from the bill's measures employers with a registered pension scheme other than a pension scheme established under the national insurance act or any other superannuation scheme from which a retrenched worker is entitled to benefit. This move triggered vigorous protests from the unions and labour spokesman in parliament.

Opposition senators, headed by parliamentary opposition leader, Basdeo Panday, met with trade union leaders and later demonstrated against the new amendments on September 18. Panday, himself leader of a large sugar workers union here, accused the government of trying to water down the bill. Other labour leaders charged that the George Chambers administration was buckling under pressure from big business. Government has since withdrawn its amendment to clause 18 on severance benefits. But though the controversial clause 24 remains, labour spokesmen say the private sector, especially big business, has been busy intensifying lay offs before the bill takes effect and at the same time reorganising operations to avoid severance payments in the future ●